

A scenic photograph of a sunset over a mountain range. The sky is filled with vibrant orange and yellow clouds, with the sun low on the horizon. In the foreground, there are dark, silhouetted mountains and a body of water with white-capped waves. The overall mood is serene and majestic.

Budsjett og økonomiplan 2024–2027
med handlingsdel

Grunnlag for prioriteringer

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens verktøy for helhetlig planlegging. Den tar stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for Molde-samfunnet og for kommunen som organisasjon. [Kommuneplanens samfunnsdel](#) ble vedtatt i juni 2021 og blir et viktig grunnlag for prioriteringer framover. De overordnede målene i planene er:

- Molde er et attraktivt samfunn i vekst - Norges mest næringsvennlige kommune
- Molde er et grønt, smart og innovativt samfunn
- Molde er et inkluderende, trygt og mangfoldig samfunn
- Molde kommune har bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon
- Molde kommune er en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver

Målene i samfunnsplanen er førende for de temaplaner som er vedtatt, og som blir vedtatt framover. Det vil ta tid før kommunens planverk er oppdatert i tråd med den nye samfunnsplanen.

Det nye kommunestyret må ta stilling til om planen skal revideres eller videreføres i behandling av planstrategien, som kommer til behandling i 2024.

Kommuneplanens handlingsdel viser hvilke tiltak som skal gjennomføres for å nå de fem målene nevnt over. Handlingsdelen kan sies å være bindeleddet mellom planene og budsjettene til kommunen. Den økonomiske situasjonen legger klare begrensninger på hva som er mulig å gjennomføre til neste år, og egentlig i hele økonomiplanperioden. Det vises til kapitelet om kommuneplanens handlingsdel for konkrete tiltak som skal gjennomføres i 2024.

Finansielle måltall

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall i økonomireglementet (PS-32/21). Det ble vedtatt tre finansielle måltall for kommunen. De årlige målene er vist i tabellen under. I tillegg er det vedtatt langsiktige måltall.

Måltall

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1. Korrigert netto driftsresultat	-0,49 %	0,00 %	0,10 %	0,25 %	0,75 %	1,25 %	1,75 %
2. Disposisjonsfond	4,50 %	4,50 %	4,50 %	4,75 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %
3. Gjeldsgrad	129,50 %	128,50 %	127,00 %	125,50 %	123,50 %	121,50 %	119,50 %

For de tre målene er det vurdert hvordan måloppnåelsen blir i tråd med dette budsjettet og økonomiplanen. Men det er også gjort en vurdering av måloppnåelsen dersom meldt merforbruk per 2. tertial blir resultatet for 2023. Det har gjennom budsjettprosessen 2024 vært jobbet i sektorer og hovedutvalg med tiltak for å redusere utgiftene. Inn mot 2024 er utfordringen både at kommunen har med seg en ubalanse i tjenesteproduksjonen på 129 mill. kroner, og at rammen til sektorene er redusert med 37,9 mill. kroner i rammetrekk. For helse og omsorg har merforbruket vært så stort over flere år at de ikke får ytterligere rammetrekk før i 2025. Tiltakene som er foreslått i budsjettet på rundt 107 mill. kroner, løser anslagsvis 60 mill. kroner mindre enn utfordringen kommunen har i 2024. Anslaget for 2024 er svært usikkert både knyttet til om alle tiltak blir gjennomført som foreslått, og om de har tilstrekkelig økonomisk effekt. Kommunen kan også få høyere inntekter enn det som er lagt til grunn i budsjettet, noe som vil bedre situasjonen. For å gi et mer nyansert bilde av hvordan måltallene vil, eller kan utvikle seg framover, er derfor prognose per 2. tertial også lagt inn som et alternativ.

Måltall korrigert netto driftsresultat

Korrigert netto driftsresultat er netto driftsresultat korrigert for bruk av og avsetning til bundne fond, dette måles opp mot brutto driftsinntekter i det enkelte år. Et positivt måltall betyr da et positivt resultat i regnskapet. Det langsiktige måltallet for korrigert netto driftsresultat er 1,75 prosent. Med dette budsjettet når vi ikke målsettingen i noen av årene i perioden.

Grafen under viser hvordan resultatet har utviklet fra 2020, og hvordan det vil utvikle seg i årene som kommer. Både med forutsetningen i budsjettet og hvordan det vil utvikle seg om vi legger prognosen til grunn.

I budsjett 2024 er vedtatt mål 0,25 prosent. Budsjettet viser et måltall på -1,0 prosent. Det negative tallet skyldes at det budsjetteres med et negativt resultat i driften i 2024 på 38,1 mill. kroner, som dekkes av disposisjonsfondet.

Om vi i stedet ser på prognosen per 2. tertial 2023 ligger vi an til et korrigert netto driftsresultat på -4,4 prosent i 2023 og -2,6 prosent i 2024. Om dette blir resultatet betyr det at vi i hvert år må bruke mer av disposisjonsfondet for å balansere driften enn vi har budsjettet med. Å bruke av disposisjonsfondet er bare mulig så lenge vi har et disposisjonsfond. Dersom fondet tappes i så høyt tempo som prognosen viser, vil det ikke være mulig fra 2025. Dette er ikke økonomisk bærekraftig.

Måltall korrigert netto driftsresultat

Måltall disposisjonsfond

Størrelsen på disposisjonsfondet ved utgangen av året måles opp imot brutto driftsinntekter i det enkelte år. Det langsiktige måltallet er et disposisjonsfond på 5,0 prosent av brutto driftsinntekter.

Grafen under viser hvordan størrelsen på disposisjonsfondet har utviklet fra 2020, og hvordan den vil utvikle seg i årene som kommer. Både med forutsetningen i budsjettet og hvordan det vil utvikle seg om vi legger prognosen til grunn. Om du holder muspekeren over en søyle, ser du det faktiske tallet, og ikke bare prosenten.

Brutto driftsinntekter justeres med forventet lønns- og prisvekst i perioden. Måltallet for disposisjonsfond henger nøye sammen med måltallet for korrigert netto driftsresultat. Et positivt resultat gjør at kommunen kan sette av til disposisjonsfond, dette gjør at fondet øker. Et negativt resultat gjør at kommunen må bruke av disposisjonsfondet, og fondet reduseres.

Med budsjett og økonomiplan 2024–2027 når ikke kommunen målsettingen i perioden. Det budsjetteres med bruk av 40,1 mill. kroner av fondet i 2024, og mindre avsetninger til fondet i 2025–2027. Samlet i perioden er det budsjettert med en reduksjon av fondet på 15,9 mill. kroner.

Om vi legger prognosen per 2. tertial 2023 til grunn, vil det bare stå 83,6 mill. kroner på disposisjonsfondet ved inngangen til 2024. Det tilsvarer et måltall på 2,4 prosent. I 2024 vil en budsjettert bruk av disposisjonsfondet på 40,1 mill. kroner og prognose på merforbruk på ytterligere 60,2 mill. kroner føre til at disposisjonsfondet blir bruk opp i løpet av 2024. Dette er grove anslag, og det vil bli jobbet videre i 2024 med tiltak slik at merforbruket blir lavere enn skissert her. Også inntektene til kommunen kan bli høyere enn skissert, noe som vil bedre resultatet.

Måltall disposisjonsfond

Måltall gjeldsgrad

Gjeldsgraden måles som netto lånegjeld i forhold til brutto driftsinntekter ved utgangen av året (UB lånegjeld/brutto inntekt). Det langsiktige målet er at lånegjelden ikke skal overstige brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter justeres med forventet lønns- og prisvekst i perioden.

Gjelden har økte med i underkant av 200 mill. kroner hvert år i nye Molde kommune, mens måltallet for gjeldsgrad har ligget stabilt rundt 117 prosent. At måltallet ikke har økt skyldes at inntektene til kommunen har økt vesentlig de siste årene. Dette har blant annet sammenheng med den høye lønns- og prisveksten (inflasjon). Dette gjør at gjelden til kommunen målt opp mot inntekten ikke har økt. Dette gjør ikke at gjelden har blitt lettere å bære for kommunen, da økt inflasjon også gir økte renter.

I årets budsjett tas det for første gang i nye Molde kommune ikke opp mer lån enn det vi betaler i avdrag. Når inntektene øker gjør det at gjeldsgraden viser en klar nedgang fra 116,9 prosent i 2023 til 108,0 prosent i 2024. Det langsiktige målet har vært at lånegjelden ikke skal overstige brutto driftsinntekter (100 prosent). Dette målet ser det nå ut til at vi kan nå i 2027.

I økonomiplanen ligger det få nye store investeringsprosjekter inne de første fire årene, dette bidrar til at gjelden målt som andel av brutto driftsinntekter, hurtig blir redusert. Dersom det blir vedtatt nye store investeringer i perioden vil dette ikke skje.

En annen viktig faktor til at gjeldsgraden går ned er forutsetningen om at kommunen vil få store inntekter fra salg av tomtefelt som er opparbeidet, og skal opparbeides. Dersom det selges færre tomter enn forutsatt, vil kommunen måtte bruke mer lån for å finansiere investeringene.

Grafen under viser hvordan gjelden til kommunen har utviklet seg i fra 2020, og hvordan den vil utvikle seg når vi legger budsjett og økonomiplanen til grunn. Om du holder muspekeren over en søyle ser du det faktiske tallet, og ikke bare prosenten.

Demografisk utvikling

Statistisk sentralbyrå (SSB) framskriver befolkningsstørrelse for kommunene. Befolkningsframskrivinger er beregninger av hvordan befolkningen utvikler seg framover, gitt ulike forutsetninger om fruktbarhet, dødelighet, innvandring og utvandring. SSB publiserer flere alternative framskrivinger, i grafen under er alternativene lav, middels og høy vekst presentert.

Du kan få frem utviklingen i ulike aldersgrupper ved å benytte filter til høyre for grafen.

Per 1. januar 2023 hadde Molde kommune 32 446 innbyggere. Med middels vekst vil Molde kommune i 2032 ha 33 058 innbyggere. Det vil si en økning på 1,9 prosent (+612). Folkemengden har økt mer en hovedalternativet fra 2022 til 2023 med 0,8 prosent (+242). I 2022 ble det bosatt 324 flyktninger i Molde, uten disse ville vi hatt en nedgang i 2022 på 82.

Barn til og med barnehagealder (0–5 år) vil ha en liten reduksjon i økonomiplanperioden på 0,8 prosent (-15) og øke litt utover perioden til 2032 med 2,6 prosent (+50). Dette er aldersgruppen med størst usikkerhet i prognosen. Fra 2022 til 2023 var prognose at det skulle blir en liten reduksjon i barn i barnehagealder. Siden vi bosatte 34 flyktninger i denne aldersgruppen i 2022 ble det ikke en reduksjon, men nivået ble opprettholdt med en økning på 3 barn.

Barn i grunnskolealder (6–15 år) er 3 745 i 2023 og vil få en forventet reduksjon i økonomiplanperioden på 5,6 prosent (- 211). Fram mot 2032 forventes denne gruppa å reduseres med 9,6 prosent. Det tilsvarer en nedgang på 361 innbyggere i denne aldersgruppen. Fra 2022 til 2023 var det i prognosen forventet en liten økning på 12 barn. Økningen ble vesentlig større med 50 barn. Dette skyldes bosetting av 69 flyktninger i aldersgruppen i 2022.

Det er i prognosen en jevn økning for de over 67. Fra 2023 til 2032 er det forventet en økning på 20,7 prosent (+1 277). For gruppen som er 80 år og eldre vil det være en stor økning på 56,1 prosent (+ 967) fra 2023 til 2032. En samtidig reduksjon i yrkesaktive i samme periode på 1,4 prosent (-277) betyr at det blir færre yrkesaktive per pensjonist. I aldersgruppen 67 år og eldre var det bare bosatt 11 flyktninger i 2022.

Om vi tar antall personer over 65 delt på antall personer i aldersgruppen 20–64 (yrkesaktive) får vi det som kalles forsørgerbrøken. Den viser forholdet mellom de som er i yrkesaktiv alder, og de som i størst grad mottar tjenester. Forsørgerbrøken for Molde kommune øker fra 38,6 prosent i 2023, til 46,3 prosent i 2032. For vår organisasjon innen helse og omsorg vil 304 av dagens cirka 1 365 ansatte gå av med pensjon innen 2032, innen 2024 vil det være 506. Dette vil ytterligere forsterke de rekrutteringsutfordringene kommunen har innenfor helse- og omsorgssektoren i årene fremover. Bare i økonomiplanperioden forventes det at forsørgerbrøken vil øke til 42,1 prosent.

Føringer og prioriteringer i statsbudsjettet

I det følgende vil det bli redegjort for konsekvensene av forslag til statsbudsjett for Molde kommune.

De frie inntektene vil øke fra 2 194,5 mill. kroner, som er anslaget for 2023, til 2 326,2 mill. kroner i forslag til statsbudsjett. Dette er en økning på 131,7 mill. kroner. Molde kommunes handlingsrom ut fra forslag til statsbudsjett kan anslås som i tabellen under. Her vises først økte inntekter, og deretter ulike økninger i utgiftene.

Anslått handlingsrom ut fra forslag til statsbudsjett

Hele 1 000 000

	2024
Økning i frie inntekter	131,7
Lønns- og prisvekst	94,4
Demografi	18,2
Pensjon	5,8
Endring i oppgaver	20,3
Realvekst samlede inntekter	-7,0

Tabellen viser at handlingsrommet blir redusert i 2024. Understreker at dette er tall for Molde kommune basert på anslag og forutsetninger som ligger i forslag til statsbudsjett. Det er anslag for oss basert på anslag for landet. Faktiske tall for oss kan derfor avvike noe. De ulike postene er forklart under.

Lønns- og prisvekst (kommunal deflator)

Lønns- og prisveksten for 2024 er anslått til 4,3 prosent. Lønnsveksten forventes å fortsatt være høy med 4,9 prosent, men de forventer at prisveksten vil avta og anslår den til 3,4 prosent. Det forutsettes i statsbudsjettet at rammetilskudd og skatteinntektene skal finansiere 94,4 mill. kroner av lønns- og prisveksten for oss. Resten av lønns- og prisveksten skal dekkes av de andre inntektene som brukerbetaling, eiendomsskatt med videre.

Demografi

I forslag til statsbudsjettet benyttes et anslag på økte demografiutgifter og hvor mye av dette som må dekkes av de frie inntektene. Disse anslagene er bedre på makronivå (hele landet) enn for den enkelte kommune. I statsbudsjettet blir det anslått at 18,2 mill. kroner av de frie inntektene må brukes til å dekke økte behov i befolkningen i 2024.

Siden anslagene er usikre og ikke så god på kommunenivå, har vi valgt en annen modell for kompensasjon for demografisk utvikling. Den tar utgangspunkt i faktiske tall, men da ligger vi litt bak den faktiske demografiske utviklingen. Det er endringene gjennom 2022 som blir kompensert i budsjetttrammene i dette budsjettet.

Pensjon

I statsbudsjettet forventes det at 5,8 mill. kroner av frie inntekter må dekke økte utgifter til pensjon. Egne anslag på økning i pensjonen er større enn dette, men noe av denne økningen skal dekkes av andre inntekter og noe blir dekt av lønns- og priskompensasjonen. Så anslaget i statsbudsjettet ser ut til å stemme greit med egne tall.

Endring i oppgaver og innlemminger

I de frie inntektene ligger det også inne at vi får endring i kommunens oppgaver som vi må følge. Dette utgjør 19,3 mill. kroner for oss i 2024. Av 12 oppgaveendringer er 11 knyttet til oppvekst, kultur og velferd. Det er skole og barnehage som blir prioritert i forslag til statsbudsjett. De største summene går til redusert foreldrebetaling i barnehage og SFO.

Det er ingen oppgaver i 2024 som blir innlemmet i rammetilskuddet. Men regjeringen har lagt inn to føringer. De går på at det ønskes at kommunene satser ytterligere på psykisk helse- og rusfeltet og skolehelsetjenester og helsestasjoner. Med tanke på at vi ikke har løst merforbruket i dette budsjettet, er det vanskelig å følge denne føringen i 2024.

Prioriteringer 2024–2027

Økonomisk handlingsrom og prioriteringer

Hele 1000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Foreløpig balansering					
Inntekter	-2 516 453	-2 753 030	-2 762 203	-2 744 764	-2 724 124
Utgifter	2 284 848	2 483 829	2 502 347	2 484 121	2 466 382
Renter og avdrag	247 841	287 542	274 552	268 138	267 005
► Egne prioriteringer		59 656	44 537	44 537	44 537
Foreløpig balansering	54 931	77 998	59 234	52 033	53 801
Balansering					
► Rammetrekk og tiltak		-37 900	-63 100	-63 100	-63 100
Avsetning til disposisjonsfond			3 866	11 067	9 299
Bruk av disposisjonsfond	-54 931	-40 098			
Balansering	-54 931	-77 998	-59 234	-52 033	-53 801
Totalsum	0	0	0	0	0

Tabellen over har som hensikt å vise hvilke prioriteringer som ligger inne i budsjett og økonomiplan og hvilke rammetrekk som må gjennomføres for å få budsjett og økonomiplan i balanse. Til slutt viser tabellen bruk eller avsetning til disposisjonsfond for at det enkelt år skal balanseres fullt ut.

Inntekter

Inntektene til drift av kommunen består av rammetilskudd, skatt på inntekt og formue, eiendomsskatt og andre generelle driftsinntekter. De er nærmere beskrevet under [driftsbudsjettet](#), og kommenteres ikke videre her.

Utgifter

Det som kommer fram under utgifter her, er det som tilsvarer videreføring av budsjetttrammene fra 2023 inn i 2024. De er kun tekniske justeringer som er lagt til, hvor lønns- og priskompensasjon er den klart største justeringen.

Renter og avdrag

Den ene av de to store utfordringene i budsjettet, er økte utgifter til renter og avdrag. Molde kommune må dekke renter og avdrag knyttet til investeringer i formålsbygg i

Molde eiendom KF og egne investeringer i kommunens budsjett.

På grunn av organisering i foretak, kommer ikke kommunens finansutgifter klart fram av de obligatoriske oppstillingene i kommunens budsjett. Kommunens egne avdrag er synlig som avdragsutgifter, mens avdrag til formålsbygg i Molde eiendom KF, kommer ikke fram. De ligger inne i en egen overføring (ramme) til foretaket. Tilsvarende er det for renteutgiftene. Renteutgiftene som vises i kommunens obligatoriske budsjettoppstilling, viser renter på alle lån som kommunen har tatt opp. En stor andel av lånene har kommunen tatt opp for å finansiere investeringer i de kommunale foretakene. Foretakene betaler renter på disse lånene til kommunen, og det vises som renteinntekt i kommunens budsjett. Som for avdrag, så blir ikke renteutgiftene knyttet til formålsbygg synlige under finansområdet i kommunens budsjett. Også disse ligger inne i overføringen (ramme) til Molde eiendom KF til dekning av finansutgifter knyttet til formålsbygg.

Men i tabellen over har vi korrigert slik at vi får fram de faktiske finansutgiftene som kommunen må dekke årlig. Samlet vil renter og avdrag øke fra 247,8 mill. kroner i revidert budsjett 2023, til 287,5 mill. kroner i 2024. En økning på 39,7 mill. kroner høres kanskje ikke så ille ut, men vi må da huske på at renteutgiftene fra høsten 2022 har økt betydelig. Sammenlignet med 2021 så vil vi i 2024 forvente en dobling av finansutgiftene. Det vil si en økning på over 140 mill. kroner på tre år. Det er mye. Årsaken er i hovedsak at renten var på et historisk lavt nivå i 2021, men har økt og det til dels kraftig de siden høsten 2022. Finansmarkedet forventer at renten når sitt høyeste nivå i 2024, for deretter å reduseres noe i både 2025 og 2026. Det er lagt til grunn en gjennomsnittlig rente på 4,18 prosent i 2024, synkende til 3,74 prosent i 2025 og 3,57 prosent i 2026. Dette er selvfølgelig stor usikkerhet knyttet til rentene spesielt i 2025 og utover. Så ingen vet hvor verken haren eller renten hopper såpass langt fram i tid, men det vil lette belastning noe dersom finansmarkedet får rett. Det viktigste grepet vi kan ta for å redusere belastningen av renter og avdrag i 2025 og framover, er å redusere investeringsnivået slik at lånegjelda til kommunen ikke øker ytterligere.

Økte finansutgifter er årsaken til at vi må redusere budsjetttrammene til tjenesteproduksjonen i budsjettet for 2024. I klartekst betyr dette at kommunens gjeldsnivå gjør at kommunens økonomi ikke er bærekraftig. Vi må redusere tjenestene for å håndtere økte renteutgifter.

Styrkinger i driftsramme

Det er lagt inn styrkinger eller prioriteringer på til sammen 59,6 mill. kroner i 2024. Det reduseres til 44,5 mill. kroner fra 2025 og ut økonomiplanperioden. De konkrete prioriteringene går fram av rammetabellene til sektorene, men de er også listet opp under fordelt per sektor.

Sentraladministrasjon

Innenfor sentraladministrasjonen er det tre prioriteringer på til sammen 3,6 mill. kroner når alle tiltakene har fått helårseffekt:

- insentivordning for tilflyttede studenter
- egen næringsrådgiver Molde kommune
- økt godtgjørelse folkevalgte

Insentivordningen går til busskort for studenter som melder flytting til Molde kommune. Ordningen har bidratt til flere innbyggere og dermed økt rammetilskudd for kommunen. Egen næringsrådgiver i Molde kommune er en ny stilling for at kommunen skal kunne følge opp målet om å bli Norges mest næringsvennlige kommune. Vi har i dag ingen dedikert ressurs som jobber med næringsutvikling i kommunene, og det må på plass om vi skal ha mulighet til å jobbe mot det vedtatte målet. Nylige vedtatte satser for godtgjørelse av folkevalgte gir økte utgifter.

Oppvekst, kultur og velferd

Innenfor sektor oppvekst, kultur og velferd ligger det inne styrkinger 18,1 mill. kroner. Det fordeler seg på fire styrkinger:

- ny skole Årølia
- økt barnehagetilskudd Mobarn
- økt satsing barnehage
- økt satsing grunnskole

Årølia skole startet opp høsten 2023. Fra 2024 er det helårsdrift og det fører til at rammene må styrkes. Mobarn fikk godkjent økning både på Vågsetra og Øverland i 2023. Dette medfører flere barn i private barnehager og dermed økt tilskudd til private barnehager. Økt satsing barnehage og økt satsing grunnskole er oppfølging av kommunestyrets budsjettvedtak for 2023.

Helse og omsorg

Innenfor sektor helse og omsorg er det lagt inn nye prioriteringer med 14,1 mill. kroner. Dette fordelere seg på to styrkinger:

- Helseplattformen
- styrking av hjemmebaserte tjenester

Helseplattformen er i bruk fra 3. november 2023. Systemet vil gi økte driftsutgifter sammenlignet med de gamle systemene de erstatter. Videre er det tidligere gitt en styrking av hjemmebaserte tjenester, i tråd med vedtatt helse- og omsorgsplan. Basert på de store økonomiske utfordringene i sektoren, ser den seg ikke i posisjon til å gjennomføre denne styrkingen i 2024. Pengene må gå til å redusere merforbruket.

Teknisk, plan og miljø

Innenfor sektor teknisk, plan og miljø er det en styrking på 4,9 mill. kroner, men den gjelder kun 2024 da styrkingen er knyttet til følgende engangsutgifter:

- fiberutbygging
- realisering av Kvamkrysset

Fiberutbygging er knyttet til et spleiselag med fylkeskommunen om å bygge ut fiber i deler av kommunen som ikke markedsaktørene er villige til å gjøre det på grunn av få brukere og dermed for lav inntjening. Dette er ikke noe kommunen eier, og det blir

derfor en driftsutgift. Det samme er ny kryssløsning på Kvam. Det er et fylkeskommunalt ansvar, så vi må finansiere dette over drift for å få gjennomført endringen.

Overføring til fellesrådet, foretaket og selskaper

Overføring til kirkelig fellesråd, kommunale foretak og interkommunale selskaper prioriteres med en økning på 19,4 mill. kroner i 2024. Det blir redusert til 10,0 mill. kroner fra 2024. Det er Molde eiendom KF som får det aller meste av styrkingen. Foretaket hadde et merforbruk på 9,3 mill. kroner i 2022. De ser ikke ut som at de klarer å dekke inn dette i 2023. De melder også om et tilsvarende merforbruk for 2023, og da kan de ikke dekke gammelt merforbruk (underskudd). Kommunen er pliktig etter kommuneloven å dekke opp underskuddet som er mer enn ett år gammelt, og dette legges derfor inn som en økt overføring (utgift) i budsjettet for 2024. Videre har Molde eiendom fått flere nye formålsbygg som de drifter på vegne av kommunen. Budsjettet har tidligere ikke blitt justert opp tilstrekkelig for å dekke de nye oppgavene. Det knytter seg til drift og forvaltning av nye eller utvidede lokaler for hjelpemiddelforvaltningen, Lillekollen barnehage, Midsund skule, Nettet helsehus, Råkhaugen omsorgsenter og Årølia skole. Foretaket har også fått økt driftsramme som følge av husleie til egen organisasjon i leide lokaler hos fylkeskommunen.

I tillegg får Krisesenteret for Molde og omegn IKS og Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS økt sitt tilskudd fra kommunen med 1,9 mill. kroner. Dette er reelle økninger etter at vi har justert for økt lønns- og prisvekst. Over tid ser vi at de to interkommunale selskapene har fått økte bidrag fra kommunen, mens egen tjenesteproduksjon må reduseres. Det skyldes at IKS er løsrevet fra kommunene og har egne budsjettprosesser der fokus er på eget behov og ikke kommunenes økonomiske rammer.

Foreløpig balansering

Foreløpig balansering i tabellen over viser at det mangler 76,0 mill. kroner i 2024 for å balansere budsjettet. Dette tilsvarer 3,0 prosent av driftsutgiftene. Foreløpig ubalanse reduseres til 57,2 mill. kroner i 2025, 50,0 mill. kroner i 2026 og 51,8 mill. kroner i 2027. Den foreløpige balanseringen viser at det er behov for å redusere rammene eller bruke av disposisjonsfondet for å få budsjettet i balanse.

Reduksjoner i driftsramme

Det er nødvendig med rammetrekk for å bidra til balanseringen av budsjettet og ikke minst økonomiplanen fra 2025–2027. Med unntak av sektor for helse og omsorg så håper vi at rammetrekkene ikke må økes etter 2024. Sentraladministrasjonen får et rammetrekk på 3,1 mill. kroner årlig. Oppvekst, kultur og velferd får et rammetrekk på 29,5 mill. kroner. Teknisk, plan og miljø får et rammetrekk på 1,8 mill. kroner. Molde

eiendom KF og Molde kirkelig fellesråd får rammetrekk på henholdsvis 2,9 mill. kroner og 0,6 mill. kroner.

Helse og omsorg får ikke rammetrekk i 2024, men får rammetrekk på 25,2 mill. kroner fra 2025 og ut perioden. Sektoren sliter med et stort merforbruk, og først må vi klare å balansere drifta og fjerne dette merforbruket, før ny rammetrekk gis. Per nå har ikke sektoren nok tiltak til å dekke anslått merforbruk for 2024, og et ytterligere rammetrekk anses da som lite realistisk å få til i 2024. Men i 2025 er det mest sannsynlig ikke mulig å unngå rammetrekk for helse og omsorg da disposisjonsfondet, i verste fall, kan være brukt opp. Sektoren må iverksette nok tiltak i løpet av 2024 slik at de klarer rammetrekkene i 2025.

Under kapitelet om tjenesteproduksjon finner dere tabeller som viser tiltak som er nødvendig for at den enkelte sektor skal komme i balanse. Det vil si nødvendige tiltak for både å svare ut rammereduksjonene i budsjettet og merforbruk i dagens drift. Snarvei til tabellene finner dere ved å klikke på sektor under.

- [Sentraladministrasjon](#)
- [Oppvekst, kultur og velferd](#)
- [Helse og omsorg](#)
- [Teknisk, plan og miljø](#)

Avsetning og bruk av disposisjonsfond

I 2025 og ut perioden budsjetteres det med en samlet avsetning til disposisjonsfond på 24,2 mill. kroner.

Det budsjetteres med betydelig bruk av disposisjonsfond i budsjettet for 2024.

Nærmere bestemt er det lagt inn bruk på 40,1 mill. kroner i 2024. I 2025 og utover er det ikke budsjettert med bruk av disposisjonsfond. Det er usikkert hvor mye disposisjonsfondet vil være på ved inngangen til 2025. Det vil derfor være nødvendig å komme opp med tiltak som reduserer driftsutgiftene med 63,1 mill. kroner i 2025.

Det er to grunner til at vi velger å bruke så mye av disposisjonsfondet i 2024. For det første har Molde eiendom KF et merforbruk på 9,3 mill. kroner i 2022 som de ikke ser ut til at de vil klare å dekke inn i 2023. Kommunens oppdekking av tidligere års merforbruk finansieres med bruk av disposisjonsfond. Den andre årsaken til bruk av disposisjonsfondet er som skrevet over at sektor for helse og omsorg blir skjermet for ytterligere rammetrekk i 2024 da de sliter med et stort merforbruk. I tillegg lå det inne 8,7 mill. kroner i bruk av disposisjonsfond for 2024 allerede i fjorårets økonomiplan. Dette var knyttet til økte finansutgifter og er videreført i dette budsjettet.

Ved inngangen av 2023 stod det 236,3 mill. kroner på disposisjonsfondet. Vi har budsjettert med en bruk av fondet på 52,9 mill. kroner i 2023. I tillegg må disposisjonsfondet brukes til å dekke opp eventuelt merforbruk i 2023. Per 2. tertial var prognosen et merforbruk på 97,8 mill. kroner som må dekkes av disposisjonsfondet. Legger vi dette til grunn vil anslaget på disposisjonsfondet være 83,6 mill. kroner ved inngangen til 2024. Rundt halvparten av dette vil da gå til å balansere budsjettet for 2024.

Prioriteringer i investeringsbudsjettet

Høy lånegjeld og økt rentenivå har satt Molde kommune i en vanskelig økonomisk situasjon. Rentenivået kan ikke kommunen styre, derfor er det viktig at kommunen ikke øker gjelden i årene framover.

Å redusere lånegjelden er langsiktig arbeid, men dette er helt nødvendig for at kommunen skal ha økonomisk bærekraft. I 2024 budsjetteres det for første gang i nye Molde kommune med at vi betaler mer i avdrag enn vi tar opp i lån. Dette er oppnådd gjennom harde prioriteringer i investeringsbudsjettet, og mange prosjekter er redusert og skubbet ut i tid. Samtidig har nye behov kommet opp, samt behov for økt økonomisk ramme til vedtatte prosjekter. Tydelige politiske prioriteringer som Boligfelt på Kringstad og ved Akslakleiva, opprustning Bjørsito, garderobebygg ved Lubbenes og utleieboliger i Vistdal blir fulgt opp og gjennomført i perioden.

Det langsiktige målet for lånegjelden er at den ikke skal overstige brutto driftsinntekter. Vi ligger langt over denne målsettingen i dag, men gjør store skritt i riktig retning i dette budsjettet.

Alle prosjekter i investeringsbudsjettet er beskrevet på sektorsidene eller under investeringsbudsjettet for de som ikke naturlig tilhører en sektor. Under er de viktigste grepene i årets investeringsbudsjett kommentert kort.

Det er gjort følgende hovedgrep i investeringsbudsjettet 2024-2027:

Utbygging av tomtefelt til bolig og næring har vært en tydelig satsing fra Molde kommune over flere år, og omtrent en tredel av kommunens låneopptak vil gå til dette både i 2024 og 2025. De feltene som nå bygges er boligfeltet på Kringstad og ved Akslakleiva på Midsund, og næringsareal ved Årødalen industriområde. På Akslakleiva er det foreslått å justere prosjektet slik at trinnvis utbygging blir mulig, det gjør også at gjennomføring blir noe forskjøvet i tid. Det er også foreslått å begynne med planlegging av Strandelia med tilkobling til E39 og Hesthagen.

På skoleområdet er det lagt inn midler til nytt tak på Bergmo ungdomsskole. Ved Bergmo ungdomsskole er det utfordringer med kapasitet til klasserom og kroppsøving. Her må det vurderes helheten i bygningsmasse og elevtall ved skolene i sentrum før investering kan gjennomføres.

Skolebruksplanen er ute på høring og skisserer investeringer ved Vågsetra og Skjevik. Det er lagt inn midler til gjennomføring i budsjettet, slik at det er mulig å gjennomføre prosjekter som reduserer kommunens samlede driftsutgifter.

Investeringsbudsjettet er en plan for de neste åtte årene. I løpet av perioden må en forvente at det vil være behov for tiltak både ved Kvam skole, Nordbyen skole og ved svømmehaller både i Midsund og Eidsvåg. Disse prosjektene er lagt inn med omtrentlig summer langt ut i perioden for å synliggjøre.

Vedtaket om full reell barnehagedekning følges opp i investeringsbudsjettet med å sette i stand Bjørsito ved Lillekollen og Vigvollvegen på Hjelset. Det er ikke bevilget midler i driftsbudsjettet til å drifte disse plassene i 2024.

Innen kulturområdet bygges garderobebygget ved Lubbenes KGB i tråd med vedtaket i formannskapet i juni 2023. Videre har kommunen flere andre kunstgressbaner der dekkene er utslitt, og det er utfordringer med manglende granulatfangst for flere av banene. Det er ikke funnet rom til å utbedre dette før i 2027-2028.

Å drifte tjenestene innen helse og omsorg vil kreve mye av kommunen i årene fremover, det blir flere som trenger hjelp og vi må løse oppgavene på andre måter enn før. Dette vil også kreve store investeringer. Som en oppfølging av Helse og omsorgsplanen har PwC utformet en rapport som blir behandlet i kommunestyret i november 2023. For å muliggjøre gjennomføring av tiltak i denne rapporten er det lagt inn 380 mill. kroner til ulike tiltak fram mot 2031. I tillegg så foreslås det å bevilge 70 mill. kroner til tiltaket forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig i Bo- og habilitering.

Bydrift har hvert år hatt årlige bevilgninger til gatelys, asfaltering, kjøretøy og sentrumstiltak. Her er investeringsnivået redusert. Det er ingen bevilgninger til dette i 2024, noe i 2025 og vesentlig mer i 2026.

Kommunestyrets vedtak om realisering av Vistdal utleieboliger følges opp med bevilgning, og det er i tråd med vedtaket lagt inn forutsetning om tilskudd fra kraftfondet til delfinansiering. Energiltak i kommunale boliger er også et stort prosjekt i tilknytning til utleieboliger. Her har foretaket mottatt 45,5 mill. kroner i tilskudd fra ENOVA, med en frist på ferdigstillelse tiltakene innen juni 2025.

Molde kommune må også stille til disposisjon lokaler til NORBR IKS. Her er det lagt inn midler til ny brannstasjon på Midsund med oppstart i 2025, og nye lokaler til feiervesenet i 2024. Finanskostnader til feierbygget dekkes av abonnentene.

Kommuneplanens handlingsdel

Kommuneplanens samfunnsdel har tre samfunns mål og to organisasjons mål. Innenfor disse fem er det ulike hovedmål og under der igjen strategier knyttet til de respektive hovedmålene. Kommuneplanens handlingsdel angir hvordan planen skal følges opp. Dette må brytes ned i konkrete tiltak. I det påfølgende deler vi kapitlene inn etter de tre samfunns målene og de to organisasjons målene. Videre er det satt opp én tabell for hvert hovedmål med tilhørende strategier og tiltak.

Hva som er mulig å gjennomføre av tiltak er begrenset av den økonomiske situasjonen til kommunen.

Molde er et attraktivt samfunn i vekst – Norges mest næringsvennlige kommune

Dette samfunns målet er ambisiøst, spesielt hvis vi vektlegger siste ledd i målet om at vi skal bli Norges mest næringsvennlige kommune. Derfor er det lagt inn én av få styrkinger i budsjettet knyttet til dette målet, nærmere bestemt ett årsverk til å jobbe med næringsutvikling. I dag har vi ingen dedikert ressurs som jobber med næringsutvikling. Skal vi være i nærheten av få gjennomført mange av strategiene og hovedmålene under dette samfunns målet, må vi ha en dedikert ressurs som kan jobbe med næringsutvikling, dialog og tilrettelegging. Hvis vi ikke har det, må vi vurdere å redusere ambisjonene og korrigere flere av strategiene ved neste revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.

Molderegionen har et fleksibelt, inkluderende og attraktivt arbeidsmarked og et konkurransedyktig næringsliv

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal legge til rette for gründere, for flere og bedre nyetableringer og nye næringer	
Ansette egen næringsrådgiver og få utarbeidet og vedtatt næringsplan for kommunen	Sentraladministrasjonen
HoppID.no-avtale med fylkeskommunen. Protomore utfører avtalens innhold på vegne av kommunen	Teknisk
Molde kommune skal være en aktiv tilrettelegger og strategisk samarbeidspart for privat næringsliv	
Ansette egen næringsrådgiver og få utarbeidet og vedtatt næringsplan for kommunen	Sentraladministrasjonen
Smart Molde-prosjekter	Teknisk
Molde skal være Norges mest næringsvennlige kommune	
Ansette egen næringsrådgiver og få utarbeidet og vedtatt næringsplan for kommunen	Sentraladministrasjonen
Gir tilskudd gjennom fond, og har tilgjengelige tomter for næringsetableringer	Teknisk
Vi skal bygge kompetanse i samarbeid mellom forskings- og utviklingsmiljø, academia, arbeidsliv, lokalsamfunn og offentlig sektor	
Bærekraftig bo- og habiliteringstjenester. Samarbeidsprosjekt mellom Molde, Kristiansund og eventuelt Bodø kommuner, med Helseinnovasjonssenteret som fasilitator og følgeforsker.	Helse
Molde helse- og mestringsarena: Videreutvikle påkoblede hjelpemidler i samarbeid med Kristiansund og Hustadvika kommuner, samt NAV hjelpemiddelsentral (NAV stat)	Helse
Sitter i styringsgruppa i prosjekt folkehelseprogrammet og har med eget prosjekt som følgeforsker	Sentraladministrasjonen
Ta i bruk Helseplattformen for sammenhengende tjenester for pasienter og ansatte	Helse
Tverrfaglig intervensjonsmodell for utfordrende adferd ved demens (TID-modellen): Etablere og bruke nettverk og opplæring av relevante ansatte (samarbeidsprosjekt mellom ROR-kommuner og Helseinnovasjonssenteret)	Helse
Vi skal ha 1000 nye private arbeidsplasser	
Gir tilskudd gjennom fond. Tilgjengelige tomter for næringsetableringer. HoppID.no. Medlem av Visit NordVest.	Teknisk
Vi skal ha flere i arbeid	
Tar inn personer som trenger arbeidspraksis	Teknisk
Vi skal legge til rette for økt likestilling i arbeidslivet	
	Ikke prioritert i 2024
Vi skal styrke samarbeidet mellom det offentlige og næringslivet for å etablere flere lærling- og praksisplasser	
Tar inn lærlinger	Teknisk

Moldesamfunnet er et attraktivt sted å bo og arbeide

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal ha universelt utformet stedutvikling	
Legges til grunn ved utforming ved all stedsutvikling	Teknisk
Vi skal legge til rette for mangfoldige bomiljø og boformer med variert befolkningssammensetning	
Boligpolitisk plan. Reguleringsplaner som legger til rette for boenheter med ulike størrelser. Lundavang med fremtidens boformer.	Teknisk
Dette vil være noe av de viktigste Molde kommune gjør med tanke på å hjelpe folk til å være selvhjulpne lengst mulig (generasjonsvennlig samfunn). Boligpolitisk plan blir svært viktig	Helse
Vi skal skape gode kulturarenaer og møteplasser	Ikke prioritert i 2024
Vi skal styrke Campus Molde og videreutvikle Molde som studentby	
Fortsette arbeidet med ny praksismodell for sykepleiere og vernepleiere, jamfør pilot på Bergmo sykehjem der tredjeårs sykepleierstudenter veiledet førsteårsstudenter (tok over en avdeling)	Helse
Prosjektet molderegionen som en mer studentvennlig region	Sentraladministrasjonen
Vi skal videreutvikle attraktive og mangfoldige lokalsamfunn	Ikke prioritert i 2024
Vi skal videreutvikle Molde som regional motor	
Bedre og mer strukturert dialog rundt vertskommunesamarbeid og interkommunale selskaper med de andre kommunene	Sentraladministrasjonen
Forsterke vår rolle som regional motor og ta ansvar for utvikling og bedre samarbeid mellom kommunene i regionen. Ta ansvar for regionen, men samtidig stille krav til de andre kommunene om at de må være med som langsiktige, strategiske partnere skal vi lykkes sammen	Sentraladministrasjonen

Molderegionen har samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal bidra til at området rundt Sjukehuset Nordmøre og Romsdal (SNR) blir et trafikknutepunkt og prioritere miljøvennlige transportformer for ansatte og pasienter	Ikke prioritert i 2024
Vi skal bidra til regionalt samarbeid om planlegging	Ikke prioritert i 2024
Vi skal ha gode og trafikksikre mobilitetsløsninger som gjør det enklere å velge miljøvennlige transportformer	
Smart Molde har startet et prosjekt som heter Fremtidens mobilitet	Teknisk
Vi skal redusere behovet for transport gjennom effektiv og samordnet arealbruk	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk

Molde er et grønt, smart og innovativt samfunn

Dette samfunns målet sier at vi skal ta vare på naturmangfoldet, kulturlandskapet og verne om viktige grøntområder. Videre skal vi bidra aktivt til at moldesamfunnet blir klimanøytralt innen 2050. For å greie dette målet må vi endre måten vi jobber på og hvor mye og hva vi bruker av innsatsfaktorer. Her må vi lede an å være innovative i våre anskaffelser og investeringer, spesielt rettet mot våre bygg og vårt energiforbruk.

Samtidig må vi tilpasse oss til de konsekvenser klimaendringene medfører for moldesamfunnet, blant annet ekstremvær.

Moldesamfunnet tar vare på naturmangfold, kulturlandskap og grøntstruktur

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal sikre areal til matproduksjon gjennom strengt jordvern	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk
Vi skal forvalte og ta vare på naturtyper, biologisk mangfold og viktig landskap	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk
Vi skal legge til rette for aktivt og bærekraftig landbruk og viltforvaltning	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk
Vi skal legge til rette for gode og tilgjengelige rekreasjons- og friluftsområder, og sikre og ta vare på grønnstruktur	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk
Vi skal ta vare på og formidle kulturminner og kulturlandskap	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk

Moldesamfunnet møter utfordringer med innovasjon og digitalisering

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal være innovative i anskaffelser og investeringer	
ROR-innkjøp er styrket med prosjektstilling som skal løfte arbeidet med bærekraftige anskaffelser (eksterne midler). Fairtrade vil også bli videreutviklet i 2024	Sentraladministrasjonen
Vi skal sikre god digital infrastruktur i hele kommunen	
Sammen med fylkeskommune finansierer vi utbygging av fiber der markedskreftene ikke finner det lønnsomt	Teknisk
Vi skal styrke omstillings- og innovasjonsevnen og øke bruken av forskning	Ikke prioritert i 2024

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal ha kommunale bygg og anlegg med innovative, fornybare og lønnsomme energitiltak	
Det pågår flere solcelle-prosjekt hvor solceller skal settes opp på taket av kommunale bygninger. I tillegg jobbes det aktivt med bedre måling i bygg av bruk av strøm, knyttet til behov for oppvarming, lys med videre	Sentraladministrasjonen
Molde kommune skal redusere klimagassutslipp i hele organisasjonen	
Dette blir fulgt opp i klimabudsjettet	Alle
Matsvinnprosjektet og redusere bruk av engangsmateriell	Helse
Molde kommune skal sette mål for reduksjon av klimagassutslipp i alle kommunale planer	Ikke prioritert i 2024
Molde kommune skal stille ambisiøse klima- og miljøkrav i alle anskaffelser og investeringer	
ROR-innkjøp er styrket med prosjektstilling som skal løfte arbeidet med bærekraftige anskaffelser (eksterne prosjektmidler). Fairtrade vil også bli videreutviklet i 2024	Sentraladministrasjonen
Molde kommune skal ta aktiv del i, og bidra til utvikling av, relevante nettverk innen klima og bærekraft	
Molde kommune skal være Miljøfyrtårn	Ikke prioritert i 2024
Vi skal gjennomføre klimatiltak basert på anerkjent kunnskap	Ikke prioritert i 2024
Vi skal ha årlige klimabudsjett og klimaregnskap som styringsverktøy	Det er innført

Moldesamfunnet tilpasser seg klimaendringer

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal vurdere klimarisiko og behov for klimatilpasning i all planlegging	
Legges til grunn ved all arealplanlegging	Teknisk
Vi skal arbeide helhetlig og forebyggende for å redusere risiko og konsekvenser av uønskede hendelser, flom, tørke og skred (ROS-analyser)	
Legges til grunn ved all byggesaksbehandling og arealplanlegging.	Teknisk
Vi skal ha en fysisk, digital og organisatorisk infrastruktur som er rustet til å møte klimaendringer og uønskede hendelser	Ikke prioritert i 2024

Molde er et inkluderende, trygt og mangfoldig samfunn

Dette samfunns målet følger opp sosial bærekraft ved at kommunen blant annet skal jobbe for å utjevne levekår, fremme inkludering og integrering, legge til rette for god folkehelse samt kultur- og fritidstilbud. I tillegg skal kommunen legge til rette for medvirkning og være en åpen kommune.

Moldesamfunnet er inkluderende, trygt og mangfoldig på tvers av funksjonsnivå, etnisitet, alder, kjønn, religion og seksuell legning

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal samarbeide med frivilligheten og næringsliv for øke inkludering og integrering	
Næringsrådgiver og næringsplan	Sentraladministrasjonen
Samarbeid om praksisplasser, fagopplæring og språkopplæring	Oppvekst
Samarbeid om praksisplasser, fagopplæring og språkopplæring	Helse
Molde kommune skal bidra til å utjevne levekår og sosiale og helsemessige forskjeller i alle livsfaser	Ikke prioritert i 2024
Molde kommune skal legge folkehelseperspektivet og prinsippene for universell utforming til grunn for samfunnsutviklingen	
Legges til grunn ved all byggesaksbehandling og arealplanlegging	
Vi skal forebygge vold i nære relasjoner	Ikke prioritert i 2024
Vi skal ha et kultur- og fritidstilbud og en frivillighet som er tilgjengelig for alle	
Ulike støtteordninger for å delta i fritidsaktivitet	Helse og oppvekst
Vi skal ha nulltoleranse for mobbing	
Systematisk oppfølging i samsvar med lovverk	Oppvekst

Moldesamfunnet har aktive innbyggere som deltar i utvikling av eget lokalsamfunn

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal sørge for reell medvirkning og være en åpen kommune hvor innbyggerne kan komme med ideer, innspill og tilbakemeldinger	
Dialog og åpen kanal på hjemmesiden som vi svarer aktivt ut	Sentraladministrasjonen
Videreutvikle INNOM som arena for samskaping	Helse
Videreutvikle Molde helse- og mestringsarena (MHMA) sammen med innbyggerne, academia og privat næringsliv	Helse
Vi skal sørge for at eldre, ungdommer og personer med nedsatt funksjonsevne får brukt sine ressurser og får bidra i samfunnsutviklingen	
Bærekraftig bo- og habiliteringstjenester. Samarbeidsprosjekt mellom Molde, Kristiansund (og ev. Bodø) kommuner, med Helseinnovasjonssenteret som fasilitator og følgeforsker.	Helse
Vi skal utvikle møteplasser og nettverk for innbyggere, næringsliv, utdanningsinstitusjoner, frivilligheten og offentlig sektor	
Innom	Sentraladministrasjonen

Molde kommune skal bidra til å hindre utenforskap og konsekvenser av sosial ulikhet

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Molde kommune skal bidra til at færre barn vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt	
Støtteordninger, boligpolitikk og leie til eie	Oppvekst
Molde kommune skal bidra til at færre er vanskeligstilte på boligmarkedet	Ikke prioritert i 2024
Molde kommune skal bidra til å motivere ungdom til å fullføre videregående opplæring	Ikke prioritert i 2024
Molde kommune skal ha helhetlig tjenester av god kvalitet	
Revidere tjenestebeskrivelser i HO (samarbeid mellom ROR-kommuner).	Helse
Molde kommune skal prioritere psykisk helse	
Prosjektet barn og unges helsetjenester fortsetter (samarbeidsprosjekt i fylket)	Helse
Prosjekt Fact-Ung fortsetter (samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste).	Helse
Prosjekt: Utvikling av tjenestetilbudet for barn og unge (alder 6-12 år) innenfor psykisk helse fortsetter.	Helse
Molde kommune skal sørge for at barn og unge blir sett og at de får den hjelpen de trenger når de trenger den	
Oppvekstreformen	Helse og oppvekst
Molde kommune skal vurdere helsekonsekvenser i alle planer og saker	

Molde kommune har bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon

Dette organisasjonsmålet er den store utfordringen til kommunen nå. Vi er langt unna å ha en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon på vei inn i 2024. Det betyr at årets budsjett er innrettet på å nå dette målet, og lite annet. Som følge av vi bruker mer penger enn vi har, blir det iverksatt tiltak for å få ned driftsutgiftene. Det betyr at tjenesteproduksjonen må redusere ressursbruken i 2024, noe som selvfølgelig vil ha betydning for de tjenestene som blir levert av kommunene. Vi er dessverre ikke i mål med de tiltakene vi gjennomfører i 2024. Vi må også jobbe med tiltak inn mot 2025. Derfor må vi også redusere investeringsbudsjettet betydelig, slik at det ikke gir oss økte finansutgifter i 2025 og utover. Vi kan ikke fortsette med det investeringsnivået vi har hatt, skal vi klare å oppnå økonomisk bærekraft i denne økonomiplanperioden. Men til tross for at vi strammer inn på alle områder, er det likevel tiltak vi kan gjennomføre som kan bidra til å nå målet om bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon.

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal øke kompetansen i organisasjonen om plan, prosjekt- og prosessarbeid	
Det utarbeides strategiske kompetanseplaner for alle ansatte	Teknisk
Kommunen skal ha tydelige retningslinjer, prosedyrer og maler som legges i Compilo. Hensikten er å sikre forutsigbarhet i gjennomføring og ressursbruk, samt kvalitet i de prosjekter vi gjennomfører (unngå unødvendige tidstyver).	Helse
Omorganisering stab har som ett av målene å få til en bedre bruk av ressursene vi har på dette området. Dette kan bidra til at kompetansen og ikke minst arbeidet knyttet til plan, prosjekt og prosessarbeid bedres.	Sentraladministrasjonen
Vi skal jobbe systematisk med analyser som grunnlag for effektiv tjenesteproduksjon	
Fortsette arbeidet med innføring av digitale arbeidslister i bo- og habiliteringstjenester, samt ta i bruk styringsverktøy i Helseplattformen	Helse
Gjennomføre en brukerundersøkelse i hjemmetjenesten (jamfør forvaltningsrevisjon av hjemmetjenesten)	Helse
Helseplattformen som styringsverktøy og utarbeide en fordelingsmodell for hjemmetjenester	Helse
Vi skal i større grad prioritere hvilke oppgaver vi skal jobbe med, og hvor fokus på hvor man må styrke tjenesteproduksjonen.	Teknisk
Vurdere å innføre en ny styringsmodell som har til hensikt å få til en helhetlig virksomhetsstyring som finner de tiltakene som gir størst gevinst for organisasjonen. Disse tiltakene skal vi komme fram til gjennom gode analyser som får fram mulige og realistiske gevinster. Videre skal organisasjonen samlet sett jobbe får å få gjennomført de tiltakene som velges ut.	Alle

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal bruke helse- og mestringsteknologi i tjenestene for å øke livskvalitet og omsorgskapasitet	
Støtteordninger, boligpolitikk Leie til eie	Oppvekst
Helse- og mestringsteknologi vurderes alltid som førstevalg ved tildeling og/ eller oppstart av tjenester.	Helse
Prosjekt "Velferdsteknologi til barn og unge" fortsetter.	Helse
Ta i bruk velferdsteknologisk knutepunt/VKP som plattform for VFT.	Helse
Vi skal dreie ressursinnsatsen mot forebygging og tidlig innsats	
Arbeidet med å utforme en bærekraftig støttekontaktordning fortsetter.	Helse
Digital og fysisk utstillingsarena for hjelpemidler visningsarenaer i Molde helse- og mestringsarena.	Helse
Oppvekstreformen	Helse og oppvekst
Prosjekt "Barn og unges helsetjenester" fortsetter (samarbeidsprosjekt i fylket).	Helse
Prosjekt Fact-Ung fortsetter (samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste).	Helse
Prosjekt: Utvikling av tjenestetilbudet for barn og unge (alder 6-12 år) innenfor psykisk helse fortsetter.	Helse
Vi skal ha tjenestetilbud og struktur tilpasset det økonomiske handlingsrommet	
Gjennomføre nødvendige rammetrekk og komme opp med ytterligere tiltak	Alle
Fortsette planlegging av bygging av forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig for bo- og habiliteringstjenesten.	Helse
Følge opp PwC-rapport langsiktig strategi for utvikling, lokalisering og dimensjonering av de kommunale institusjonene og botilbud.	Helse
Gjennomføre tiltak i budsjett	Oppvekst
Gjennomgang og revidering av tjenestebeskrivelser (samarbeid mellom ROR-kommunene).	Helse
Innføring av Helseplattformen	Helse
Kompetanseheving i økonomi/regnskap for alle ledere i sektor helse og omsorg (og oppvekst, kultur og velferd?)	Helse
Oppfølging av tiltak i Nordconsultrapport på Oppvekstområdet	Oppvekst
Vi skal legge demografisk utvikling til grunn for tjenester og prioriteringer	
Gjennomføre tiltak i skolebruksplan og barnehageplan	Oppvekst
Oppfølging av rapport fra PwC (langsiktig strategi).	Helse

Molde kommune er en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver

Dette organisasjonsmålet sier at vi skal være en åpen, profesjonell og inkluderende organisasjon. Her er det flere strategier som har fellestrekk med strategiene under samfunnsmålet om at vi skal være et inkluderende, trygt og mangfoldig samfunn. Videre er det her flere strategier som skal bidra til at Molde kommune blir og blir ansett som en attraktiv arbeidsgiver, og dermed bidra til å sikre god rekruttering av medarbeidere i årene framover. Ser vi litt opp og fram kan rekruttering bli en større utfordring en økonomi. Det viser blant annet rapporten som PwC utarbeidet for oss som tok for seg utvikling, lokalisering og dimensjonering av helse- og omsorgstilbudene i Molde kommune.

Molde kommune er en åpen og transparent organisasjon

Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal ha effektiv og forutsigbar kommunal saksbehandling	
Legges til grunn i all saksbehandling, og iht. forvaltningsloven, offentlighetsloven og plan- og bygningsloven	Teknisk
Vi skal kommunisere helhetlig, åpent og profesjonelt	
Lage handlingplan for kommunikasjon	Sentraladministrasjonen
Legges til grunn i all saksbehandling, og i henhold til forvaltningsloven, offentlighetsloven og plan- og bygningsloven	Teknisk
Vi skal legge til rette for medvirkning i kommunale prosesser og prosjekt	
Lage handlingplan for kommunikasjon og videreutvikle Innom som en arena for involvering.	Sentraladministrasjonen
Legges til grunn i all saksbehandling, og i henhold til forvaltningsloven, offentlighetsloven og plan- og bygningsloven. Og i tillegg kjøres det ekstra medvirkning i noen prosjekter, eksempelvis Lundavang	Teknisk

Molde kommune er en attraktiv arbeidsgiver

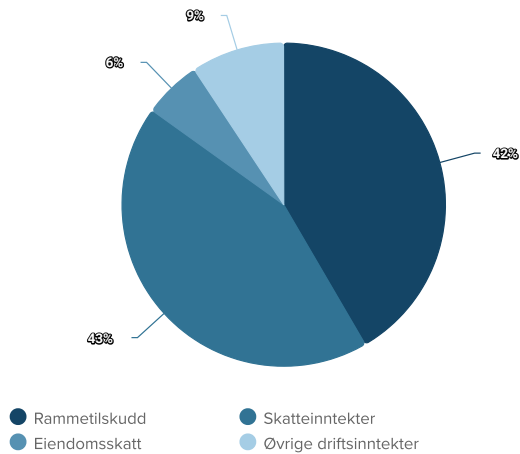
Strategier og tiltak	Ansvarlig
Vi skal øke antall lærling- og praksisplasser i organisasjonen	Ikke prioritert i 2024
Vi skal ha en organisasjonskultur bygd på verdiene til kommunen	
Felles stabsmøter. Rolle, oppgaver, samhandling og organisasjonskultur blir viktige tema.	Sentraladministrasjonen
Vi skal legge til rette for tilsette med behov for en tilpasset arbeidssituasjon	
Gjøres for alle ansette, hjemmekontor benyttes og fleksibel arbeidstid.	Teknisk
Vi skal sikre kompetanse for fremtiden og rekruttering til kommunens tjenester	
Videreføre arbeidet i rekrutteringsprosjekt beholde, videreutvikle og rekruttere (helse og omsorg): Godt arbeidsmiljø og arbeid med nærværsfaktor, heltidskultur, kompetanseplan, mentorordning og sette kompetansekartlegging og -utvikling i system internt i organisasjonen.	Helse
Vi må sette kompetansekartlegging og -utvikling i system internt i organisasjonen.	Helse
Vi skal utvikle en heltidskultur	
Få kunnskap om dette i digitalisering rundt turnus. Eget prosjekt som vil se på mulighet for blant annet bruk av kunstig intelligens i turnusplanleggingen i kommunen.	Sentraladministrasjonen
Vi skal ha kompetanse til å arbeide på nye måter og ta i bruk digitale verktøy i utvikling av tjenestene våre	
Nye program innenfor barnevern og barnehageopptak	Oppvekst
Digi Møre og Romsdal. Digitalisering har også blitt løftet opp og fram de siste to årene internt i kommunen. Kunnskapen og bevisstheten har økt betydelig, også med bidrag fra forskning, satsinger og nye produkter gjort kjent utenfor organisasjonen.	Sentraladministrasjonen
Helseplattformen	Helse

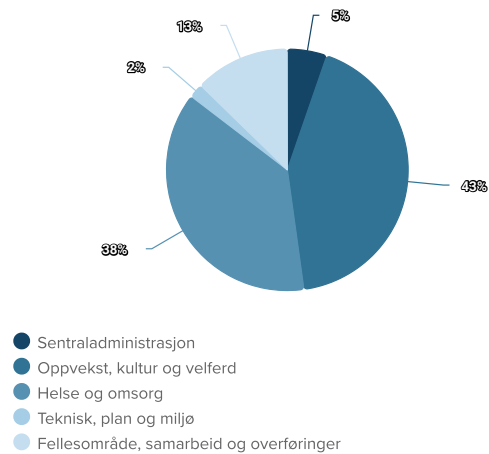
Strategier og tiltak	Ansvarlig
<p>Vi er vidsynte, inkluderende og samskapende</p>	Ikke prioritert i 2024
<p>Vi skal arbeide tverrfaglig og tverrsektorielt for å gi gode tjenester</p> <p>"På-tvers-møter" (tverrfaglig og tverrsektoriell møtearena mellom OKV og HO)</p> <p>Etablere én felle stab – omorganisering av stab</p> <p>Oppvekstreformen</p> <p>Viderutvikle tverrsektorielt boligkontor.</p>	<p>Helse og oppvekst</p> <p>Sentraladministrasjonen</p> <p>Helse og oppvekst</p> <p>Helse og oppvekst</p>
<p>Vi skal gi ansatte, folkevalgte, innbyggere, organisasjoner og næringsliv kunnskap og ferdigheter i å koordinere, lede og delta i samskaping</p> <p>Innom</p>	<p>Oppvekst og sentraladministrasjonen</p>
<p>Vi skal involvere Ungdomsrådet, Eldrerådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne tidlig i utviklingsprosjekt og planprosesser</p> <p>Har vel ikke lyktes helt med dette. Eldrerådet har vært vitebegjærlige og hatt en konstruktiv og god dialog med administrasjonen. Ikke lykkes på samme måte med de to andre rådene.</p>	<p>Sentraladministrasjonen</p>
<p>Vi skal legge til rette for godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene</p> <p>Etablert rutiner allerede. Må følges litt bedre opp helt ut i organisasjonen.</p>	<p>Sentraladministrasjonen</p>
<p>Vi skal utvikle nye måter å jobbe på gjennom samskaping mellom kommunen, innbyggerne, næringsliv, academia og frivillig sektor</p> <p>Molde helse- og mestringsarena (ny hjelpemiddelforvaltning) må videreutvikles.</p> <p>Smart Molde-prosjektene</p>	<p>Helse</p> <p>Teknisk</p>

Driftsbudsjettet

Driftsinntekter

Driftsutgifter

Hele 1000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Driftsinntekter	2 504 956	2 749 073	2 757 325	2 739 228	2 718 158
Driftsutgifter	2 488 693	2 697 390	2 671 308	2 651 342	2 633 487
Finansinntekter	179 834	210 858	197 531	194 689	196 776
Finansutgifter	244 045	291 172	268 215	260 041	260 681
Avsetning og bruk av fond	47 948	28 632	-15 332	-22 533	-20 765
	0	0	0	0	0

Driftsinntekter

Kommunens generelle driftsinntekter er det inntektene som kommunestyret skal disponere bruken av i budsjett og økonomiplan.

Driftsinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
▶ Rammetilskudd	1 074 204	1 143 554	1 162 578	1 166 430	1 174 297
▶ Inntekts- og formuesskatt	1 100 380	1 190 600	1 190 600	1 190 600	1 190 600
Eiendomsskatt	140 640	159 695	160 228	160 966	161 704
▶ Andre generelle driftsinntekter	189 732	255 224	243 919	221 232	191 557
Sum driftsinntekter	2 504 956	2 749 073	2 757 325	2 739 228	2 718 158

Rammetilskudd

Rammetilskuddet består av flere ulike tilskudd og omfordelingsordninger. Hovedelementet i rammetilskuddet er innbyggertilskuddet. Alle kommunene får et likt tilskudd per innbygger. I 2024 er innbyggertilskuddet på 29 832 kroner. For Molde kommune utgjør dette 969,9 mill. kroner.

Videre blir dette tilskuddet omfordelt gjennom utgiftsutjevningen. Her får kommunene justert rammetilskuddet etter beregnet utgiftsbehov i egen kommune. Det betyr at kommuner med lavere behov for kommunale tjenester, får et trekk, og kommuner med stort behov for kommunale tjenester, får et tillegg. For Molde kommune er anslått utgiftsnivå 1,95 prosent større enn i gjennomsnittskommunen. Vi får som følge av dette økt rammetilskuddet med 41,2 mill. kroner i 2024.

Satsen på innbyggertilskudd blir redusert etter antall elever som går i private eller statlige skoler i Norge. Dette er elever som ikke går i den kommunale grunnskolen, og gir dermed reduserte utgifter for kommunene. Vårt innbyggertilskudd er redusert med 21,2 mill. kroner knyttet elever i private og statlige skoler. Vi skal ha et trekk på 9,6 mill. kroner basert på de elevene som faktisk går på private skoler i Molde kommune, og får derfor tilbakeført 11,6 mill. kroner i korreksjonsordningen.

Noen enkeltsaker egner seg ikke til å fordele basert på innbyggertall. Disse blir fordelt etter det vi kaller for særskilt fordeling. Molde kommune har fem saker som blir utbetalt med særskilt fordeling:

- inndelingstilskudd sammenslåtte kommuner 47,4 mill. kroner
- tilskudd helsestasjon- og skolehelsetjenesten 6,2 mill. kroner
- kompensasjon ansvarsovertakelse barnevern 5,9 mill. kroner
- grunnskoletilskudd per skole 9,2 mill. kroner
- rammetrekk redusert arbeidsgiveravgift -2,3 mill. kroner

Samlet gir dette 62,4 mill. kroner i rammetilskudd etter særskilt fordeling.

Inntektsgarantiordningen skal sikre at ingen kommuner får en for brå nedgang i sine inntekter fra et år til det neste. Ordningen finansieres med et likt trekk per innbygger innenfor et samlet rammetilskudd. Molde kommune får ikke kompensasjon gjennom denne ordningen, men må bidra til finansieringen av ordningen med 2,4 mill. kroner.

Regionsentertilskuddet er på 6,1 mill. kroner og går til kommuner som har slått seg sammen og som har mer enn 8 000 innbyggere.

Statsforvalteren har tildelt skjønnstilskudd for 2024. Molde kommune får 2,4 mill. kroner i skjønnstilskudd. Dette knytter seg til drift av kommunalt roviltutvalg, ekstra utgifter til barnevern eller som kommer dårlig ut av barnevernsreformen, skyss av helsepersonell, generell vurdering av kommunens økonomi og for rollen som regionsenter.

Inntektsutjevningen er koblet opp mot kommunens skatteinntekter, men omfordelingen må skje gjennom rammetilskuddet da skatteinntektene ikke kan flyttes mellom kommunene. Inntektsutjevningen sikrer at 60 prosent av ulikhetene i egne skatteinntekter utjevnes mellom kommunene. I motsetning til resten av rammetilskuddet, er ikke inntektsutjevningen et fast og kjent beløp bestemt av Stortinget. Det er et anslag og til dels usikkert anslag. For 2024 har vi lagt til grunn at vi får 48,3 mill. kroner i inntektsutjevning. Dette er lavere enn anslaget i statsbudsjettet, men det skyldes at vi har lagt en høyere skatteanslag til grunn, og da vil vi som en konsekvens få mindre inntektsutjevning.

Samlet sett ligger det an til at Molde kommune får et rammetilskudd på 1 143,5 mill. kroner i 2024.

I 2025 og ut økonomiplanperioden er det forutsatt at økte utgifter som følge av demografisk utvikling, blir finansiert av økt rammetilskudd.

Inntekts- og formueskatt

Anslaget på skatteinntekter er det mest usikre inntektsanslaget i statsbudsjett. For det første er det alltid knyttet noe usikkerhet til det samlede, nasjonale skatteanslaget. For det andre er det lagt inn forutsetninger om folketallet ved inngangen av året, med forutsetning om uniform utvikling for alle kommuner i 2023, som gir usikkerhet i anslaget. For det tredje vet vi ikke hvor god skatteinngangen i egen kommune blir neste år.

I det nasjonale anslaget for 2024 er det lagt til grunn en sysselsettingsvekst på 0,1 prosent og en årslønnsvekst på 4,9 prosent. Ut fra nasjonalt anslag på skatteinntektene, bestemmes kommunenes andel av inntekts- og formueskatt. Denne andelen kalles det kommunale skattøret og reduseres med 0,2 prosent ned til 10,95 prosent. Det betyr at kommunesektoren får behold mindre av skatten på inntekt og formue neste år. Skattøret blir på samme nivå som i 2022. Hovedårsaken til at det justeres såpass mye fra ett år til den neste er målet om at skatteinntektene skal være 40 prosent av kommunenes inntekter.

Skatteinntektene per innbygger målt mot landsgjennomsnittet har gått ned for Molde kommune de siste årene. Den var så lav som 90,0 prosent i 2022. Det er denne prosenten som ligger til grunn for anslaget til Molde kommune i statsbudsjettet. I 2021 og per september i 2023 ligger vi på 91,8 prosent av landsgjennomsnittet. KS har også utarbeidet en modell for beregning av skatteinntekter. I denne modellen bruker de i stedet gjennomsnittet av skatteinngangen for de siste tre årene, som også er 91,8 prosent for Molde kommune.

Ser vi på forskjell mellom budsjett og regnskap, så viser historikken at anslagene i statsbudsjettet ofte er konservative. Skatteinntangen blir ofte bedre enn det som er lagt til grunn både i opprinnelig og revidert budsjett. Med bakgrunn i historikken velger vi å budsjettere med 1 202,6 mill. kroner i skatteinntekter i 2024. Dette er 31,0 mill. kroner mer enn det som er anslått i statsbudsjettet og 9,7 mill. kroner mer enn KS' modell. Det er selvfølgelig ikke uten risiko vi legger inn en slik merinntekt.

Eiendomsskatt

Kommunestyret bestemmer selv nivået på eiendomsskatten. Dette gjøres gjennom det årlige eiendomsskattevedtaket. De generelle reglene sier at vedtaket skal bestemme både den generelle promillesatsen og promillesatsen for privat- og fritidsboliger. Den generelle promillesatsen kan maksimalt være på 7 promille. Denne vil gjelde for næringseiendommer, kraftanlegg og oppdrettsanlegg. For privat- og fritidsboliger er den maksimale tillatte promillesatsen 4 promille.

I tillegg til vedtak om promille skal også regler og grunnlag for taksering, bunnfradrag og eventuelle fritak vedtas i det årlige eiendomsskattevedtaket.

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det innført særskilte regler for harmonisering av eiendomsskatten i sammenslåtte kommuner. I 2023 ble begge promillesatsene harmonisert til 3,6 promille i hele kommunen. 2024 blir det første året det er lov å øke promillesatsen i Molde kommune.

I forrige økonomiplan lå det inne 141,3 mill. kroner i inntekter på eiendomsskatt for 2024. I budsjett 2024 har vi lagt inn 159,7 mill. kroner i eiendomsskatt. Økningen skyldes i hovedsak en beregnet boligverdiøkning på 3 prosent (skatteetatens grunnlag 2021) for 2023 som ble vesentlig høyere og en økning i boligverdi på 8 prosent (grunnlag 2022) for 2024.

Andre generelle driftsinntekter

Havbruksfondet

Ved innføringen av grunnrentebeskatning for havbruk ble det lagt til grunn at 50 prosent av inntektene skulle tilfalle kommunesektoren. Vertskommunene får hoveddelen av inntektene i form av overføringer fra havbruksfondet (produksjonsavgift og auksjonsinntekter). Stortinget besluttet i 2015 å opprette et havbruksfond. Fiskeridirektoratet har ansvar for utbetalingene. Havbruksfondet fordeler kommunal sektors andel av inntektene fra vekst i oppdrettsnæringen og inntekter fra avgiften på produksjon av laks, ørret og regnbueørret. Ved fordeling av midlene skal Fiskeridirektoratet legge til grunn klarert lokalitetsbiomasse, slik det går fram av Akvakulturregisteret 1. september hvert år. I budsjettet er det lagt til grunn en forventning for 2024 om total produksjonsavgift 1,2 mrd. kroner og total auksjonsinntekter til fordeling på 1,3 mrd. kroner. Når vi legger til grunn Molde sin andel i 2022 på 0,56 prosent gir det en inntekt på 14,0 mill. kroner. Til sammenligning mottok kommunen 15,2 mill. kroner i 2022, og har budsjettert med 4,9 mill. kroner i 2023.

Integreringstilskudd

Kommunen mottar tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) som skal bidra til å bosette og integrere flyktningene på en god måte. Satsene for tilskuddet blir bestemt i statsbudsjettet, og tilskuddet ytes over en periode på fem år fra bosettingåret. Integreringstilskuddet skal i hovedsak dekke kommunens gjennomsnittlige utgifter denne femårsperioden.

Det har vært en økt flyktningstrøm etter krigens utbrudd i Ukraina i 2022, og kommunen bosatte over 300 flyktninger i 2022. I revidert budsjett 2023 er det budsjettert med 320 bosettinger og

155,6 mill. kroner i tilskudd. Kommunen forventer å motta anmodning fra IMDI om bosetting av et høyt antall flyktninger også i 2024, vi viderefører derfor nivået fra 2023 og budsjetterer med 320 bosettinger i 2024. Samlet integreringstilskudd i 2024 beregnes til å utgjøre 210 mill. kroner.

Størstedelen av utgiftene i forbindelse med bosetting og integrering av flyktninger ligger i tjenestene som utføres i sektor oppvekst, kultur og velferd og sektoren kompenseres med 190,1 mill. kroner i rammen for 2024. Sektor helse og omsorg yter helsetjenester til flyktningene og kompenseres med 4,2 mill. kroner i rammen. En beregnet andel av integreringstilskuddet går til å finansiere andre tjenester som flyktningene benytter seg av i kommunen. Dette går med til å finansiere kommunens øvrige budsjett, for 2024 er denne andelen beregnet til 15,7 mill. kroner.

Konsesjonsavgift – kraftfondet

Kommunen mottar en konsesjonsavgift knyttet til konsesjoner gitt etter vassdragsreguleringsloven eller industrikonsesjonsloven. Det betyr at kommunen mottar en avgift fra kraftanlegg. Beløpet på avgiften fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). For 2024 er beløpet beregnet til 10,0 mill. kroner. Alle konsesjonsavgifter knyttet til gamle Nesset kommune settes av til bundet fond (kraftfondet).

Konsesjonsavgiftene blir justert hvert femte år (prisjustert). Det er skilt mellom konsesjoner gitt før og etter 1959. Justering vil skje i 2024 (konsesjoner gitt etter 1959) og 2025 (konsesjoner gitt før 1959). Konsesjonsavgiften har til nå i nye Molde kommune i sin helhet blitt tilført kraftfondet.

Kommunedirektøren foreslår i årets budsjett at kraftfondet i årene fremover får tilført samme nominelle beløp som tidligere (9,468 mill. kroner). Den forventede prisjusteringen i 2024 og 2025 på 0,475 mill. kroner og 1,85 mill. kroner benyttes til en satsning på næringsutvikling i hele kommunen. Konkret benyttes det til å tilsette en næringsrådgiver i løpet av 2024, og fra 2025 delfinansiere den årlige avsetningen til maritimt næringsfond med 1 mill. kroner.

Naturressursskatt

Naturressursskatt betales av vannkraftverk, med effekt på over 10 000 kVA (kilovoltampere), til vertskommunen og -fylket. Skatten utgjør 1,1 øre/kWh til kommunen og 0,2 øre/kWh til fylket, beregnet på grunnlag av det enkelte kraftverkets gjennomsnittlige produksjon de siste syv årene.

Naturressursskatten er en del av kommunens skatteinntekter, men skal budsjetteres på et annet område enn inntekts- og formueskatten. Det budsjetteres med en årlig inntekt på 12,0 mill. kroner i naturressursskatt.

Rentekompensasjon – Husbanken

Kommunen mottar rentekompensasjoner fra Husbanken knyttet til tidligere gjennomførte investeringer. I hovedsak er rentekompensasjonen knyttet til omsorgsboliger og sykehjem, men det er også noe knyttet til skolelokaler. Det budsjetteres med en inntekt på 9,2 mill. kroner i 2023.

Driftsutgifter

Driftsutgifter

Hele 1 000

	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Sentraladministrasjon	103 498	142 872	144 473	142 563	143 889
Oppvekst, kultur og velferd	1 060 263	1 145 249	1 141 601	1 108 289	1 069 254
Helse og omsorg	952 886	1 015 107	1 000 408	1 017 204	1 037 045
Teknisk, plan og miljø	50 539	50 967	46 037	46 037	46 037
Fellesutgifter og samarbeid	-37 902	-53 535	-42 472	-42 228	-42 099
► Overføringer til foretak, fellesråd og selskap	356 178	396 730	381 261	379 477	379 361
Sum driftsutgifter	356 178	396 730	381 261	379 477	379 361

Det er kommunestyret som disponerer bruken av de generelle driftsinntektene. Det skjer gjennom bevilgning av rammer til sektorer og selskaper. De tre hovedutvalgene skal deretter vedta budsjettammer til den enkelte enhet innenfor sin sektor. Dette skjer gjennom egne sektorbudsjett som er i tråd med kommunestyrets sektorrammer.

For sentraladministrasjon og de to fellesområdene fellesutgifter og samarbeid som inngår i Molde kommune og inntekter og finans, har kommunedirektøren fordelingsfullmakt. For budsjettområdet overføring til foretak, fellesråd og selskaper er det kommunestyret selv som vedtar de enkelte budsjettammene.

Budsjettammene for 2024 er bygd fra gjeldende økonomiplan med de endringer som har kommet i revidert budsjett 2023. Videre er budsjettammer for 2024 korrigerert med den lønns- og prisveksten kommunen har fått kompensert gjennom statsbudsjettet.

Om rammetabellene

Ved å trykke på linjene til de ulike sektorene i tabellen over, kommer du inn på rammetabellen til den enkelte sektor. Den enkelte sektors rammetabell er mer detaljert og gir mer inngående informasjon. Alle disse rammetabellene på drift er organisert med årene i økonomiplanen fra venstre mot høyre.

Rammetabellene er delt inn i fem kategorier:

1. Utgangspunkt
2. Tekniske justeringer
3. Egne prioriteringer
4. Rammetrekk og tiltak
5. Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Den øverste linjen heter utgangspunkt og er den delen av rammen som ikke er endret i revidert budsjett 2023 eller forslag til budsjett og økonomiplan 2024-2027. Tekniske

justeringer inneholder lønns- og prisvekst og endringer uten prioriteringer i seg, slik som flytting av oppgaver fra en sektor til en annen. Egne prioriteringer er de styrkinger og reduksjoner som er lagt inn på den enkelte enhet. Dette er en kombinasjon av det som har ligget inne i tidligere økonomiplaner, tidligere vedtak og kommunedirektørens forslag til prioriteringer. Rammetrekk er en reduksjon av sektorens ramme. For å løse rammetrekkene er det i tabellene listet opp de konkrete tiltakene i sektoren som viser hvordan utgiftene skal reduseres i 2024 og fremover. Reduksjon av utgifter skjer ikke av seg selv. Til slutt vises prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet, som viser de konkrete budsjettendringene på sektoren som følge av forslaget til statsbudsjett som ble fremlagt 6. oktober 2024.

På sektorsidene er det også lagt inn en tabell som viser merforbruk og rammetrekk, med tilhørende tiltak. Dette for å understreke at det må gjennomføres tiltak og endringer for å få bukt med merforbruket, ikke bare rammetrekket. Dette er beskrevet under den enkelte sektor, og følges videre opp i sektorbudsjettene.

Rammetabell for sentraladministrasjonen

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Utgangspunkt	98 442	98 442	98 442	98 442	98 442
Tekniske justeringer	868	43 671	43 671	43 671	43 671
Egne prioriteringer	4 110	3 859	5 460	3 550	4 876
Rammetrekk og tiltak		-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	78				
Totalt	103 498	142 872	144 473	142 563	143 889

[Les mer om driftsbudsjettet under sentraladministrasjonen](#)

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Utgangspunkt	880 773	880 773	880 773	880 773	880 773
Tekniske justeringer	10 349	49 141	49 141	49 141	49 141
Egne prioriteringer	163 640	221 578	209 101	175 789	136 754
Rammetrekk og tiltak		-29 500	-29 500	-29 500	-29 500
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	5 501	23 257	32 086	32 086	32 086
Totalt	1 060 263	1 145 249	1 141 601	1 108 289	1 069 254

[Les mer om driftsbudsjettet under oppvekst, kultur og velferd](#)

Rammetabell for helse og omsorg

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Utgangspunkt	914 904	914 904	914 904	914 904	914 904
Tekniske justeringer	14 700	59 837	59 837	59 837	59 837
Egne prioriteringer	19 738	34 756	45 457	62 253	82 094
Rammetrekk og tiltak		0	-25 200	-25 200	-25 200
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	3 544	5 610	5 410	5 410	5 410
Totalt	952 886	1 015 107	1 000 408	1 017 204	1 037 045

[Les mer om driftsbudsjettet under helse og omsorg](#)

Rammetabell for teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Utgangspunkt	44 997	44 997	44 997	44 997	44 997
Tekniske justeringer	828	2 940	2 940	2 940	2 940
Egne prioriteringer	4 684	4 800	-100	-100	-100
Rammetrekk og tiltak		-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	30	30			
Totalt	50 539	50 967	46 037	46 037	46 037

[Les mer om driftsbudsjettet under teknisk, plan og miljø](#)

Finansinntekter og finansutgifter

Finansinntekter

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
► Renteinntekter	160 134	186 658	173 331	170 489	172 576
Utbytter	12 300	16 400	16 400	16 400	16 400
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	7 400	7 800	7 800	7 800	7 800
Sum finansinntekter	179 834	210 858	197 531	194 689	196 776

Renteinntekter

Renteinntekter utgjør 186,7 mill. kroner i 2024. Av dette er 151,3 mill. kroner konserninterne renteinntekter som Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF betaler til Molde kommune. Denne inntektsposten må derfor ses tett opp mot renteutgifter, der vi betaler denne renteinntekten videre til kommunens långivere. Vi har i tillegg andre renteinntekter på 35,4 mill. kroner fra startlån og på beløp stående inne på bankkonto.

Utbytter

Istad Kraft AS har de siste årene betalt ut 50 prosent av årets overskudd i utbytte. Det er lagt inn en forventning om 16,4 mill i 2024 som avkastning på kommunen sin plassering i Istad AS. De langsiktige forventningene til avkastning bør vurderes i kommende sak om kommunens eierskap.

Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler

Det budsjetteres med en inntekt på 7,8 mill. kroner i 2024 og ut økonomiplanperioden. Verdien på porteføljen vår vil ved inngangen til året trolig være litt over 120 mill. kroner. Av dette vil godt over 80 mill. kroner være plassert i obligasjoner. Disse får vi renteinntekter på og nå som renten er høy øker vi forventet avkastning på denne delen av midlene. Risikoen på denne delen av porteføljen vår er ikke veldig stor på kort sikt. For aksjeplasseringene legger vi inn langsiktig avkastning. Langsiktig skal aksjer gi større avkastning, men risikoen, spesielt på kort sikt, er mye høyere. Aksjeplasseringene er det derfor knyttet en stor usikkerhet til innenfor en tidshorisont på ett år, som vi budsjetter med.

Finansutgifter

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Renteutgifter	186 925	223 682	202 371	196 301	198 378
Avdrag	57 120	67 490	65 844	63 740	62 303
Sum finansutgifter	244 045	291 172	268 215	260 041	260 681

Renteutgifter

Renteutgifter utgjør 223,7 mill. kroner i 2024. Av dette er 128,2 mill. kroner som Molde kommune reelt må dekke. Dette består hovedsakelig av renter knyttet til Molde kommune og formålsdelen i Molde eiendom KF. Det resterende er renteutgifter på lån i Molde vann og avløp KF, utleieboliger i Molde eiendom KF og startlån.

Rentekompensasjonsordninger er også trukket fra. De rentene som Molde kommune må dekke øker med 24,3 mill. kroner fra 2023 til 2024, for så å reduseres igjen.

De samlede renteutgiftene øker med 36,8 mill. kroner fra 2023 til 2024, men vil gå ned igjen i både 2025, 2026 og 2027. Vi har i beregningen lagt markedets forventninger om renten til grunn. Det er det beste anslaget vi har, men det er naturligvis usikkert særlig lenger ut i perioden. Molde kommune har mye gjeld, det gjør at vi er særlig utsatt for endringer i rentene. En økning på 0,1 prosentpoeng i gjennomsnittsrenten utgjør en økning i netto utgifter for kommunen på anslagsvis 3,5 mill. kroner.

I tabellen under er det satt opp hvilken gjennomsnittrente som var lagt til grunn i fjorårets budsjett og økonomiplan, og hvilken gjennomsnittrente som nå legges til grunn i budsjett og økonomiplan 2024–2027.

Gjennomsnittrente

Tall i prosent

	2024	2025	2026	2027
Rente i budsjett og økonomiplan 2023-2026	3,41	3,33	3,24	
Rente i budsjett og økonomiplan 2024-2027	4,18	3,74	3,57	3,53

Avdrag på lån

Avdragene her viser kun avdragene i Molde kommune. Molde kommune tar også opp lån til de kommunale foretakene og til startlån. Avdragene i foretakene føres som en finansutgift i foretakenes driftsregnskap, og både som en inntekt og utgift i kommunens investeringsregnskap. Mottatte avdrag og betalte avdrag på lån knyttet til Husbanken føres også i investeringsregnskapet og inngår derfor ikke her.

Reelt sett blir Molde kommune belastet med egne avdrag og avdrag til formålsbygg i Molde eiendom KF. Avdrag til formålsbygg blir dekt gjennom en overføring til Molde eiendom KF. Legges avdragene som ligger her til, vil avdragene som skal dekkes av Molde kommune øke fra 144,0 mill. kroner i 2023, til 159,4 mill. kroner i 2024. Dette er en økning på 15,4 mill. kroner som må finansieres gjennom endring i tjenesteproduksjonen.

Årets investeringsbudsjett er vesentlig lavere enn tidligere år, dette gjør at kostnader til avdrag stabiliserer seg rundt 160 mill. kroner og øker ikke videre i økonomiplanen.

Avsetning og bruk av fond

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Overføring til investering					
Netto avsetning til eller bruk av bundne driftsfond	-4 983	-9 466	-9 466	-9 466	-9 466
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	52 931	38 098	-5 866	-13 067	-11 299
Dekning av tidligere års merforbruk					
Sum bruk/avsetning av fond	47 948	28 632	-15 332	-22 533	-20 765

Avsetning og bruk av bundne fond

Kraftfondet

9,468 mill. kroner av kommunens inntekter fra konsesjonsavgiften avsettes til kraftfondet. Kraftfondet gir tilskudd til tiltak som kan fremme næringslivet og trygge bosettingen i tidligere Nesset kommune. Det er kommunedelsutvalget for Nesset som etter søknad deler ut midlene.

Avsetning og bruk av ubundne fond

Næringsfondet

Det avsettes 2,0 mill. kroner årlig til næringsfond for marin og maritim sektor. Fondet gir støtte til gründere og oppstartsbedrifter innenfor marin og maritim sektor. Opprettelse av og avsetning til fondet er vedtatt av kommunestyret og er derfor et ubundet fond, da kommunestyret ikke kan binde seg selv. Dersom kommunen får et regnskapsmessig merforbruk, vil det ikke bli avsatt til fondet.

Disposisjonsfondet

Det er budsjettert med bruk av 40,1 mill. kroner i 2024. Det er nødvendig for å balansere budsjettet. Hovedårsaken til bruken er økte finansutgifter, oppdekking av merforbruk Molde eiendom KF fra 2022 og ubalanse i helse og omsorg. I 2025 til 2027 er det avsatt henholdsvis 3,9, 11,1 og 9,3 mill. kroner til disposisjonsfondet. Samlet betyr dette at det blir netto brukt 15,9 mill. kroner av disposisjonsfondet i økonomiplanperioden.

Ved inngangen av 2023 stod det 236,3 mill. kroner på disposisjonsfondet. Vi har budsjettert med en bruk av fondet på 52,9 mill. kroner i 2023. I tillegg må disposisjonsfondet brukes til å dekke opp eventuelt merforbruk i 2023. Per 2. tertial var prognosen et merforbruk på 97,8 mill. kroner. Hvis det blir resultatet for 2023 må vi dekke merforbruket med bruk av disposisjonsfondet. Det vil gi et disposisjonsfond på 83,6 mill. kroner ved inngangen til 2024. Rundt halvparten av dette vil da gå til å balansere budsjettet for 2024.

Investeringsbudsjettet

Forutsetninger og konsekvenser

Utvikling netto lånegjeld

Hele 1000

	Budsjett 2024	Økonomiplan		
		2025	2026	2027
IB netto lånegjeld	4 006 202	4 006 013	4 019 479	3 997 482
Låneopptak	175 532	191 250	155 313	86 680
Avdrag	-175 720	-177 784	-177 311	-177 166
UB netto lånegjeld	4 006 013	4 019 479	3 997 482	3 906 996

Tallene gjelder for Molde kommune og Molde eiendom KF

Som tabellen over viser vil avdragene i perioden holde seg stabilt rundt 175 mill. kroner, mens låneopptaket blir redusert. Dette inkluderer avdrag i Molde kommune og Molde eiendom KF, inkludert utleiedelen. Salg av bolig og næringstomter utgjør en vesentlig del av finansieringen på investering. I 2024 budsjetteres det med salg og tilskudd på til sammen 65,2 mill. kroner, økende til 117,9 i 2026. I dette ligger det også en risiko, dersom kommunen får solgt færre tomter enn forutsatt vil kommunen måtte ta opp mer i lån for å kunne gjennomføre planlagte investeringer.

De prosjektene som krever mest bruk av lån i 2024 er boligfelt Kringstad (44,9 mill. kroner), NORBR feiing – påbygg (24,0 mill. kroner), og rammebevilgning – oppgradering av formålsbygg (20,8 mill. kroner). Om vi ser hele perioden 2024-2031 så er det prosjektet lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud som krever mest låneopptak (304,0 mill. kroner). Dette er et samleprosjekt som må konkretiseres, men viser noe av utfordringene kommunen står overfor innenfor helse og omsorg i årene fremover.

Finansutgifter

De fleste investeringer kommunen gjennomfører, finansieres i stor grad med låneopptak. Lånene må betales tilbake med renter, og belaster driftsbudsjettet med renter og avdrag. Investeringsnivået de siste årene, kombinert med et økende rentenivå fører til at avdrag og renteutgifter øker betydelig fra 2023 til 2024.

Molde kommune tar også opp lån til Molde vann og avløp KF og Molde eiendom KF, og låner ut videre til disse foretakene. Renter og avdrag i Molde vann og avløp KF blir finansiert over gebyrinntektene, mens renter og avdrag knyttet til utleieboliger i all hovedsak blir finansiert av husleieinntekter. Det Molde kommune må dekkes i sitt budsjett er derfor renter og avdrag i Molde kommune, og formålsdelen i Molde eiendom KF. Renter og avdrag i formålsdelen i Molde eiendom KF, kommer fram i Molde kommunes budsjett som en overføring til Molde eiendom KF.

Belastning finansutgifter i kommunens budsjett

Hele 1 000

	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Renteutgifter i Molde kommune	186 925	223 682	202 371	196 301	198 378
Konserninterne renteutgifter dekt av husleie og selvkostgebyrer	-45 205	-50 897	-47 439	-47 386	-49 226
Renteutgifter dekt av mottakere av startlån og rentekompensasjon	-23 969	-33 097	-31 405	-31 356	-32 502
Andre renteinntekter	-13 880	-11 500	-9 875	-9 200	-9 075
Renteutgifter som må dekkes av kommunens driftsinntekter	103 871	128 188	113 652	108 359	107 575
Avdrag Molde kommune	57 120	67 490	65 844	63 740	62 303
Avdrag formålsbygg Molde eiendom KF (bevilget gjennom overføring til MEKF)	86 850	91 864	95 056	96 039	97 127
Sum avdrag	143 970	159 354	160 900	159 779	159 430
Sum belastning finansutgifter i Molde kommune	247 841	287 542	274 552	268 138	267 005
Årlig endring		39 701	-12 990	-6 414	-1 133
Akkumulert endring		39 701	26 711	20 297	19 164

Som tabellen over viser så er det en stor økning i renter og avdragsutgifter i 2023 til 2024, men dette avtar fra 2025 og utover. Fra 2023 til 2024 øker finansutgiftene fra 247,8 mill. kroner til 287,5 mill. kroner, en økning på 39,7 mill. kroner på ett år. Økning fra 2022 til 2023 var på 73,6 mill. kroner. Det er altså en økning i finansutgifter på to år på til sammen 113,3 mill. kroner.

Av økningen fra 2023 til 2024 på 39,7 mill. kroner skyldes 24,3 mill. kroner økning i rente, som har sammenheng med at renten øker fra 3,78 prosent i revidert budsjett 2023 til 4,18 prosent i 2024. Til sammenligning var renten i 2021 på 1,03 prosent.

Avdrag øker 15,4 mill. kroner fra 2023 til 2024, som har sammenheng med de store investeringene som er gjennomført i 2023 der vi har ferdigstilt Årølia skole, Sjøfronten 2, Lillekollen barnehage og hjelpemiddelforvaltning Bergmo. Det gledelige er at siden investeringsnivået nå er tatt vesentlig ned vil ikke avdragene øke ytterligere i perioden.

Økning i utgifter til renter og avdrag de siste årene er hovedforklaringen til at sektorene har fått store rammetrekk de siste årene. Økte utgifter til renter og avdrag gjør at budsjettene på andre områder i kommunen må reduseres. Selv om kommunen greier å redusere lånegjelden, vil det ta år før utgiftene til renter og avdrag avtar i så stort omfang at driftsrammene på sektorer og enheter igjen kan økes tilsvarende.

Målt mot nivået på brutto driftsinntekter, så vil finansutgiftene kreve 8,8 prosent av disse i 2024, mot 6,9 prosent i 2022. Dersom vi korrigerer for lønns- og prisvekst i perioden,

vil finansutgiftene anslagsvis utgjøre 6,9 prosent av brutto driftsinntekter i 2027 og dermed tilbake på nivået vi hadde i 2022.

Investeringer i Molde kommune

Den første tabellen viser de samlede investeringer som skal gjennomføres av Molde kommune og hvordan disse skal finansieres. De enkelte investeringsprosjekt, med tilhørende bevilgning, er vist i den andre tabellen.

Totale investeringer og finansiering av disse i Molde kommune

Molde kommune

Hele 1 000

	Opprinnelig 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan			Regnskap 2022
			2025	2026	2027	
Investeringer i varige driftsmidler	252 000	92 550	127 100	163 425	103 100	211 767
Tilskudd til andres investeringer	5 950	100	100	100		28 281
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	11 700	11 700	12 000	12 000	12 300	28 173
Utlån av egne midler	295 550	191 927	194 130	175 560	165 840	231 037
Avdrag på lån	128 787	131 612	136 978	140 195	143 622	115 567
Sum investeringsutgifter	693 987	427 889	470 308	491 280	424 862	614 826
Kompensasjon for merverdiavgift	47 728	15 210	22 620	30 147	19 400	25 899
Tilskudd fra andre	16 391	3 960	3 360	3 645	3 360	36 397
Salg av varige driftsmidler	81 100	29 100	34 600	79 500	89 500	4 910
Salg av finansielle anleggsmidler						35
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	128 787	131 612	136 978	140 195	143 622	122 413
Bruk av lån	427 801	256 807	281 250	245 313	176 680	406 428
Sum investeringsinntekter	701 807	436 689	478 808	498 800	432 562	596 081
Videreutlån	-75 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-97 427
Bruk av lån til videreutlån	75 000	100 000	100 000	100 000	100 000	94 039
Avdrag på lån til videreutlån	-25 000	-26 000	-27 000	-28 000	-29 000	-14 376
Mottatte avdrag på videreutlån	25 000	26 000	27 000	28 000	29 000	19 437
Netto utgifter videreutlån	-	-	-	-	-	1 673
Overføring fra drift						10 000
Avsetning til bundne investeringsfond	-500	-500	-500			-18 592
Bruk av bundne investeringsfond	980			480		14 360
Avsetninger til ubundet investeringsfond	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-6 869
Bruk av ubundet investeringsfond	11 700	11 700	12 000	12 000	12 300	18 173
Dekning av tidligere års udekket beløp						
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-7 820	-8 800	-8 500	-7 520	-7 700	17 072
Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Videreutlån

Kommunen tar opp startlån i Husbanken for igjen å låne pengene ut til egne innbyggere. Dette for å kunne hjelpe flest mulig til å bo i egen, eid bolig. Startlånet er

Husbankens kanskje viktigste virkemiddel i det boligsosiale arbeidet, og kommunen er oppfordret av Husbanken til å bruke dette virkemiddelet aktivt. Dette skal i utgangspunktet ikke gi kommunen noen utgifter til renter og avdrag.

Investeringer i sektorer og enheter

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sektor oppvekst, kultur og velferd				1 550	300	1 175	400	400	400	450	200
▶ Kulturtjenesten				1 250	0	775					
▶ Moldebadet				300	300	400	400	400	400	450	
Sektor helse og omsorg				7 800	27 000	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
▶ Stabsnivå sektor helse og omsorg				5 000	27 000	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
▶ Bo- og habiliteringstjenester				2 800							
Sektor teknisk, plan og miljø				72 200	89 300	101 700	32 100	14 100	13 100	12 500	12 500
▶ Kommunalsjef teknisk, plan og miljø				64 700	84 200	70 850	17 000	8 100	6 900	5 500	
▶ Samfunn og plan						2 000					
▶ Molde bydrift				7 500	5 100	28 850	15 100	6 000	6 200	7 000	
Andre områder				11 000	10 500	10 550	10 600	12 150	13 700	13 750	13 750
▶ Sentraladministrasjonen				11 000	10 500	10 550	10 600	12 150	13 700	13 750	13 750
Fellesområdet				203 727	206 230	187 660	178 140	218 200	160 560	172 000	161 000
Egenkapitaltilskudd pensjonskasser	95001	Løpende		11 700	12 000	12 000	12 300	12 300	12 600	13 000	13 000
Justeringsrett merverdiavgift	95902	Løpende		100	100	100					
Konserninterne utlån	90301	Løpende		191 927	194 130	175 560	165 840	205 900	147 960	159 000	147 000
Totalsum				296 277	333 330	351 085	281 240	304 850	247 760	258 700	251 000

Investeringer i Molde eiendom KF

Totale investeringer og finansiering av disse i Molde eiendom KF

Hele 1 000

	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
			2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	276 460	187 800	161 100	142 900	114 800
Sum investeringsutgifter	276 460	187 800	161 100	142 900	114 800
Kompensasjon for merverdiavgift	46 967	22 048	19 470	22 580	16 960
Tilskudd fra andre	15 500	24 600	15 500	27 260	14 500
Salg av varige driftsmidler	23 850	7 500	7 500	7 500	7 500
Bruk av lån formålsbygg	174 893	95 752	79 130	72 560	62 840
Bruk av lån utleieboliger	7 250	14 900	25 000	13 000	13 000
Sum investeringsinntekter	268 460	164 800	146 600	142 900	114 800
Bruk av bundne investeringsfond	8 000	23 000	14 500		
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	8 000	23 000	14 500		
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0

Investeringer i sektorer og enheter

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sektor oppvekst, kultur og velferd				46 900	20 000	30 000	29 000	97 500	21 500	34 000	19 000
▶ Barnehage				17 100							
▶ Skole				11 000	15 000	30 000	26 000	88 500	21 500	34 000	19 000
▶ Kulturtjenesten				18 800	5 000	0	3 000	9 000			
Sektor helse og omsorg				19 800	43 000	19 200					
▶ Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				4 400	3 000						
▶ Helsetjenester				5 400							
▶ Bo- og habiliteringstjenester				10 000	40 000	19 200					
Andre områder				121 100	98 100	93 700	85 800	61 000	62 200	63 500	64 800
▶ Andre områder				62 200	40 600	63 700	55 800	31 000	32 200	33 500	34 800
▶ Utleieboliger				58 900	57 500	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000
Totalsum				187 800	161 100	142 900	114 800	158 500	83 700	97 500	83 800

For kommentarer om investeringer knyttet til sentraladministrasjon og de tre sektoren, se sektorsidene.

Andre bygg

Ladeinfrastruktur for elbil

For at Molde kommune skal kunne ta i bruk elektriske biler som tjenestebiler, må det bygges ut ladeinfrastruktur i tilknytning til kommunale formålsbygg. Den største andelen tjenestebiler er i hjemmebaserte tjenester, og ladeinfrastruktur for denne tjenesten er derfor prioritert. Tiltaket inngikk i klimabudsjettet for 2023, og har fått støtte fra Miljødirektoratet. Prosjektet har pågått gjennom 2023, men noe arbeid gjenstår også i 2024. Totalrammen i prosjektet er uendret på 5,0 mill. kroner.

NORBR feiing – påbygg

Det har over flere år vært jobbet med et påbygg for feiervesenet ved brannstasjonen i Molde. I gjeldene økonomiplan var det lagt til grunn anbudskonkurranse og politisk behandling i løpet av 2023. Som varslet gjennom økonomirapporteringen fra foretaket er prosjektet forsinket.

Finans- og driftskostnader som følge av investeringen vil bli dekt over selvkostområdet til feiing, og vil derfor ikke belaste kommunens økonomi.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 26,5 mill. kroner til 31,5 mill. kroner.

NORBR Ny brannstasjon Hjelset

Det gjenstår noen brukertilpasninger og oppfølging av reklamasjoner i henhold til sluttrapport vedtatt i kommunestyret.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 36,6 mill. kroner.

NORBR Ny brannstasjon Midsund

Det er behov for å gjøre større endringer ved brannstasjonen i Midsund. Dette som følge av krav fra arbeidstilsynet om blant annet ren/uren sone, inneklima og kjønnsdelte garderobes. Foreløpige anslag fra Molde eiendom KF viser at en ny brannstasjon vil koste 49,0 mill. kroner. Det er ikke funnet rom for å bevilge midler til dette før i 2025. Prosjektet «Areal teknisk Midsund» i gjeldene økonomiplan utgår, da dette er overlappende prosjekter.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 49,0 mill. kroner.

NORBR Øvingsanlegg Årødalen

Det er behov for å gjøre endringer ved NORBR sitt øvingsanlegg i Årødalen. Dette som følge av krav fra arbeidstilsynet om blant annet ren/uren sone, inneklima og kjønnsdelte garderobes. NORBR IKS har i tillegg mange ønsker om ulike funksjoner de ønsker å legge opp til øvingsanlegget. I tråd med selskapsavtalen skal finanskostnader knyttet til øvingsanlegget betales av NORBR IKS, hvor Molde kommune dekker 53,9 prosent av driftstilskuddet.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 1,0 mill. kroner til planlegging i 2025.

Rammebevilgning – oppgradering av formålsbygg

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunedirektøren har fullmakt til å fordele rammebevilgningen ned på det enkelte prosjekt, jamfør økonomireglementet punkt

3.1.2. Bevilgningen er på 26 mill. kroner i 2024 og er økende i økonomiplanperioden.

Med store arealer vil det hvert år være behov for å gjøre mindre investeringer og tiltak for å oppgradere og tilpasse formålsbyggene. Det kan gjøres med bakgrunn i både byggtekniske forhold, og behov for tilpasninger for tjenesteproduksjonen som skjer i lokalene.

Bevilgningen skal gå til mindre oppgraderinger og tiltak av investeringsmessig karakter i formålsbyggene. Det praktiseres en øvre kostnadsramme på 5 mill. kroner for prosjekt som skal dekkes av denne bevilgningen.

Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg

Oppgradering av tak, fasader og ombygging skjer i 2023 og 2024, og prosjektet vil ferdigstilles i 2024. Totalrammen i prosjektet ble økt med 8,3 mill. kroner i forbindelse med behandling av sluttrapport for Nesset Helsehus. Som nevnt i sak 14/23 prioriteres de utvendige arbeidene. Dersom dette viser seg å bli dyrere, vil det bli tilsvarende mindre til disposisjon til innvendige arbeider. Prioriteringer innenfor rammen blir belyst i egen sak til kommunestyret senere.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 15,0 mill. kroner.

Solceller Træffhuset

Prosjektet har fått nytt navn, og het tidligere «RB-klimatiltak». Bygging av solceller på Træffhuset er nå skubbet ut i tid slik at gjennomføring ikke skjer før i 2026. Dette skyldes at Molde eiendom KF må prioritere å gjennomføre de solcelle prosjektene de har mottatt tilskudd fra ENOVA på, da de skal være ferdig utført innen juni 2025. Kommunen har ikke mottatt tilskudd for å sette opp solceller på Træffhuset. Tiltaket vil bli videre utredet før gjennomføring, både med hensyn til effekt det vi ha økonomisk, for klimagassutslipp og i beredskapsøyemed.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 6,0 mill. kroner.

Tilfluktsrom – oppgradering

Kommunen har 28 ulike tilfluktsrom på ulike lokasjoner. Tilstanden til de ulike tilfluktsrommene er varierende og det vil være behov for vesentlige midler for å tilfredsstille krav i forskrifter. Det er ikke funnet rom til å sette alle tilfluktsrom i stand, men ser behovet for å bevilge vesentlig mer midler enn det som har vært brukt de senere år.

Samlet øker totalrammen fra 2,9 mill. kroner til 15,0 mill. kroner spredt utover de fire neste årene.

Andre områder

Utleieboliger

ENOVA Energiltak i kommunale boliger

Molde eiendom KF mottok høsten 2022 tilskudd fra Enova på til sammen 45,5 mill. kroner til finansiering av energiltak i kommunale utleieboliger. Foretaket valgte å ha hovedfokus på montering av solceller. Det er i tillegg bevilget 10,0 mill. kroner til nødvendige tiltak som må gjennomføres før solceller kan monteres.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 55,5 mill. kroner.

Rammebevilgning - Anskaffelse og renovering av kommunale boliger

Molde eiendom KF forvalter og drifter kommunens boligportefølje på cirka 630 boenheter. På grunn av endrede behov, vil det hvert år være behov for å anskaffe nye boliger samt oppgradere og renovere eksisterende boliger. Dette må skje i nært samarbeid med basisorganisasjonen.

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde eiendom KF har fullmakt til å vedta hvilke kjøp og andre tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jmfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

Ved budsjettbehandlingen 2023 reduserte kommunestyret bevilgningen fra 30,0 til 18,9 mill. kroner i 2024. Av dette er 15,0 mill. kroner forutsatt finansiert av tilskudd eller salg. I de påfølgende årene er rammen 30,0 mill. kroner, der 15 mill. kroner er forutsatt finansiert med salg eller tilskudd. Foretaket har derfor et nokså begrenset handlingsrom til å anskaffe boliger, for å blant annet huse flyktninger fra Ukraina.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Vistdal utleieboliger – realisering

Kommunestyret gjorde følgende vedtak i sak 49/23:

«Molde kommunestyre vedtar at Vistdal utleieboliger fremdeles skal eies og driftes av Molde kommune ved Molde eiendom KF.

Molde kommunestyre slutter seg til at det jobbes med å realisere alternativ 1 i vedlagt rapport, dvs. en løsning med 7 boenheter med fellesareal og innvendige boder til en prosjektkostnad 25 mill. kroner inklusiv mva.

Molde kommunestyre innser at det er behov for betydelig medfinansiering i prosjektet, dersom det skal realiseres uten å belaste kommunens driftsøkonomi i vesentlig grad. Tilskudd og støtteordninger fra Husbanken og kraftfondet forventes i størrelsesorden 11,0 mill. kroner over en 4 års periode.

Kommunal finansiering estimeres til 14 mill. kroner og dekkes gjennom husleieinntekter. Ut over dette, dekkes midler til overordnet drift- og vedlikehold via driftsstøtte og/eller bidrag fra bygdelaget.»

Totalrammen i prosjektet er uendret på 25,0 mill. kroner.

Investeringer i Molde vann og avløp KF

Investeringer og finansiering av disse i Molde vann og avløp KF

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett	Økonomiplan		
		gjeldende	ny	2024	2025	2026	2027
Investeringer							
RB – Vannforsyning	4007	Løpende		45 975	40 000	40 000	40 000
RB – Avløp	4008	Løpende		35 300	50 000	50 000	50 000
Sum investeringer i varige driftsmidler				81 275	90 000	90 000	90 000
Finansiering							
Bruk av lån				81 275	90 000	90 000	90 000
Sum investeringsinntekter							
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)				0	0	0	0

RB – Vannforsyning

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde vann og avløp KF får fullmakt til å vedta prosjekter som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

For mer detaljer, se budsjettsak i styret til Molde vann og avløp KF.

Prosjektet er løpende og har ingen totalramme.

RB – Avløp

Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der styret i Molde vann og avløp KF får fullmakt til å vedta prosjekter som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

For mer detaljer, se budsjettsak i styret til Molde vann og avløp KF.

Prosjektet er løpende og har ingen totalramme.

Vedlegg – bruk av lån per investeringsprosjekt

Tabellen viser bruk av lån per prosjekt og per år i Molde kommune og Molde eiendom KF. Dette utgjør netto lånegjeld, der renter og avdrag vil belaste driftsbudsjettet.

Låneopptak knyttet til vann og avløp og startlån i Husbanken er holdt utenfor.

Bruk av lån per prosjekt

Oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Budsjett	Økonomiplan						
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Molde kommune	740	240	655	320	320	320	360	360
Kulturhuset - styrke sceneteknisk grunnutrustning	500							
Oppgraderinger Moldebadet	240	240	320	320	320	320	360	360
Sandvolleyballbane Eidsvåg			335					
Molde eiendom KF	25 352	11 250	19 000	18 200	76 100	17 200	27 200	15 200
Bergmo ungdomsskole - ombygging til spesialrom								
Bergmo ungdomsskole - Tilleggisolering og taktekking			4 000	8 000				
Idrettens hus	-2 450	-5 000	-5 000	-5 000	-1 900			
Kvam skole - rehabilitering					400	400	12 000	13 600
Kviltorp skole - kroppsøvingssareal								
Lillekollen - ny barnehage	400							
Molde KGB Lubbenes - bane og varmeløsning	-3 428							
Molde KGB Lubbenes - garderobebygg	12 750	4 250						
Nordbyen skole - rehabilitering				800	24 000	2 400		
Ny skole Årølia	800							
Oppgradering Bjørsito	12 800							
Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager	480							
Skjevik barne- og ungdomsskole - kroppsøvingssareal								
Svømmehall Eidsvåg					800	14 400	800	
Svømmehall Midsund							14 400	1 600
Tiltak i skolebruksplanen	4 000	12 000	20 000					
Utskifting dekker kunstgressbaner				2 400	7 200			
Vågsetra skole - erstatte paviljongen								
Kviltorp/Bergmo kroppsøving og spesialrom				12 000	45 600			
Totalsum	26 092	11 490	19 655	18 520	76 420	17 520	27 560	15 560

Helse og omsorg

Hele 1 000

	Budsjett 2024	Økonomiplan						
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Molde kommune	6 240	21 600	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	48 000
Bo- og habilitering - busser dagsenter	2 240							
Helseplattformen	1 600							
Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud	2 400	21 600	40 000	48 000	48 000	48 000	48 000	48 000
Molde eiendom KF	15 840	34 400	2 600					
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig	8 000	32 000	2 600					
Glomstua omsorgssenter - varmepumpe og reservekjel	160							
Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo	4 320							
Pasientvarslingsanlegg	2 400	2 400						
Råkhaugen omsorgssenter - utbygging	960							
Totalsum	22 080	56 000	42 600	48 000	48 000	48 000	48 000	48 000

Teknisk, plan og miljø

Hele 1000

	Budsjet 2024	Økonomiplan						
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Molde kommune	52 240	60 240	24 018	-42 600	-38 500	-4 340	7 900	5 580
Kommunalsjef teknisk, plan og miljø								
Boligfelt Akslakleiva	560	6 560	16 000	-6 720	-17 200	-5 000	-3 000	-1 500
Boligfelt Strandelia	2 840	3 240	2 250	2 000	2 100	1 900	1 500	1 500
Diverse erverv og tiltak	500	800	900	900	1 000	1 000	1 000	1 100
Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune	0	0						
Rammebevilgning - Opparbeidelse av tomtefelt boliger	20 000	20 000	20 000	21 000	21 000	21 000	16 000	11 000
Rammebevilgning - Opparbeidelse tomtefelt næring	1 000	1 000	1 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000
Boligfelt Elgsåslia	-9 000	-9 000	-9 000	-7 000	-2 000			
Boligfelt Hasleliåsen	-10 000	-10 000	-7 500	-5 000	-5 000	-5 000		
Boligfelt Hungnesmarka øst	800	800	800	800	800	800	800	800
Boligfelt Kringstad	44 940	50 400	-15 812	-54 160	-40 000	-25 000	-15 000	-14 000
Boligfelt Nesbø	-1 500	-1 500	-1 500	-1 000	-1 000	-1 000		
Gruset gangveg Kringstad	0							
Skjevik industriområde	-5 600	-6 100						
Årødalen industriområde	-3 000	-3 000						
Årødalen Industriområde nord	4 000	2 840	-7 500	-7 500	-5 000			
Samfunn og plan								
Flomforebygging			620					
Molde bydrift								
Beredskapshenger	0		240					
Biler og maskiner	0	2 400	3 440	2 800				
Biler og maskiner – park	0	0	1 040	960				
Gang/sykkelveg Lensmannsbrekka		0	4 000					
Gangsti mellom Hesthagen og Årølia	0		400					
Kommunale veger	0	0	3 600	1 440	1 440	1 520	1 600	1 680
Kroppsøvingsareal Kviltorp - trafikk og mobilitet		0	800					
liten feiebil til drift av Sjøfronten	0		2 000					
Sentrumstiltak	0	0	480	480	560	560	560	560
Styringssystem gatelys	0	600	3 400					
Veg- og gatelys	0	1 200	4 360	6 400	2 800	2 880	3 440	3 440
Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus	3 500							
Trafikksikring – Eikrem	3 200							
Totalsum	52 240	60 240	24 018	-42 600	-38 500	-4 340	7 900	5 580

Andre områder

Hele 1 000

	Budsjett 2024	Økonomiplan						
		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Molde kommune	5 340	5 040	5 080	5 120	6 360	7 600	7 640	9 640
BRM - fremtidens mobilitet	300							
IKT-investeringer Molde kommune	1 200	1 200	1 240	1 280	2 520	3 760	3 800	4 000
ROR-IKT - fellesinvesteringer	3 840	3 840	3 840	3 840	3 840	3 840	3 840	5 640
Røvik kirke - fasaderenovering	0							
Molde eiendom KF								
Molde eiendom KF	69 460	58 480	63 960	57 640	39 800	40 760	41 800	42 840
Areal teknisk Midsund	0	0						
Ladeinfrastruktur for elbil	80							
NORBR Feiing - påbygg	24 000	5 000						
NORBR Ny brannstasjon Hjelset	160							
NORBR Ny brannstasjon Midsund	0	2 400	20 000	16 800				
NORBR Øvingsanlegg Årødalen		800						
Rammebevilgning - oppgradering av formålsbygg	20 800	22 880	23 120	23 840	24 800	25 760	26 800	27 840
Rehabilitering kommunehuset Eidsvåg	8 720							
Tilfluktsrom - oppgradering	800	2 400	3 040	4 000				
Solceller Træffhuset	0		4 800					
ENOVA Energitiltak i kommunale boliger	5 000	0						
Rammebevilgning - Anskaffelse og renovering av kommunale boliger	3 900	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Vistdal bofellesskap	0							
Vistdal utleieboliger - realisering	6 000	10 000	-2 000	-2 000				
Totalsum	74 800	63 520	69 040	62 760	46 160	48 360	49 440	52 480

Vedlegg – salg og tilskudd investeringer

Tabellen viser salg og tilskudd per år i Molde kommune og Molde eiendom KF.

Hele 1 000

	Prosjektnr.	Budsjett 2024	Økonomiplan						
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Molde kommune		33 060	37 960	83 145	92 860	74 360	39 360	21 360	19 460
Sentraladministrasjonen									
BRM - fremtidens mobilitet	71006	100							
ROR-IKT - fellesinvesteringer	81001	3 360	3 360	3 360	3 360	3 360	3 360	3 360	3 960
Kulturtjenesten									
Kulturhuset - styrke sceneteknisk grunnutrustning	72023	500							
Sandvolleyballbane Eidsvåg				285					
Kommunalsjef teknisk, plan og miljø									
Boligfelt Akslakleiva	74080			4 000	14 000	18 000	5 000	3 000	1 500
Boligfelt Elgsåslia	74038	9 000	9 000	9 000	7 000	2 000			
Boligfelt Hasleliåsen	74039	10 000	10 000	7 500	5 000	5 000	5 000		
Boligfelt Kringstad	74037			50 000	55 000	40 000	25 000	15 000	14 000
Boligfelt Nesbø	74059	1 500	1 500	1 500	1 000	1 000	1 000		
Skjevik industriområde	74036	5 600	6 100						
Årødalen industriområde	74035	3 000	3 000						
Årødalen Industriområde nord	74073		5 000	7 500	7 500	5 000			
Molde eiendom KF		32 100	23 000	34 760	22 000	16 900	15 000	15 000	15 000
Skole									
Ny skole Årølia	30021	4 000							
Kulturtjenesten									
Idrettens hus	50301	5 000	5 000	5 000	5 000	1 900			
Molde KGB Lubbenes - bane og varmeløsning	50304	4 100							
Bo- og habiliteringstjenester									
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig	40042			12 760					
Utleieboliger									
Rammebevilgning - Anskaffelse og renovering av kommunale boliger	87000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Vistdal utleieboliger - realisering	88050	4 000	3 000	2 000	2 000				
Totalsum		65 160	60 960	117 905	114 860	91 260	54 360	36 360	34 460

Obligatoriske oppstillinger

Bevilgningsoversikt – drift § 5-4

Årlig utvikling av gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser – §5-7

Hele 1000

	Budsjett 2024	Økonomiplan		
		2025	2026	2027
IB netto lånegjeld	4 006 202	4 006 013	4 019 479	3 997 482
Låneopptak	175 532	191 250	155 313	86 680
Avdrag	-175 720	-177 784	-177 311	-177 166
UB netto lånegjeld	4 006 013	4 019 479	3 997 482	3 906 996

Tallene gjelder for Molde kommune og Molde eiendom KF

Klimabudsjett

Klimabudsjettet er et styringsverktøy for kommunens klimaarbeid. Det inneholder en oversikt over klimatiltak som planlegges gjennomført i Moldesamfunnet for å få ned klimagassutslipp, og viser ansvaret for gjennomføring og finansiering. Det innebærer rapporteringskrav på status i klimaarbeidet på linje med Molde kommunes økonomirapportering.

Klimabudsjett 2024

15. juni 2023 vedtok Molde kommunestyre sin første temaplan for klima og energi ([PS-47/23](#)). Temaplanen skal gi en tydelig retning for klimaarbeidet til Molde kommune frem mot 2035. Temaplanen inneholder mål og strategier, men ikke tiltak. Tiltakene blir for hvert år satt i klimabudsjettet. Klimabudsjettet er derfor handlingsdelen av temaplanen til kommunen.

Klimabudsjett 2024 er i stor grad basert på klimabudsjett 2023. Arbeidet oppleves fortsatt som nytt og mye skal tas stilling til. Det prioriteres tiltak som har blitt spilt inn fra enhetene selv, som de vurderer at de har økonomi og ressurser til å gjennomføre. Dette er blant annet tiltak som bidrar til å bygge opp klimakompetansen i kommunen og tiltak som styrker kommunenes kunnskapsgrunnlag. Selv om noen av tiltakene er små, danner de grunnlaget for klimaarbeidet i årene som kommer. Det er derfor nødvendig for kommunens videre utslippsreduksjoner.

I utarbeidelsen av fremtidige klimabudsjett håper vi å bli enda mer klimaambisiøse basert på klima- og energiplanen samt kunnskapsgrunnlaget den bygger på. Ett av hovedmålene i klima- og energiplanen for Molde kommune som organisasjon er «*Molde kommune jobbar kunnskapsbasert, heilskapleg og effektivt med klimaarbeidet*». Dette er vår ambisjon for klimaarbeidet.

Moldes klimamål

Molde kommunestyre vedtok 17. juni 2021 ([PS-56/21](#)) følgende klimamål for Molde kommune og Moldesamfunnet:

2030: Moldesamfunnets direkte klimagassutslipp er redusert med 60 prosent i forhold til 2009, inkludert null direkte utslipp fra kommuneorganisasjonen.

2050: Moldesamfunnets direkte utslipp er redusert med minst 95 prosent i forhold til 2009.

Moldesamfunnets årlige direkte utslipp reduseres jevnt mot 2030 (ref. lineær interpolering). Dette innebærer kutt av i overkant 7 000 tonn CO₂-ekvivalenter per år fram til 2030.

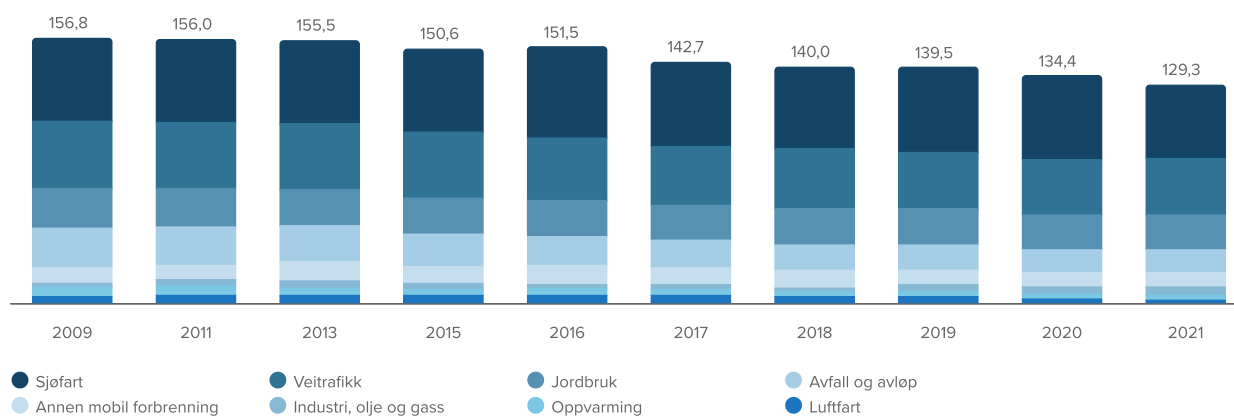
Videre slutter Molde kommunestyre seg til følgende definisjon av «klimanøytralitet»: Balanse mellom klimafotavtrykket (direkte og indirekte utslipp) og opptak av klimagasser.

I tillegg til vedtatte utslippsmål ligger det et helhetlig mål i kommuneplanens samfunnsdel ([PS-52/21](#)) som sier at «Moldesamfunnet er klimanøytralt i 2050».

Måloppnåelse

Figur 1: Direkte klimagassutslipp i Moldesamfunnet, 2009-2021

1 000 tonn CO₂-ekvivalenter

Kilde: Miljødirektoratet

Vi skal være en pådriver for at Moldesamfunnets klimagassutslipp reduseres med 60 prosent innen 2030. Skal Moldesamfunnet nå dette målet, må innbyggere, næringsliv, andre kommuner og forvaltningsnivåer samarbeide og legge inn en felles innsats. Det er spesielt viktig at staten følger opp nasjonale klimaambisjoner med ytterligere tiltak som muliggjør klimaomstilling på kommunalt nivå.

Direkte og indirekte utslipp

Klimagassutslipp deles ofte inn i to kategorier: **direkte** klimagassutslipp skjer innenfor kommunens grenser, mens **indirekte** klimagassutslipp skjer utenfor kommunens grenser, men som et resultat av aktiviteten innenfor grensene (for eksempel kjøp av varer produsert andre steder). De indirekte utslippene fra aktivitet i kommunen er langt større enn de direkte utslippene. Tiltakene i klimabudsjettet er plassert i tre tabeller basert på kategorisering: direkte utslipp, indirekte utslipp eller tilretteleggende aktiviteter. **Tilretteleggende aktiviteter** legger grunnlag for fremtidige utslippsreduksjoner.

Kostnader og finansiering

Klimakrisens kostnader anslås å være betydelig høyere enn kostnadene knyttet til klimatiltak. Det er heller ikke alle tiltak som koster penger. Tiltakene og virkemidlene som ligger i klimabudsjettet kan finansieres på forskjellige måter: driftsbudsjett, investeringsbudsjett, kommunens "klimapott", eller statlige støtteordninger, som Klimasats og liknende. Sentraladministrasjonen disponerer klimapotten på 1,6 mill. kroner til utvalgte klimatiltak. Tiltakstabellene viser hvordan tiltakene foreslås finansiert.

Skal moldesamfunnet nå klimamålene våre (PS-56/21), må vi få inn en økt prioritering av klimahensyn i ordinær drift.

Grunnet strenge økonomiske prioriteringer og mål om å ikke øke kommunens låneopptak i økonomiplanperioden, holdes investeringsnivået på et minimum. Klimatiltak som hadde investeringsbevilgninger i tidligere års klimabudsjett er derfor tatt ut av budsjett 2024. Det vil si at ingen av årets klimatiltak har bevilgning i investeringsbudsjettet, og må i hovedsak finansieres innenfor avdelingenes egne driftsrammer. Noen tiltak har fått bevilget klimapottmidler.

Klimatiltak og virkemidler

Direkte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak og virkemidler rettet mot direkte utslipp. Tabellen viser enheten med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på hvert virkemiddel. Utslippssektor og utslippskilde viser til inndelingen som brukes i Miljødirektoratets utslippsregnskap for direkte klimagassutslipp. Noen av virkemidlene har fått kvantifisert hvor store utslippsreduksjoner de medfører. Den viser klimagassreduksjonen som kan

følge av virkemiddelet per år i økonomiplanperioden. Potensiell tiltakseffekt er i tonn CO2-ekvivalenter.

Utslipps- sektor	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings- ansvarlig	Finansiering	Oppstartsår	Potensiell tiltakseffekt i tonn CO2- ekv.		
						2024	2025	
Veitrafikk								
1	Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet							
		Snarvegprosjekt	Molde bydrift	Klimapott	2023			
		Kampanjer for at barn skal gå/sykle til skolen	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023			
2	Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben							
		Mobilitetsstrategi for endring av reisevaner til ansatte	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2024			
		Økt bruk av digitalundervisning (Nærvær på distanse) ved sporadiske vikarbehov enkelttimer	Molde kulturskole	Innenfor driftsramme	2024			
3	Redusere klimagassutslippene fra vann og avløp							
		Økt avvanning av avløps slam for å redusere transport	Molde vann og avløp KF		2023			
4	Overgang til elektriske bybusser							900
		Nye elektriske bybusser fra 1.1.2025	Møre og Romsdal fylkeskommune	Ikke kommunalt	2022		900	
5	Økt kollektivsatsing							
		Kommunen bidrar til videreutvikling av kollektivtilbudet gjennom jevnlig dialog med fylkeskommunen og FRAM	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022			
Sjøfart								
6	Redusere klimagassutslippene fra sjøfart							4 022
		Elektrisk overfart Søsnes-Åfarnes	Møre og Romsdal fylkeskommune	Ikke kommunalt	2022	3 160		
		Landstrøm på Molde havn	Molde og Romsdal havn IKS	Ikke kommunalt	2023	862		
Annen mobil forbrenning								
7	Utslippsfri maskin- og utstyrs park							1
		Elektrisk vei- og parkdrift: Innkjøp av elektriske verktøy for bruk i sentrum og kirkegårdene	Molde bydrift	Klimapott	2022	1		
8	Utslippsfrie byggeplasser							
		Innføring av utslippsfrie bygge- og anleggsplasser i større kommunale prosjekter fra 2025	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2024			

Indirekte klimagassutslipp

Tabellen inneholder tiltak rettet mot kommunesamfunnets indirekte klimagassutslipp. Virkemidlene som skal gjennomføres vises under hvert tiltak. Tabellen viser enheten

med hovedansvar for gjennomføring av og rapportering på virkemiddelet.

Utslipps- sektor	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporterings- ansvarlig	Finansiering	Opptår
Innkjøp					
9 Redusere kommunens klimagassutslipp fra anskaffelser					
		Gjennomføre minst to klimaambisiøse anskaffelser årlig	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsramme	2022
		Oppdatere anskaffelsesstrategi for ROR-Innkjøp	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsramme	2022
		Revidere standardformuleringer	ROR-Innkjøp	Innenfor driftsramme	2022
		Nye retningslinjer for mer klimavennlig mat og emballasje i rådhuskantinen	Voksenopplæringen	Innenfor driftsramme	2023
		Kartlegge forskrift og bruk av gummiassfalt ved kommunale lekeplasser og barnehager	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2024
		Handle lokalt der man kan (mat, klær osv.)	ROR-innkjøp	Innenfor driftsramme	2024
		Sirkulærøkonomi i praksis: møbler og inventar	Analyse- og utviklingsavd.	Tilskudd fra fylkeskommunen	2024
		Opprette oversikt over alt kontormateriell som står klart til gjenbruk	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2024
10 Redusere forbruk av materiell i kommunens drift					
		Nye rutiner for å redusere i bruk av engangsutstyr (f.eks. munnbind, engangshansker, skotrek)k)	Fagavdeling helse og omsorg	Innenfor driftsramme	2023
		Flyt av læremidler (bøker, elektronisk utstyr) mellom skolene etter varierende elevtall	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
		Foliering av skolebøker for å øke levetiden	Fagavdeling skole	Innenfor driftsramme	2023
Diverse					
		Miljøfyrtårnsertifisering av kommuneorganisasjonen	Analyse- og utviklingsavd.	Klimapott	2024
Bygg					
11 Redusere utslipp fra kommunens bygninger					
		Etablering av solceller på eksisterende bygg/anlegg	Molde eiendom KF	Enova-støtte	2023
		Ombruk av byggematerialer	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2024
		Utredning og gjenvinning av spillvarme fra datarommets klimaanlegg i rådhuskjelleren i Molde	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2024
		Utvikle sirkulære verdikjeder og nettverk i byggebransjen i regionen	Analyse- og utviklingsavd.	BRM-midler	2024
12 Molde Bærekraftthub					
		Gjenbruk av bygningsmaterial, inventar og møbler	Molde Bærekraftthub	Ikke kommunalt	2024
		Være pådriver for bruk av lavkarbonbetong	Molde Bærekraftthub	Ikke kommunalt	2024
Mat					
13 Redusere matsvinnet i Moldesamfunnet					
		MatVinn-prosjekt	Analyse- og utviklingsavd.	Innenfor driftsramme	2024
Avfall					
14 Renovasjon					
		Lage retningslinjer for kildesortering i alle kommunens lokaler	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023

Tilretteleggende aktiviteter

Tabellen inneholder aktiviteter som kan gi grunnlag for framtidige utslippsreduksjoner i moldesamfunnet.

Utslipps- sektor	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Oppstartsår
15 Kommunikasjon og mobilisering					
		Digital bærekraftsmåned	ROR-IKT	Innenfor driftsramme	2024
		Gjennomføre informasjons- og holdningskampanjer for å motivere innbyggere til å gjøre klimavennlige valg	Kommunikasjon- og serviceavd.	Innenfor driftsramme	2022
16 Kunnskapsgrunnlag					
		Utrede strømproduksjon ved vanninntakene ved vannbehandlingsanleggene	Molde vann og avløp KF	Innenfor driftsramme	2024
		Utrede biogassproduksjon av strøm fra kommunens avløpsslam og bioavfall	Molde vann og avløp KF	Innenfor driftsramme	2023
		Basert på klimaregnskap, lage tiltaksplan for reduksjon av klimagassutslipp	Molde vann og avløp KF	Innenfor driftsramme	2023
		Øke klimafokuset i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022
		Framtidens mobilitet	Analyse- og utviklingsavd.	BRM-midler	2024
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2022
		Kompetanseheving (kurs og foredrag)	Samfunn og plan	Innenfor driftsramme	2022
		Systematisere innspill og behov for trafikksikkerhetstiltak for myke trafikanter	Molde bydrift	Innenfor driftsramme	2024

Tiltak og virkemidler som er gjennomført i 2022 og 2023

Utslipps- sektor	Tiltaks nr.	Tiltak og virkemidler	Rapporteringsansvarlig	Finansiering	Fullført år
Veitrafikk					
1 Overgang til utslippsfri blipark kommuneorganisasjonen innen 2030					
		Sikre at alle nye biler er elektriske	ROR-Innkjøp	Leasing: drift, Kjøp: investering	2023
2 Redusere bruk av fossilkjøretøy i Moldesamfunnet					
		Styrking av BUAs utlån av elsykler/elkassesykler	Kulturtjenesten	Klimapotten	2022
3 Redusere kommunalt ansattes klimabelastende reiser til, fra og i jobben					
		Utrede hjemmekontorpolicy	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022
		Møtepolicy digitale/fysiske møter	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022
		Teams-lenke i alle møteinnkallinger	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2022
		Reisepolicy tjenestereiser	Personal- og organisasjonsavd.	Innenfor driftsramme	2023
Sjøfart					
7 Redusere klimagassutslipp fra sjøfart					
		Elektrisk overfart Molde-Vestnes, og nedleggelse av hurtigbåt til Sekken	Ikke kommunalt		2022
Diverse					
10 Redusere klimagassutslippene gjennom samfunns- og arealplanleggingen					
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimahensyn i arealplanleggingen	Samfunn og plan	Klimapott, Klimasats	2023
Innkjøp					
11 Redusere kommunens klimagassutslipp fra anskaffelser					
		Ansette rådgiver i prosjektstilling med ansvar for klimavennlige kommunale anskaffelser	ROR-Innkjøp	Klimapott, Klimasats	2023
		Lage retningslinjer for bruk av gummiastfalt/kunstgress ved kommunale lekeplasser og barnehager	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
		Lillekollen barnehage og Årølia skole: gjenbruk av møbler til nye lokaler	Molde eiendom KF	Innenfor driftsramme	2023
Bygg					
13 Redusere utslipp fra kommunens bygninger					
		Solceller på Lillekollen barnehage	Molde eiendom KF	Investering	2023
Avfall					
16 Renovasjon					
		Pilotprosjekt: panteinnsamling i sentrum	Molde bydrift	Klimapott	2023
Kommunikasjon og mobilisering					
Tilretteleggende aktiviteter					
		Sørge for at informasjon om klimasatsingen er godt presentert og lett tilgjengelig i kommunens kommunikasjonskanaler	Kommunikasjon og serciveavd.	Innenfor driftsramme	2022

Klimabudsjettet inngår i kommunens arbeid for å nå FN's bærekraftsmål. Bærekraftsmål 17, «samarbeid for å nå målene», fremheves i kommuneplanens samfunnsdel og er styrende for klimabudsjettarbeidet. Flere av Smart Moldes prosjekter er derfor naturligvis fremhevet i tiltakstabellene.

Klima og naturmangfold

Kommuneplanens samfunnsdel har hovedmål om å ta vare på naturmangfoldet i kommunen. Klimatiltak er ikke nødvendigvis gode naturmangfoldstiltak og det er spesielt arealendringer som truer naturmangfoldet i Norge. I utarbeidelsen av klimabudsjettet har vi hatt et helhetlig fokus og har unngått å innlemme tiltak og virkemidler som vil ha en negativ innvirkning på naturmangfoldet i kommunen.

Sentraladministrasjonen

Status

Sentraladministrasjonen har i løpet av 2023 blitt omorganisert og gått fra fire til to avdelinger.

- administrasjonsavdelingen
- økonomiavdelingen

Sentraladministrasjonen representerer stab- og støttefunksjoner internt på rådhuset og eksternt mot enheter og innbyggere i kommunen. Vi har ansatte med arbeidssted i hele kommunen. Administrasjonsavdelingen rommer den øverste administrative ledelse med kommunedirektør og assisterende kommunedirektør, kommuneadvokaten samt beredskap. I tillegg ligger personal og organisasjon, analyse og utvikling, ROR-IKT, politisk sekretariat, kommunikasjon og service samt dokument og arkiv under administrasjonsavdelingen. ROR-innkjøp har flyttet over til økonomiavdelingen etter omorganiseringen.

Arbeidet med å videreutvikle kommunen vil fortsette i kommende periode og som et ledd i dette gjennomfører kommunedirektøren høsten 2023 en utredning på om sentraladministrasjonen har den mest formålstjenlige organiseringen. Utredningen har som mål å være gjennomført innen nyttår og den kan medføre justeringer eller tilpasninger i organiseringen av sentraladministrasjonen.

Plan og strategier

Inn under sentraladministrasjonen ligger ansvar for utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel, samt planstrategi for Molde kommune, begge sist vedtatt i juni 2021. Arbeidet med revidering ble startet opp i 2023, og disse to viktige styringsdokumentene skal behandles i 2024.

Innenfor dagens samfunnsdel har sentraladministrasjonen et spesielt ansvar for å følge opp de to organisasjonsmålene: Molde kommune har bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon og Molde kommune er en åpen organisasjon og en attraktiv arbeidsgiver. Disse to organisasjonsmålene vil også i 2024 bli viktig å jobbe mot. Kommunens størst utfordring inn i 2024 er at vi ikke har en bærekraftig økonomi og tjenesteproduksjon. De økonomiske utfordringene er så store, at løsning av dette må

være øverst på dagsorden gjennom 2024 og sikkert utover hele økonomiplanen. Omorganiseringen av stab har som hensikt og sikre bedre samhandling internt i stab, bedre støtte og samhandling ut mot tjenesteproduksjonen og effektivisere.. For å få til dette jobber vi nå med å avklare roller, ansvar og myndighet. Men minst like viktig er hvordan vi skal organisere oss for å få bedre styring og kontroll. Her er det under vurdering en ny helhetlig styringsmodell som skal gjelde for hele organisasjonen. En enkel, tydelig og god styringsmodell er viktig i en så stor organisasjon. Hvordan vi løser prosjekt- og prosessarbeid er et av hovedpunktene i arbeidet med ny organisering.

Gjennom 2023 har vi prioritert å få gode analyser og grunnlag for å vurdere egen tjenesteproduksjon. Både helse og omsorg og oppvekst, kultur og velferd har gjennomført eksterne analyser eller levert rapporter på hvordan vi bør justere tjenestetilbudet framover. Det blir viktig at stab bidrar aktivt med å gjennomføre de tiltakene som skal til for å oppnå økonomisk bærekraft.

Sentraladministrasjonen får også en viktig rolle inn mot samfunns målet: Molde er et attraktivt samfunn i vekst – Norges mest næringsvennlige kommune. Her blir det prioritert en ny stilling som næringsrådgiver. Molde kommune har ingen egne ansatte som jobber med næringsutvikling i dag. Vi har diverse næringsfond og vi støtter blant andre Molde næringsforum, men vi har ikke egne ressurser for å støtte opp om samfunns målet, med tilhørende strategier. For å ta tak i næringsarbeid og ikke minst næringsplan, styrkes sentraladministrasjonen med én stilling som næringsrådgiver i 2024.

Driftsbudsjett

Rammetabell for sentraladministrasjonen

Hele 1 000

	Opprinnelig budsjett	Revidert budsjett	Budsjettåret	Økonomiplan		
				2025	2026	2027
Utgangspunkt	98 442	98 442	98 442	98 442	98 442	98 442
Tekniske justeringer		868	43 671	43 671	43 671	43 671
Egne prioriteringer	3 010	4 110	3 859	5 460	3 550	4 876
Insentivordning for tilflyttede studenter	1 000	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600
Kommune- og fylkestings og stortingsvalg	1 326	1 326		1 226		1 326
Vistdal bofellesskap finansiering av eksterne konsulenttjenester (PS-15/23)		500				
Prosjekt lukking av dokumentarkiv	684	684	684	684		
Økte godtgjørelser folkevalgte (PS-92/23)			1 000	1 000	1 000	1 000
Tilsette næringsrådgiver			575	950	950	950
Rammetrekk og tiltak			-3 100	-3 100	-3 100	-3 100
Redusere digitaliseringsmidler				-250	-250	-250
Redusere innkjøp av materiell og konsulenttjenester			-1 381	-1 230	-1 230	-1 230
Redusere omstillings- og tilretteleggingspott			-328	-183	-125	-125
Redusert bemanning helårsvirkning			-1 391	-1 437	-1 495	-1 495
► Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	78	78				
Budsjett Totalt	101 530	103 498	142 872	144 473	142 563	143 889

Egne prioriteringer

Insentivordning (gratis busskort) blir videreført på permanent basis. Ordningen har medført at flere studenter, som har vært bostedsregistrert utenfor vårt nærrområde, har meldt flytting til Molde kommune. Dette gir for første gang utslag i økt innbyggertilskudd i 2024.

Molde kommunestyret vedtok i september 2023 nytt godtgjørelsesreglement for politikere i Molde kommune (PS-66/23). Godtgjørelsesreglementet gjelder fra 1. januar 2024 og utgjør en ekstra utgift på 1,0 mill. kroner.

For å styrke kommunens kompetanse og kapasitet knyttet til arbeid inn mot næringslivet og næringsutvikling, styrkes budsjettet med egen stilling som næringsrådgiver. Stillingen finansieres med reduksjon i tilskuddet til Molde næringsforum og ved bruk av økningen i konsesjonsavgiften kommunen mottar fra 2024.

Som en del av omorganiseringen til vertskommunesamarbeid og sentraladministrasjonen har ROR-IKT, som tidligere lå under budsjettområdet fellesutgifter og samarbeid, kommet inn under budsjettområdet til sentraladministrasjonen. Dette medfører at budsjetttrammen til sentraladministrasjonen øker med 36,8 mill. kroner i 2024. Dette er ikke en prioritering, kun en flytting mellom budsjettområder.

Rammetrekk og tiltak

For å holde budsjettet vil antall årsverk i sentraladministrasjonen måtte reduseres. For å bøte på dette blir det viktig å effektivisere, legge til rette for individuell utvikling og omstilling.

For å komme i balanse må det også spares på diverse utgiftsposter som opplæring og kurs, forbruksmateriell og bruk av konsulenttenester. Dette er blant annet utgiftsposter som ligger i sentraladministrasjonen, men som kommer hele organisasjonen til nytte.

Også omstillings- og tilretteleggingspott må reduseres for å oppnå balanse i budsjettet for 2024. Midlene er ment til bruk i utfordrende omstillingssaker i hele organisasjonen.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
BRM - fremtidens mobilitet	71006	1 000		500								
IKT-investeringer Molde kommune	71001	Løpende		1 500	1 500	1 550	1 600	3 150	4 700	4 750	5 000	
ROR-IKT - fellesinvesteringer	81001	Løpende		9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000	12 000	
Totalsum				11 000	10 500	10 550	10 600	12 150	13 700	13 750	17 000	

BRM - fremtidens mobilitet

Molde kommune har fra 2015 fått tilskudd til ulike prosjekt knyttet til mobilitet gjennom programmet Byen som regional motor (BRM). I 2024 ble flere av disse prosjektene slått sammen til prosjektet fremtidens mobilitet.

Totalrammen i prosjektene er uendret på 1,0 mill. kroner.

IKT-investeringer Molde kommune

Dette er investeringer som ikke inngår i ROR-IKT. Grunnet kommunens økonomi er posten redusert fra 2,5 til 1,5 mill. kroner sammenlignet med 2023.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

ROR-IKT – fellesinvesteringer

Molde kommune, som vertskommune, må budsjettere med brutto investeringsbeløp for ROR-IKT. Molde kommunes andel er 45,9 prosent, og dette lånefinansieres. Den resterende andelen blir dekt av de andre deltakerkommunene gjennom tilskudd.

Prosjektet er løpende og har en årlig bevilgning på 9,0 mill. kroner. Dette er en reduksjon fra gjeldene økonomiplan på 2,5 mill. kroner.

Oppvekst, kultur og velferd

Status

Sektor for oppvekst, kultur og velferd ivaretar en stor bredde av kommunens tjenester.

Sektoren består av:

- barnehagedrift
- grunnskoleundervisning
- voksenopplæring
- PPT
- kulturskole
- kulturtjenester, herunder idrett og friluftsliv
- Moldebadet
- barneverntjenester
- flyktningtjenesten
- NAV

Den økonomiske situasjonen for sektor oppvekst, kultur og velferd er utfordrende. Skoleområdet og barnehageområdet utgjør hovedtyngden av sektorens ramme, og det er disse områdene som har den største økonomiske ubalansen. I tillegg har Moldebadet og NAV en betydelig ubalanse.

Det løpende merforbruket, som per august ble meldt til 22,7 mill. kroner, er den første av sektorens økonomiske utfordringer inn mot budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027.

Den andre utfordring er økningen i kommunens finansutgifter, noe som medfører reduserte sektorrammer i årene som kommer. I gjeldende økonomiplan vil derfor sektorens ramme bli redusert med et rammetrekk på 29,5 mill. kroner i forhold til 2023.

Dagens merforbruk og neste års rammetrekk utgjør til sammen 52,2 mill. kroner i 2024.

Den tredje utfordring for sektoren er forventningene til full reell barnehagedekning, hvor barnehageområdet ikke har tilstrekkelig økonomisk ramme til å innfri politisk vedtak. Hovedutvalget for oppvekst, kultur og velferd har ikke balansert ambisjonene om full reell barnehagedekning. Det er heller ikke vurdert om rammereduksjoner ved andre enheter innenfor sektoren kan gjøres for å sikre finansieringen. Vedtaket er dermed ikke fullfinansiert slik sektorrammen er fordelt per i dag.

Satsingen er imidlertid styrket med delfinansiering, og utviklingen i barnetallet viser at det også i 2023 er tatt nye steg i retning av å innfri vedtaket om full reell barnehagedekning. Men budsjetttrammen er stram, og for å oppnå balanse i barnehageområdet må kapasiteten reduseres i 2024. Politisk vedtak om full reell barnehagedekning har likevel høyt fokus fremover, og det vil bli jobbet videre med å finne tiltak og rom for å realisere vedtaket innen høsten 2025.

Hovedutvalget for oppvekst, kultur og velferd vedtok i september (PS-35/23) sektorens innspill til budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027. I saken ble det lagt fram hvilke tiltak som er nødvendige for å oppnå økonomisk balanse. Saken omfatter både tiltak som må til for å håndtere løpende merforbruk, og tiltak for å møte rammereduksjoner i perioden. Tiltakene, noe justert for barnehageområdet, presenteres under kapittel «Rammetrekk og tiltak» lengre ned.

Plan og strategier

Planer og vedtak

I kommuneplanens samfunnsdel finner vi de overordnede føringer for arbeidet i sektoren. For å bli Norges mest næringsvennlige og en god kommune å vokse opp i, er gode basistjenester som skole, barnehage og et godt kulturtilbud en viktig forutsetning.

Videre setter samfunnsplanen mål om at Molde skal være et trygt og mangfoldig samfunn. Molde kommune mottar et relativt stort antall flyktninger. Det blir avgjørende fremover å legge til rette for god integrering, god norskopplæring og deltakelse i arbeidslivet for denne gruppen av innbyggere. Samarbeidet mellom innbyggere, næringsliv og kommunen skal videreutvikles basert på prinsippene i "Kommune 3.0". Hensikten er å arbeide for "innenforskap", best mulig integrering og flest mulig ut i arbeid.

Skolebruksplan 2021-30 ble vedtatt i sak PS-33/21. Planen er til revidering og vil bli lagt fram høsten 2023.

Planen «En skole for alle» ble vedtatt i hovedutvalget for oppvekst, kultur og velferd i oktober 2021 (PS-46/21). Planen gir føringer for hvordan det skal arbeides for at den ordinære opplæringen skal være tilpasset flere, og behovet for spesialundervisning reduseres.

Plan for idrett og fysisk aktivitet 2022–2026 ble vedtatt i kommunestyret 17. mars 2021.

Barnehageplan, Lokalisering og struktur for Moldebarnehagene, PS-52/23 ble vedtatt i kommunestyret 15. juni 2023.

Kommunestyret vedtok i PS-35/21 innfasing av full, reell barnehagedekning. I PS-27/22 ble det gjort vedtak om utvidelse av kapasiteten.

Kommunestyret vedtok i oktober 2022, PS-85/22, å gjenopprette frivilligsentral i Midsund. Fra 2024 må sentralen finansieres innen eksisterende sektorramme.

I februar vedtok kommunestyret en interpellasjon, IN-4/23, hvor de stiller seg positiv til å melde seg inn i Fribyordningen. Det vil komme en saksutredning på dette, ordningen er ikke finansiert.

Oppvekstplan ligger i planstrategien, med oppstart i 2023 og vedtak i 2024. Oppvekstreformen er iverksatt. Reformen legger til grunn tidlig innsats fra koordinerte kommunale tjenester og at barnevernet skal håndtere de alvorligste sakene.

På systemnivå jobbes det etter SLT-modellen (Samordnede lokale kriminalitetsforebyggende tiltak) og BTi-modellen (Bedre tverrfaglig innsats). Dette er arbeidsformer som innebærer å arbeide etter en gitt struktur på tvers av tjenester. Lykkes kommunen med omstilling i tråd med oppvekstreformen, vil dette bidra både til et bedre tjenestetilbud og påvirke økonomien i sektoren positivt.

Driftsbudsjett

Rammetabell for oppvekst, kultur og velferd

Hele 1 000

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Utgangspunkt	880 773	880 773	880 773	880 773	880 773	880 773
Tekniske justeringer		10 349	49 141	49 141	49 141	49 141
Egne prioriteringer	100 078	163 640	221 578	209 101	175 789	136 754
Demografi			12 810	12 233	-1 149	-13 714
Integreringstilskudd	89 869	146 211	190 100	179 450	159 520	133 050
Leie av Cinderella Arena		600	600	600	600	600
Ny skole Årølia	4 459	4 459	8 918	8 918	8 918	8 918
Økt satsing grunnskole	4 000	4 000	4 000	3 000	3 000	3 000
Økt satsing barnehage	1 750	1 750	250			
Økt barnehagetilskudd Mobarn (PS-21/23 og 22/23)		4 900	4 900	4 900	4 900	4 900
Regulering barnehagetomt Bergmo (PS-8/23)		720				
Ekstern gjennomgang skole og barnehage		1 000				
Rammetrekk og tiltak			-29 500	-29 500	-29 500	-29 500
Rammetrekket håndteres innenfor ramme			-2 584	-2 584	-2 584	-2 584
Barnehage - avvikle utvidet åpningstid			-525	-525	-525	-525
Barnehage - effektivisere drift gjennom mer standardisering			-100	-100	-100	-100
Barnehage - innføre feriestengte barnehager			-1 440	-1 440	-1 440	-1 440
Barnehage - nyansettelser i lavere stillingskategorier			-754	-754	-754	-754
Barnehage - redusere sykefravær/ redusere vikarbruk/vakanser			-841	-841	-841	-841
Barnehage - redusere tilbud i spesialpedagogisk og forebyggende arbeid			-198	-198	-198	-198
Barnehage - redusere volum i form av færre barn			-1 671	-1 671	-1 671	-1 671
Kulturskolen - redusert tilbud til utkantkretsene			-25	-50	-50	-50
Kulturskolen - øke inntektene			-517	-492	-492	-492
Kulturtjenesten - redusert innkjøp av utstyr og materiell			-893	-893	-893	-893
Kulturtjenesten - redusert stilling med 40 pst. ved Nobel seniorsenter			-200	-200	-200	-200
Kulturtjenesten - redusert tilskudd til blant annet kulturminner			-100	-100	-100	-100
Kulturtjenesten - stenge Reknesbanen ved ekstra lave temperaturer og høye strømpriser			-50	-50	-50	-50
Kulturtjenesten - øke leieinntekter			-300	-300	-300	-300
Moldebadet - redusere lønnsutgifter			-114	-114	-114	-114
NAV - etablere tverrsektorielt boligkontor			-800	-800	-800	-800
NAV - redusere 0,7 årsverk			-490	-490	-490	-490
NAV - øke digitalisering og autmatisering			-486	-486	-486	-486
PPT - flere barn i ordinært tilbud, vri ressursbruk til mer forebygging, logoped i gruppetilbud			-209	-209	-209	-209
PPT - redusere vikarbruk			-52	-52	-52	-52
PPT - videreutvikle samhandling og felles metoder PPT/skole/barnehage			-189	-189	-189	-189
PPT - økt digital kommunikasjon			-52	-52	-52	-52
Skole - redusert bemanning, cirka 16 årsverk pedagog eller 19 årsverk assistent			-12 470	-12 470	-12 470	-12 470
Skole - redusert vikarbruk og andre mindre tiltak			-3 882	-3 882	-3 882	-3 882

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Voksenopplæring – øke inntekter ved salg av kurs og utleie lokaler			-335	-335	-335	-335
Voksenopplæring – øke salg og effektivisere drift av rådhuskantene			-223	-223	-223	-223
► Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	480	5 501	23 257	32 086	32 086	32 086
Totalt	981 331	1 060 263	1 145 249	1 141 601	1 108 289	1 069 254

Egne prioriteringer

Sektorenes driftsrammer korrigeres i tråd med demografien. Befolkningsutviklingen viser en nedgang i yngre og yrkesaktive innbyggere, mens det blir en stor vekst i eldre over 67 år. Derfor vil ressursbehovet innenfor sektoren bli redusert i årene som kommer. På grunn av flyktningsstrømmen antas dette først å gi seg utslag i reduserte rammer fra 2026.

Molde kommune har hatt en betydelig økning i bosetting av flyktninger gjennom 2023, og flyktningsstrømmen forventes å fortsette i 2024. Staten yter integreringstilskudd i en 5-års periode fra bosettingsåret. I 2024 budsjetterer vi med 320 bosettinger, likt nivå som i 2023. Med dette antallet vil sektorens budsjett for integreringstilskudd utgjøre 190,1 mill. kroner.

Midsund kommune inngikk i desember 2019 avtale med Midsund IL om leie av den nye hallen Cinderella Arena. Denne avtalen ble godkjent av fellesnemda for nye Molde kommune. Årlig husleie er 0,6 mill. kroner.

Årølia skole startet opp høsten 2023 og sektorrammen er kompensert for økte driftsutgifter med helårseffekt fra 2024.

Under behandlingen av budsjett 2023 og økonomiplan 2023–2026 vedtok kommunestyret å styrke grunnskole og barnehage. Vedtaket forutsatte at styrkingen på barnehage skulle redusere til 0,3 mill. kroner i 2024 for så å falle bort. For grunnskole skulle styrkingen videreføres med 4,0 mill. kroner i 2024 for deretter reduseres til 3,0 mill. kroner fremover i perioden.

I satsingen mot full reell barnehagedekning ble det i juni 2023 gjort vedtak om utvidelse av 80 barnehageplasser i Mobarn. Sektorrammen ble kompensert med 4,9 mill. kroner som delfinansiering av vedtaket. Styrkingen er videreført ut perioden.

Rammetrekk og tiltak

For sektoren utgjør samlet merforbruk og neste års rammetrekk til sammen 52,2 mill. kroner. Med dette utfordringsbildet er det urealistisk å få tilpasset driften til de økonomiske rammene uten at det får konsekvenser for kvalitet, kapasitet og struktur.

Både rammetrekket og det meldte merforbruket må håndteres med konkrete tiltak og endringer i driften. Tabellen under viser tiltak som må iverksettes for å balansere drift og budsjettamme, nærmere beskrivelse av tiltakene følger under tabellen.

Samlede tiltak for å komme i balanse

Hele 1000

	2024	2025	2026	2027
Total utfordring rammetrekk og merforbruk	-52 200	-52 200	-52 200	-52 200
Rammetrekk	-29 500	-29 500	-29 500	-29 500
Meldt merforbruk 2023	-22 700	-22 700	-22 700	-22 700
Sum tiltak	-48 942	-50 574	-50 702	-48 152
Skoleområdet: redusere med 16 årsverk pedagog	-11 236	-12 716	-12 116	-12 116
Skoleområdet: redusere med 16 årsverk assistent	-9 568	-10 084	-10 884	-8 484
Skoleområdet: redusert vikarbruk/holde stillinger vakant	-1 437	-887	-887	-887
Skoleområdet: ulike mindre tiltak	-2 445	-3 195	-3 295	-3 145
Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd: Rådgiverstilling holdes vakant	-1 000			
Kulturskolen: redusert tilbud til utkantkretsene	-25	-50	-50	-50
Kulturskolen: økte inntekter	-517	-544	-515	-515
Kulturtjenesten: redusert stilling med 40 pst. ved Nobel seniorsenter	-200	-200	-200	-200
Kulturtjenesten: Stenge Reknesbanen ved ekstra lave temperaturer og høye strømpriser	-50	-50	-50	-50
Kulturtjenesten: Redusert tilskudd til blant annet kulturminner	-100	-100	-100	-100
Kulturtjenesten: redusert innkjøp av utstyr og materiell	-893	-900	-900	-900
Kulturtjenesten: øke leieinntekter	-300	-300	-300	-300
Moldebadet: Redusere lønnsutgifter	-1 200	-1 200	-1 200	-1 200
Moldebadet: Redusere driftsutgifter	-300	-300	-300	-300
Moldebadet: Intern tjenesteyting til flykningetjenesten	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Moldebadet: Fjerne familierabatt og øke prisene ut over ordinær lønns og prisvekst.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Barneverntjenesten: Rammetrekket håndteres innenfor rammen	-2 625	-2 883	-2 740	-2 740
Barneverntjenesten: Vakant stilling og avslutte tiltak	-1 167	-1 167	-1 167	-1 167
PPT: økt digital kommunikasjon	-52	-52	-52	-52
PPT: flere barn i ordinært tilbud, vri ressursbruk til mer forebygging, etablere logopedgrupper	-209	-209	-209	-209
PPT: videreutvikle samhandling og felles metoder PPT/skole/barnehage	-189	-189	-189	-189
PPT: redusere vikarbruk	-200	-200	-200	-200
NAV: øke digitalisering og automatisering	-475	-550	-550	-550
NAV: redusere 0,7 årsverk	-490	-490	-490	-490
NAV: etablere tverrsektorielt boligkontor	-800	-800	-800	-800
Voksenopplæring: øke inntekter ved salg av kurs og utleie av lokaler	-335	-335	-335	-335
Voksenopplæring: økt salg og effektivisert drift rådhuskantine	-300	-300	-300	-300
Barnehageområdet: feriestengte barnehager	-1 440	-1 440	-1 440	-1 440
Barnehageområdet: redusere sykefravær	-741	-741	-741	-741
Barnehageområdet: avvikle utvidet åpningstid	-525	-525	-525	-525
Barnehageområdet: redusere vikarbruk/holde stillinger vakant	-100	-100	-100	-100
Barnehageområdet: redusere lønnsutgift ved å ansette barnehagelærere istedenfor ped.ledere	-754	-798	-798	-798
Barnehageområdet: effektivisere drift gjennom standardisering av rutiner og prosedyrer	-100	-100	-100	-100
Barnehageområdet: redusere tilbud og kvalitet i spesialpedagogisk tilbud	-118	-118	-118	-118
Barnehageområdet: redusere forebyggende arbeid rettet mot foreldre og barn	-80	-80	-80	-80
Barnehageområdet: redusert tilskudd til private barnehager	-1 671	-1 671	-1 671	-1 671
Barnehageområdet: barnetallet har gått ned i kommunale barnehager (36 plasser)	-3 633	-3 633	-3 633	-3 633
Barnehageområdet: ytterligere reduksjon i antall barnehageplasser i kommunale barnehager (16 plasser)	-1 667	-1 667	-1 667	-1 667

	2024	2025	2026	2027
Manglende tiltak	-3 258	-1 626	-1 498	-4 048

Skole

Skoleområdet har en samlet utfordring på til sammen 35,1 mill. kroner i 2024. Per nå har hver enkelt skole jobbet med tiltak tilsvarende 27,4 mill. kroner samlet for området, og skal med det klare å håndtere rammetrekket og deler av merforbruket. Men fortsatt mangler tiltak tilsvarende 10,4 mill. kroner. Beløpsmessig utgjør manglende tiltak rundt 13 årsverk pedagog eller 16 årsverk assistent. Lønnsutgiftene utgjør det meste av driftsrammen. Derfor er det hovedsakelig lønnsreducerende tiltak som må iverksettes for å oppnå økonomisk balanse. Redusert bemanning skal foregå gjennom naturlig avgang.

Det er lovkrav i forhold til bemanning innenfor skole og barnehage. Hva som er tilstrekkelig ressurser til god nok undervisning er gjenstand for skjønnsvurdering på den enkelte skole. For å få en så lik vurdering som mulig er Norconsult leid inn for å se på handlingsløpet for spesialundervisning i kommunen og hvordan skjønnsvurdering utøves på den enkelte skole og barnehage og om det ytes tjenester ut over lovkrav i skolene.

Det vil i tillegg være behov for å endre skolestruktur. Revidering av gjeldende skolebruksplan, med oppdaterte elevtall og kostnadsberegninger, ligger nå ute til høring og vil bli lagt fram til politisk behandling i løpet av høsten 2023.

Redusert bemanning vil utfordre læringsmiljøet for elevene og arbeidsmiljøet for de ansatte. Den skjønnsmessige vurderingen av tiltak/ressursbruk kan ikke gå på bekostning av en pedagogisk og sikkerhetsmessig forsvarlig opplæring.

Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd

Fagavdeling oppvekst, kultur og velferd vil holde en rådgiverstilling vakant i 2024.

Kulturskolen

Kulturskolen drifter i balanse og skal håndtere kommende rammetrekk gjennom å redusere tilbudet der hvor undervisningen krever lang reisevei til få elever og ulike tiltak for å øke inntektene.

Kulturtjenesten

Kulturtjenesten drifter også i balanse og skal håndtere kommende rammetrekk gjennom å øke leieinntektene ved idrettsanleggene, herunder revidere alle leieavtalene med Møre og Romsdal fylkeskommune. Ved Nobel seniorsenter vil bemanningen justeres ned fra 50 pst til 10 pst. stilling. Enheten vil kutte i rammene for informasjonsmateriell for tur- og skiløyper, til bøker, media og arrangementer ved bibliotekene og til vedlikehold og bytting av slitt utstyr til idrettsanlegg og haller og tilskudd til andre kulturtiltak, blant annet kulturminner. Reknesbanen vil bli stengt på vinterhalvåret ved ekstra lave temperaturer og høye strømkostnader.

Moldebadet

Moldebadet har et rammetrekk på drøye 0,1 mill. kroner, det er det løpende merforbruket som er enhetens virkelige utfordring. Samlet utfordring i 2024 er på 4,7 mill. kroner. Enheten skal redusere bemanningen i badet med en hel stilling, ta ned

bruk av ekstrahjelp, stenge badet på røde dager og redusere aktiviteten i opplevelsessenteret, Driftsutgiftene skal reduseres og internt salg til andre enheter i sektoren videreføres. Til slutt skal familierabatten fjernes helt og prisene øker 5 pst. ut over ordinær lønns- og prisvekst. Tiltakene er allikevel ikke tilstrekkelige for å oppnå balanse. Derfor legges det opp til en ekstern gjennomgang – "Et Lean-prosjekt" for å se gjennom hvilke ytterligere tiltak må gjøres for å drifte i balanse. Prosjektet vil ha oppstart høsten 2023, og forventes å gi effekt fra 2024.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har i dag et driftsnivå som gjør at de håndterer sin andel av rammetrekket innenfor eksisterende ramme. Enheten har også planlagt å avslutte et barnevernstiltak og å holde en stilling vakant, noe som bidrar til ytterligere besparelse.

PPT

PPT drifter i balanse, men har et rammetrekk i 2024 på 0,5 mill. kroner. Enheten skal effektivisere driften gjennom mer bruk av digital kommunikasjon. Videre vil de endre til større grupper innen språklydstrening og endre arbeidsmetoder i enheten og i samhandling med skoler og barnehager. Forebyggende arbeid skal prioriteres opp, og målet er at flere barn blir inkludert i det ordinære tilbudet. Administrativt vil enheten redusere vikarbruk.

NAV

NAV har et rammetrekk på 1,7 mill. kroner. Etablering av tverrsektorielt boligkontor vil effektivisere og bedre samarbeidet på tvers av enheter. Det vil gi bedre veiledning til brukere og redusere sosialhjelpsutgifter. Enheten vil øke digitalisering og automatisering av prosesser. Administrativt skal de nedbemanne med 0,7 årsverk.

Molde voksenopplæring

Molde voksenopplæring drifter i balanse, og har et rammetrekk på 0,6 mill. kroner. Enheten har tiltak som går på å øke inntektssiden ved økt salg av kurs til nabokommuner og til NAV, samt å øke utleie av skolens lokaler. Rådhuskantina må øke slaget om driften skal være bærekraftig.

Barnehage

Barnehageområdet har en budsjetttramme som innbefatter driftstilskudd til private barnehager, drift av kommunale barnehager og drift av fagavdeling barnehage.

I satsingen mot full reell barnehagedekning har barnetallet gjennom 2023 økt med 35 barn. Omregnet tilsvarer dette 25 barnehageplasser. Private barnehager har økt med 61 plasser og kommunale barnehager har en nedgang på 36 plasser. Dette er basert på oppdaterte tall per oktober, som inkluderer opptak av barn ut desember 2023. Barnetallet per desember danner grunnlaget for beregningene for 2024.

Statusen for barnehageområdet viser merforbruk i 2023 og et rammetrekk i budsjettet for 2024, som samlet gir en økonomisk utfordring på 10,8 mill. kroner. Denne utfordringen må løses gjennom innsparinger og tiltak i driften som blir beskrevet under.

Tilskuddssatsen til private barnehager viser en nedgang fra 2023 til 2024. Kombinert

med lavere vekst i barnetallet enn tidligere antatt (samlet for alle private barnehager) gir dette en innsparing i driftstilskudd på 1,7 mill. kroner.

Deler av rammetrekket til de kommunale barnehagene er foreslått løst gjennom tiltak i driften som enhetsledere har jobbet frem. Tiltakene er beregnet til 3,8 mill. kroner. Tiltaket som gir høyest innsparing er innføring av feriestengte barnehager, lik SFO-ruten for skole. Det betyr stenging i romjul, påskeuka og 3 uker i juli. Dette gir sparte utgifter til ferievikarer på 1,4 mill. kroner. Tiltaket med å avvikle utvidet åpningstid i noen barnehager vil gi sparte lønnsutgifter på 0,5 mill. kroner. I omfang er det halvparten av barnehageenhetene som har utvidet åpningstid, og de fleste er barnehager i distriktene, men også noen mer bynært. Konsekvens av feriestengning og redusert åpningstid vil gi mindre fleksibilitet for foreldre, både i hverdagen og ved ferieavvikling. Der bemanningsnorm tillater det vil ansettelse barnehagelærere fremfor pedagogiske ledere kunne gi innsparing i lønnsutgifter. Videre har barnehagene tiltak som går på nærvær og sykefravær, redusere vikarbruk og holde stillinger vakante. Disse tiltakene gir innsparing på 1,6 mill. kroner. Standardisering av prosedyrer og rutiner, reduksjon i forebyggende arbeid og spesialpedagogisk arbeid skal gi innsparing på 0,3 mill. kroner.

Innsparing som følge av naturlig endring i barnetallet i kommunale barnehager, tilsvarende en nedgang på 36 plasser, er beregnet til 3,6 mill. kroner.

For å komme i balanse med rammen for 2024 er det etter ovennevnte innsparinger og tiltak en gjenstående utfordring tilsvarende 1,7 mill. kroner. Denne må løses i 2024 ved ytterligere reduksjon i kommunale barnehageplasser, tilsvarende 16 plasser.

Barnehageområdet vil gjennom disse innsparingene og tiltakene oppnå balanse i driften for 2024. Tidligere omtalt utfordring som følge av økt tilskudd til nye plasser i Mobarn-barnehagene, jamfør PS-21/23 og PS-22/23 er også innarbeidet.

Oppsummert viser tabellen at sektoren mangler tiltak for 3,3 mill. kroner for å komme i balanse i 2024. Tiltak som følge av revidert skolebruksplan, Norconsult sin gjennomgang av skole- og barnehageområdet samt Lean-prosjektet på Moldebadet kommer i tillegg, men disse forventes først å gi effekt litt lengre fram i tid. Det er derfor nødvendig å gjennomføre alle tiltak så langt det er mulig for å redusere merforbruket til et minimum.

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet en endring i oppgaver på ulike område. Under er de ulike endringene beskrevet med tilhørende beløp for sektoren.

Barnehage

Kontantstøtten reduseres og en forventet effekt er flere barn i barnehage. Dette kompenseres med 0,7 mill. kroner.

Gratis barnehage fra tredje barn i barnehagen ble innført fra august 2023. Det er nå kompensert for helårseffekt av endringen med 0,14 mill. kroner.

Maksimalprisen for foreldrebetaling i barnehage ble redusert i januar 2023. Helårseffekt av endringen i 2023 er kompensert med 0,4 mill. kroner.

Maksimalprisen for foreldrebetaling reduseres ytterligere med en nedgang i månedsprisen per barn fra 3 000 kroner til 2 000 kroner, gjeldende fra august 2023. Dette kompenseres med 9,3 mill. kroner i 2024. Helårseffekt forventes kompensert i 2025 med 18,1 mill. kroner.

Pensjonspåslaget i driftstilskudd til enkeltstående private barnehager er redusert, og barnehageområdets ramme trekkes for en effekt på 0,3 mill. kroner.

Barneverntjenesten

Statsforvalteren i Møre og Romsdal har kompensert de kommunene med et uforholdsmessig høyt tall på barn under barnevernets omsorg sett opp mot fylkessnittet. Molde kommune er tildelt 0,5 mill. kroner i 2023, og dette blir videreført i 2024.

Barnevernsreformen trådte i kraft i 2022 og kommunene fikk økte bevilgninger for å dekke merkostnadene knyttet til økt faglig og økonomisk ansvar. Dette er i sin helhet lagt til barneverntjenesten. I 2025 blir særskilt tilskudd innlemmet i rammetilskuddet og kommunen får et trekk på 0,8 mill. kroner.

Kulturtjenesten

Kommunen yter tilskudd til Teateret Vårt i forhold til størrelsen på den statlige støtten gjennom statsbudsjettet. Økningen i statens andel er lavere enn forventet lønns og prisvekst, og kulturtjenestens ramme justeres ned med 0,1 mill. kroner.

NAV

Statlige veiledende satser for økonomisk sosialhjelp ble regulert opp i 2023 og helårseffekt av endringen kompenseres med 1,5 mill. kroner, som legges i NAV sin ramme.

NAV får også en kompensasjon på kr 5000 for helårseffekt av økning i 2023 av barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet.

Skole

Molde kommune har 7 færre elever i private skoler og derfor økte utgifter i de kommunale skolene. Kommunen får økt rammetilskudd og økningen på 0,9 mill. kroner tillegges skoleområdet.

Nytt prøvegjennomføringssystem øker graden av digitalisering som antas å gi gevinster for kommunene, og rammen på skoleområdet er redusert med 0,4 mill. kroner.

Gratis 12 timer SFO for 2. trinn ble innført høsten 2023, og for å kompensere for redusert foreldrebetaling ble rammetilskuddet til kommunene økt i RNB 2023 og nå i statsbudsjettet for 2024. Økningen på til sammen 9,0 mill. kroner er tillagt skoleområdet.

Ny opplæringslov skal etter planen tre i kraft høsten 2024. Som kompensasjon for ulike lovendringer er rammetilskuddet økt med 0,3 mill. kroner. Helårseffekten er på 0,7 mill. kroner fra 2025. Samlet økning er tillagt skoleområdet.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett	Økonomiplan						
		gjeldende	ny	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Kulturtjenesten				1 650	775						
Kulturhuset - styrke sceneteknisk grunnutrustning	72023	1 250		1 250							
Sandvolleyballbane Eidsvåg		775				775					
Moldebadet				300	300	400	400	400	400	450	450
Oppgraderinger Moldebadet	72015	Løpende		300	300	400	400	400	400	450	450
Totalsum				1 950	300	1 175	400	400	400	450	450

Kulturtjenesten

Kulturhuset - styrke sceneteknisk grunnutrustning

Kulturhuset er bygningsmessig opprustet de siste årene. For at bygget skal være funksjonelt i bruk, investeres det i bedre grunnutrustning for både lyd, lys og scene. Prosjektet ble påbegynt i 2023, men blir ikke ferdigstilt før i 2024. Det forutsettes at 50 prosent av utgiften dekkes av Kulturrom, tilskuddsordning for teknisk utstyr og lokaler.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,25 mill. kroner.

Sandvolleyballbane Eidsvåg

Banen er tenkt plassert på en plen vest for Nessethallen, i gangavstand til skoler og barnehager. Banen vil derfor kunne benyttes både i skoletiden og på fritiden, og bidra til et mer allsidig fritidstilbud. Prosjektet utløser 0,3 mill. kroner i tilskudd fra spillemidler. Det er ikke funnet rom til prosjektet før i 2026.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 0,8 mill. kroner.

Moldebadet

Oppgraderinger Moldebadet

Moldebadet har hatt en løpende bevilgning til oppgraderinger i badet. Grunnet kommunens økonomi er denne posten nå redusert til en årlig bevilgning på 0,3 mill. kroner, økende i perioden.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Investeringer i Molde eiendom KF

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Barnehage				17 100								
Lillekollen - ny barnehage	20012	86 500		500								
Oppgradering Bjørsito	20020	17 100		16 000								
Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager	20021	5 000		600								
Skole				11 000	15 000	30 000	26 000	88 500	21 500	34 000	19 000	
Bergmo ungdomsskole - ombygging til spesialrom		17 900	ingen ramme									
Bergmo ungdomsskole - Tilleggisolering og takteking	30028	3 600	15 000			5 000	10 000					
Kvam skole - rehabilitering			33 000						500	500	15 000	17 000
Kviltorp skole - kroppsøvingssareal	30045	53 000	ingen ramme									
Kviltorp/Bergmo kroppsøving og spesialrom			72 000						15 000	57 000		
Nordbyen skole - rehabilitering			34 000						1 000	30 000	3 000	
Ny skole Årølia	30021	244 540		6 000								
Skjevik barne- og ungdomsskole - kroppsøvingssareal	30032	500	ingen ramme									
Svømmehall Eidsvåg			20 000						1 000	18 000	1 000	
Svømmehall Midsund			20 000								18 000	2 000
Tiltak i skolebruksplanen			45 000	5 000	15 000	25 000						
Vågsetra skole - erstatte paviljongen		500	ingen ramme									
Kulturtjenesten				18 800	5 000	0	3 000	9 000				
Idrettens hus	50301	183 000		3 000								
Molde KGB Lubbenes - bane og varmeløsning	50304	45 300		800								
Molde KGB Lubbenes - garderobebygg	50309	19 800	22 000	15 000	5 000							
Utskifting dekker kunstgressbaner			12 000						3 000	9 000		
Totalsum				46 900	20 000	30 000	29 000	97 500	21 500	34 000	19 000	

Barnehage

Lillekollen – ny barnehage

Nye Lillekollen barnehage ble tatt i bruk høsten 2023. 0,5 mill. kroner videreføres til 2024 til slutføring av prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 86,5 mill. kroner.

Oppgradering Bjørsito

Oppgradering av Bjørsitobygget ved Lillekollen barnehage pågår og vil etter planen ferdigstilles i 2024. Det meste av kostnader i prosjektet vil påløpe i 2024 og 16,0 mill. kroner videreføres.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 17,1 mill. kroner.

Oppgradering Vigvollvegen, gamle Hjelset barnehager

Prosjektet pågår og vil etter planen ferdigstilles i 2024. Det meste av kostnader påløper i 2023, men 0,6 mill. kroner videreføres til 2024.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 5,0 mill. kroner.

Skole

Bergmo ungdomsskole – Tilleggsisolering og taktekkning

Tilleggsisolering og taktekkning av Bergmo ungdomsskole har vært et mindre prosjekt som har ligget under rammebevilgning formålsbygg. Bakgrunnen for prosjektet er lekkasjer og dårlig isolering i taket, men det viser seg at det er nødvendig med omfattende tiltak for å unngå at bygget forringes. Kommunen har ikke funnet rom til prosjektet før i 2026. Endelig kostnad er ikke kjent før anbudsinnhenting.

Totalrammen i prosjektet øker fra 3,6 mill. kroner til 15,0 mill. kroner.

Kvam skole – rehabilitering

Kvam skole var nybygd i 1993 og nå over 30 år gammel. En må forvente at det må gjøres utbedringer i eldre bygg, og det signaliseres derfor at det i perioden må gjøres noe form for rehabilitering. Det er ikke lagt inn midler til gjennomføring før i 2030–2031 og summen er et grovt estimat.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 33,0 mill. kroner.

Kviltorp/Bergmo kroppsøving og spesialrom

I investeringsbudsjettet de siste årene har det ligger to prosjekter inne knyttet til tiltak ved Bergmo og Kviltorp. Dette er nye og utvidede kroppsøvingsareal ved Kviltorp barneskole (53,0 mill. kroner), og at gymsalen ved Bergmo ungdomsskole da kan bygges om til spesialrom (17,9 mill. kroner). Bergmo ungdomsskole har i dag svært mange i elver i forhold til tilgjengelig areal, samtidig som elevtallet ved Kviltorp skole nå er redusert fra 432 til 177 elever etter at Årølia skole ble tatt i bruk. De to prosjektene er nå slått sammen i investeringsbudsjettet for å vurdere helheten i bygningsmasse og elevtall ved skolene i sentrum. Det er ikke funnet rom til gjennomføring før i 2027.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 70,9 til 72,0 mill. kroner.

Nordbyen skole – rehabilitering

Nordbyen skole var nybygd i 1987 og nærmer seg 40 år. En må forvente at det må gjøres utbedringer i eldre bygg, og det signaliseres derfor at det i perioden må gjøres noe form for rehabilitering. Det er ikke lagt inn midler til gjennomføring før i 2028–2029 og summen er et grovt estimat.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 34,0 mill. kroner.

Ny skole Årølia

Nye Årølia skole ble tatt i bruk høsten 2023. 6,0 mill. kroner videreføres til 2024 til slutføring av prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 244,5 mill. kroner.

Svømmehall Eidsvåg

Det er vil være behov for tiltak ved svømmehallen i Eidsvåg i perioden, særlig knyttet til energieffektivisering og etterisolering. Det er ikke funnet rom til gjennomføring før i 2028 og summen er et grovt estimat.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 20,0 mill. kroner.

Svømmehall Midsund

Det er vil være behov for tiltak ved svømmehallen i Midsund i perioden, særlig knyttet til energieffektivisering og etterisolering. Det er ikke funnet rom til gjennomføring før i 2030 og summen er et grovt estimat.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 20,0 mill. kroner.

Tiltak i skolebruksplanen

Revidering av skolebruksplanen ble sendt ut på høring høsten 2023. I denne er det beskrevet ulike alternativer, som også vil kreve ulike investeringer. De ulike investeringstiltakene som er nevnt er særlig ny paviljong Vågsetra, nytt kroppsøvingssareal Skjevik, utbedring Vistdal skole og Sekken oppvekstsenter. Denne bevilgningen tar ikke stilling til hvilke prosjekter som skal gjennomføres, men muliggjør gjennomføring dersom kommunestyret vedtar endringer. Summen som er lagt inn er en rundsum som ikke er tilstrekkelig til å gjennomføre alle tiltakene. Prosjekter som gjør det mulig å redusere kommunens samlede driftsutgifter prioriteres.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 45,0 mill. kroner.

Kulturtjenesten

Idrettens hus

Idrettens hus er inne i sine første driftsår og det gjennomføres reklamasjonsarbeider og brukertilpasninger. Det gjenstår noe arbeid utomhus, blant annet flere sykkelstativ, samt at det må gjøres noen utbedringer i forbindelse med krav om universell utforming ved innganger.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 183,0 mill. kroner.

Molde KGB Lubbenes - bane og varmeløsning

Molde KGB Lubbenes ble tatt i bruk 2022. 0,8 mill. kroner videreføres til 2024 til slutføring av prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 45,3 mill. kroner.

Molde KGB Lubbenes – garderobebygg

Garderobebygget ved Lubbenes har i løpet av det siste året vært behandlet flere ganger i både kommunestyre og formannskap. Der det siste vedtaket var i formannskapet i PS-78/23.

«Molde kommune bygger garderobebygg på Lubbenes i tråd med budsjettvedtaket 17. november 2022. Molde FK Brekke tilbys en leieavtale for et avgrenset tomteareal til eget klubbhus i området der dagens garderobe og tidligere svømmehall ligger. Leieavtalens varighet er 50 år, forutsatt realisering av klubbhuset innen 5 år.»

Molde eiendom er høsten 2023 i gang med å tilpasse tegningene til et garderobebygg på 1 etasje, samt kiosk og speakerbod. I tilknytning til garderobebygget skal det bygges en garasje- og lagerbygning for driftsmateriell og utstyr.

Totalrammen i prosjektet (P50) er økt fra 19,8 til 22,0 mill. kroner.

Utskifting dekker kunstgressbaner

Molde kommune eier flere kunstgressdekker der dekkene er utslitt, og det er utfordringer med manglende granulatfangst for flere av banene. Dette er omtalt i PS-21/23 til styret i Molde eiendom KF. Vi har ikke funnet rom i budsjettet før 2027–2028 til å ta tak i problemene. Summen som er satt opp er et grovt estimat.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 12,0 mill. kroner.

Helse og omsorg

Status

Sektoren har ansvar for:

- institusjonsdrift
- tjenester til hjemmeboende, inklusive bo-tjenester for mennesker med utviklingshemming
- legetjenester
- psykisk helse og rus
- fysio- og ergoterapitjeneste
- helsestasjon-, skolehelse- og jordmortjenester
- tildelingskontor

Den økonomiske situasjonen for sektoren er som kjent svært utfordrende. Sektor helse og omsorg fikk i 2022 et merforbruk på 75,0 mill. kroner. Sektoren rapporterte per august 2023 et forventet merforbruk på 106,3 mill. kroner. Størrelsen på merforbruket og den negative utviklingen, forsterker dermed behovet for å gjennomføre tiltak som gir en varig økonomisk effekt. Sektoren har hatt store merforbruk de siste årene. Dette er ikke økonomisk bærekraftig, og det å gjennomføre tiltak for å unngå at merforbruk videreføres er derfor den viktigste økonomiske utfordringen for sektoren.

Det er bo- og habiliteringstjenester som har den største ubalansen i driften og melder et merforbruk på 70,0 mill. kroner ved årsavslutning 2023. Enheten leverer i hovedsak tjenester til hjemmeboende, samt barneboliger og avlastningstjeneste. I tillegg har flere av sykehjemma ved omsorgsenhetene betydelige merforbruk. Tjenester til hjemmeboende og institusjonsdrift er sektorenes to største tjenesteområder og utgjør 78 prosent av sektorens årsbudsjett. En kommer derfor ikke utenom endringer innenfor disse tjenesteområdene dersom sektoren skal oppnå økonomisk balanse.

For 2023 ble det vedtatt avvikling av 24 sykehjemsplasser. Per oktober gjenstår avvikling av 4 plasser. Årsaken til forsinket avvikling er utfordringer med antall utskrivningsklare pasienter fra sykehuset.

Molde vil ha 274 sykehjemsplasser når de 24 plassene er avviklet, dette gir en dekningsgrad i 2023 på 15,9 prosent for innbyggere 80 år og eldre. Dekningsgraden vil da være på nivå med snitt i Kostra-gruppe 10 for år 2022. Dekningsgraden reduseres etter hvert som antall eldre øker dersom ikke antall plasser økes. I følge PwC rapporten er mange andre kommuner også i gang med omstilling av heldøgnstjenesten, og dekningsgrader for sykehjemsplasser vil trolig reduseres i årene fremover. For å redusere kostnadene til sykehjemsdrift må vi redusere antall lokasjoner.

Rekrutteringsutfordringer og mangel på kvalifiserte vikarer er svært krevende for tjenester med døgnkontinuerlig drift og bidrar til økte utgifter. I tillegg har utgifter til fastlegetjenesten og kommunale legekontor hatt en høy utgiftsvekst de siste årene.

Plan og strategier

[Helse- og omsorgsplan](#) for Molde kommune 2021-2033, ble vedtatt i september 2021. Molde kommunestyre ba samtidig om at det utarbeides en langsiktig strategi for utvikling, lokalisering og dimensjonering av kommunale institusjoner og botilbud.

Innleid konsulentselskap (PwC) har nå utført dette arbeidet og rapporten ble presentert for kommunestyret 21. september 2023. Det anbefales økt kapasitet på heldøgns bemannede bofellesskap og en dempet vekst i antall sykehjemsplasser etter hvert som antall eldre innbyggere øker. Økt samlokalisering kan dempe bemanningsbehovet noe og gi større og mer attraktive fagmiljø. Kunnskapsgrunnlaget fra rapporten gir grunnlag for en langsiktig strategi for sektoren som også blir sentral for å løse sektorens økonomiske utfordringer. Rapporten og plan for videre arbeid legges frem i egen sak til kommunestyret 23. november 2023.

Befolkningsfremskrivningen viser at vi i økonomiplanperioden frem til 2027 vil få 400 flere innbyggere over 80 år. Kommunen vil få en dobling av antall innbyggere over 80 år frem mot 2040. Det vil da ikke være mulig å utføre helse- og omsorgstjenestene på samme måte som i dag. Mangel på helsepersonell vil være den største utfordringen. Helsepersonellkommisjonen har uttalt at det er fare for at tjenestene bryter sammen dersom ikke produktiviteten økes og måten det arbeides på endres.

Etablering og oppstart av interkommunal legevaktsentral har fått utsatt oppstart til første halvdel av 2024 forutsatt at en klarer å rekruttere tilstrekkelig antall kvalifisert personell. Legevaktformidling er en tjeneste som hittil har vært kjøpt fra helseforetaket, men som kommunene må overta i forbindelse med nytt sykehus Nordmøre og Romsdal (SNR).

Driftsbudsjett

Rammetabell for helse og omsorg

Hele 1 000

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Utgangspunkt	914 904	914 904	914 904	914 904	914 904	914 904
Tekniske justeringer		14 700	59 837	59 837	59 837	59 837
Egne prioriteringer	18 780	19 738	34 756	45 457	62 253	82 094
Demografi			16 379	27 320	44 556	64 987
Dimensjonering og lokalisering i helse og omsorg		958				
Etableringstilskudd fastleger (PS-22/22)	300	300				
Helseplattformen	13 844	13 844	3 164	3 164	3 164	3 164
Integreringstilskudd	2 000	2 000	4 230	3 990	3 550	2 960
Styrking hjemmebaserte tjenester	2 636	2 636	10 983	10 983	10 983	10 983
Rammetrekk og tiltak			0	-25 200	-25 200	-25 200
► Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	3 076	3 544	5 610	5 410	5 410	5 410
Totalt	936 760	952 886	1 015 107	1 000 408	1 017 204	1 037 045

Egne prioriteringer

Med bakgrunn i befolkningsutvikling og spesielt vekst i antall eldre vil ressursbehovet innenfor sektor helse og omsorg øke betydelig i årene som kommer. Følgende endringer på grunn av demografi er innarbeidet i rammetabellen: En styrking på nesten 16,4 mill. kroner i 2024, og videre en opptrapping til 27,3 mill. kroner i 2025, 44,6 mill. kroner i 2026 og 64,9 mill. kroner i 2027. Rammeøkning på grunn av befolkningsutvikling må i utgangspunktet disponeres til nye tjenestemottakere og tjenestetilbud. Rammeøkning på 16,4 mill. kroner i 2024 foreslås benyttet til å redusere sektorens merforbruk, det vil si at de vil bli brukt til å opprettholde dagens tjenestetilbud.

Helseplattformen er planlagt innført fra november 2023. Det er stipulert økte systemutgifter med netto 3,2 mill. kroner fra 2024 og utover, men det forventes også at systemet vil bidra til en effektivisering av tjenestene.

Som følge av økt bosetting av flyktninger har sektoren fått økte utgifter til helse- og omsorgstjenester. For 2024 foreslås det bevilget 4,23 mill. kroner som finansieres av kommunens integreringstilskudd. Bevilgningen justeres i årene fremover ut fra antall flyktninger, bosettingsår og endringer i den statlige tilskuddsordningen.

I gjeldene økonomiplan er det innarbeidet styrking av hjemmebaserte tjenester i 2024 med 8,4 mill. kroner. Bevilgningen var tenkt til kompenserende tiltak i sammenheng med reduksjon av antall sykehjemsplasser i 2023. Hele denne styrkingen foreslås nå omdisponert til å redusere sektorens merforbruk.

Rammetrekk og tiltak

I budsjettet ligger det inne et rammetrekk på 25,2 mill. kroner fra år 2025 og utover. For år 2023 har sektoren meldt om et merforbruk på 106,3 mill. kroner per 2. tertial. Utfordringsbildet er formidabelt, og det er urealistisk å tilpasse driften til de økonomiske rammene uten at det får konsekvenser for kvalitet, kapasitet og strukturendringer.

Det meldte merforbruket må håndteres med konkrete tiltak og endringer i driften. I tabellen under er tiltak for å håndtere deler av merforbruket kort omtalt.

Samlede tiltak for å komme i balanse

Hele 1000

	2024	2025	2026	2027
Total utfordring rammetrekk og merforbruk	-106 300	-131 500	-131 500	-131 500
Rammetrekk		-25 200	-25 200	-25 200
Meldt merforbruk 2023	-106 300	-106 300	-106 300	-106 300
Sum tiltak	-52 301	-52 401	-54 901	-54 901
Satsing psykisk helse- og rusfeltet disponeres til reduksjon av merforbruk	-750	-750	-750	-750
Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjeneste disponeres til reduksjon av merforbruk	-277	-277	-277	-277
Styrking av hjemmetjenester disponeres til reduksjon av merforbruk	-8 347	-8 347	-8 347	-8 347
Demografiføkning forventes å redusere merforbruket	-16 379	-16 379	-16 379	-16 379
Bergmo hjemmetjenestedistrikt - redusert stilling	-638	-638	-638	-638
Bo- og habiliteringstjenester - helårseffekt reduksjon 18,7 årsverk	-4 800	-4 800	-4 800	-4 800
Bo- og habiliteringstjenester - avslutte kjøp av tjenester	-300	-300	-300	-300
Bo- og habiliteringstjenester - reduksjon driftsenheter/avdelinger	-1 150	-1 150	-1 150	-1 150
Bo- og habiliteringstjenester - redusert tjenestebehov	-2 760	-2 760	-2 760	-2 760
Bo- og habiliteringstjenester - videreføring av ressursfordelingsmodell	-500	-1 000	-1 000	-1 000
Kleive og Skåla hjemmetjenestedistrikt - vakante stillinger	-600	-600	-600	-600
Midsund hjemmetjenestedistrikt - vakante stillinger	-1 000	-200	-200	-200
Psykisk helse- og rustjenester - endret tjenestetilbud	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Psykisk helse- og rustjenester - redusert stilling botiltak	-300	-600	-600	-600
Psykisk helse og rustjeneste - endret bruk av fagkompetanse	-100	-100	-100	-100
Sykehjemsdrift - reduksjon 4,5 årsverk utover bemanningsnorm	-3 600	-3 600	-3 600	-3 600
Samarbeid om nattbemanning botjeneste Råkhaugen	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Sommerstenging dagsenter for eldre ved distrikt Kleive, Skåla og Nettet	-100	-100	-100	-100
Innføring av el-biler i hjemmetjenesten	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Pleie- og omsorgstjenesten - avslutte lisensavtaler	-100	-100	-100	-100
Institusjonskjøkken - redusere matsvinn	-100	-100	-100	-100
Endring av tjenestebeskrivelser - strengere tildelingspraksis	-100	-200	-200	-200
Redusert sykefravær	-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
Redusere utgifter til overtidslønn	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Redusere utgifter til ekstrahjelp	-400	-400	-400	-400
Samlokalisering av kommunale legekontor			-2 500	-2 500
Bo- og habiliteringstjenester - endring aktivitetssenter				
Flytting av sykehjemsplasser til Glomstua og Råkhaugen				
Øvrige tiltak som foreslås gjennomført i PwC-rapporten				
Manglende beløpsfestede tiltak	-53 999	-79 099	-76 599	-76 599

- Statlig satsing innen psykisk helse- og rusfeltet på 0,75 mill. kroner gjennomføres ikke, midlene disponeres til reduksjon av sektorens merforbruk.
- Statlig styrking til helsestasjons- og skolehelsetjeneste på 0,277 mill. kroner gjennomføres ikke, midlene disponeres til reduksjon av sektorens merforbruk.
- Styrking av hjemmebasert tjenester 2024 med 8,4 mill. kroner gjennomføres ikke, midlene disponeres til reduksjon av sektorens merforbruk.
- Demografiføkning på 16,4 mill. kroner disponeres til reduksjon av sektorens merforbruk. I praksis innebærer det at tjenestene ikke kan øke i omfang selv om tjenestemottakerne er blitt flere. Dette betyr at tjenesten må utføres mer effektivt

og at det kan oppleves som redusert kvalitet hos enkelte tjenestemottakere.

- Redusert bemanning innen hjemmetjenesten ved Bergmo omsorgsdistrikt forventes å gi en innsparing på 0,6 mill. kroner.
- Bo- og habiliteringstjenester tok fra mai 2023 i bruk en ressursfordelingsmodell som har bidratt til en mer riktig ressursbruk innen botjenesten. Endringen medførte en reduksjon av 18,7 årsverk og det forventes en helårseffekt som vil redusere lønnsutgiftene ytterligere med 4,8 mill. kroner i 2024.
- Bo- og habiliteringstjenester avslutter kjøp av ekstern aktivitets- og avlastningstjeneste, og oppretter kompenserende tjenester i egen regi. Det forventes at endringen gir en netto innsparing på 0,3 mill. kroner i 2024.
- Det vurderes å redusere antall driftsenheter innen bo- og habiliteringstjenester noe som kan gi bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Tiltaket er ikke ferdig utredet, men det anslås en innsparing på 1,1 mill. kroner.
- Det er vanskelig å forutse endringer i tjenestebehovet. Slik det ligger an per dags dato vil redusert tjenestebehov innen bo- og habiliteringstjenester gi redusert utgifter på 2,8 mill. kroner i 2024. Effekten er usikker ettersom en ikke kjenner til oppstart av nye tjenester eller utviding av eksisterende tjenestebehov.
- Bo- og habiliteringstjenester planlegger å ta i bruk ressursfordelingsmodellen også for barneboliger, avlastningstjeneste og dagtilbud i første halvdel av 2024. Effekt er usikker ettersom arbeidet ikke er påbegynt, men det anslås en utgiftsreduksjon på 0,5 mill. kroner i 2024.
- Hjemmetjenesten ved Kleive og Skåla hjemmetjenestedistrikt planlegger for vakante stillinger som forventes å gi en utgiftsreduksjon på 0,6 mill. kroner i 2024.
- Hjemmetjenesten ved Midsund omsorgsdistrikt planlegger for vakante stillinger som forventes å gi en utgiftsreduksjon på 1,0 mill. kroner i 2024.
- Endret tjenestebehov innen psykisk helse og rustjenester gjør at en totalt kan redusere utgiftene med netto 2,5 mill. kroner.
- Redusert bemanning innen botiltak for psykisk helse og rustjenester forventes å gi reduserte utgifter på 0,3 mill. kroner. Endret bruk av fagkompetanse innen psykisk helse og rustjenester forventes å redusere utgiftene med 0,1 mill. kroner. Dette vil etter hvert også kunne redusere lønnsutgiftene innen andre tjenesteområder.
- Flere av sykehjemma har ikke klart å tilpasse turnusene til bemanningsnorm og bruker flere årsverk enn de blir tildelt i budsjetttramme. Det er lagt inn tiltak for reduksjon av 4,5 årsverk, og nye turnuser forventes å bidra til å redusere merforbruket med 3,6 mill. kroner innen sykehjemsdrift.
- For å redusere utgifter til nattbemanning vil en prøve ut felles nattbemanning i 2 døgnbemannede bofellesskap som begge er lokalisert i nærheten av hverandre. En forutsetter at tjenestemottakerne kan ivaretas med bruk av mindre ressurser. Tiltak forventes å gi en innsparing på 1,5 mill. kroner i 2024.
- Hovedutvalg for helse om omsorg vedtok 9. oktober i sak om signal til budsjett 2024 og økonomiplan 2025-2027 at «Dagtilbudene skal, i samsvar med tidligere vedtak i hovedutvalget, skjermes». Til tross for denne tilrådingen foreslår kommunedirektøren sommerstenging av dagsenter for eldre hjemmeboende ved Kleive, Skåla og Nesset omsorgsdistrikt. Dette er en ikke lovpålagt tjeneste, og det forutsettes at hjemmetjenesten har kapasitet til å ivareta brukerne. Tiltaket forventes å gi en innsparing på 0,1 mill. kroner, men bidrar også til at ferievikarer kan prioriteres til lovpålagte tjenester. Tiltaket er gjennomført tidligere år uten større konsekvenser for tjenesten.
- Overgang til elbiler i hjemmetjenesten forventes å gi reduserte utgifter på 1,3 mill. kroner til leasingavtaler, drivstoff og utgifter til service og reparasjoner.
- Avslutning av lisensavtaler innen pleie- og omsorgstjenesten som kan ivaretas av andre system, eller som vurderes som unødvendige for å få gjennomført en forsvarlig tjeneste. Tiltaket forventes å gi en innsparing på 0,1 mill. kroner.
- Redusere matsvinn institusjonskjøkken forventes å kunne redusere utgiftene med 0,1 mill. kroner.
- Sektoren vil i løpet av første halvår 2024 starte en gjennomgang av dagens tjenestebeskrivelser med tanke på å utøve en strengere tildelingspraksis. Dette kan også bidra til å redusere vekst i vedtaksmengden. Arbeidet er tenkt utført i samarbeid med andre ROR-kommuner. I første omgang forventes det en utgiftsreduksjon på 0,1 mill. kroner.
- Flere enheter planlegger økt fokus på tiltak som kan bidra til redusert sykefravær, det forventes redusere vikarutgifter med 2,9 mill. kroner.
- Redusert sykefravær samt rekruttering til vakante stillinger forventes å bidra til å redusere utgifter til overtidslønn med 1,8 mill. kroner.
- Kirkebakken omsorgssenter forventer reduserte utgifter til ekstrahjelp med 0,4 mill. kroner.
- Samlokalisering av kommunale legekantor foreslås utredet. Helsetjenester har merutgifter til fastlegetjenesten og til drift av kommunale legekantor. Tiltaket er tenkt utredet som et eget delprosjekt i forbindelse med oppfølging av PwC-rapporten. Det forventes en innsparing på 2,5 mill. kroner fra år 2026.

Tiltak som ikke er beløp festet

Som tabellen viser mangler sektoren beløpsfestede tiltak for 53,9 mill. kroner for å komme i balanse i 2024. Når rammene reduseres med rammetrekk på 25,2 mill. kroner i 2025 mangler det per i dag tiltak for 79,1 mill. kroner. I tillegg til tiltakene over er det også flere tiltak som ikke er beløpsfestet. Dette er tiltak som det må jobbes videre med i 2024 som vil hjelpe sektoren med å redusere merforbruket på lengre sikt.

Det vurderes endringer innen aktivitetssenter for bo- og habiliteringstjenester. Tiltaket er tenkt utredet som et eget delprosjekt i forbindelse med videre behandling av PwC-rapporten.

I løpet av 2024 må antall lokasjoner for sykehjemsdrift reduseres. Når det er avklart hvilke sykehjem som berøres igangsettes det umiddelbart flytting av sykehjems plasser til ledige plasser ved Glomstua og Råkhaugen. Tiltaket er tenkt utredet som et eget delprosjekt i forbindelse med oppfølging av PwC-rapporten.

I rapporten "utarbeiding av langsiktig strategi for lokalisering og dimensjonering av kommunale institusjoner og botilbud" som kommunestyret får til behandling høsten 2023 går det frem flere tiltak. Dette er tiltak som på ulike måter vil redusere ressursbehovet i årene fremover målt oppimot dagens måte å drifte på. Dette er tiltak som ikke er beløpsfestet, men som kommunedirektøren arbeider videre med, og som må gi noe effekt allerede i 2024.

1. Planlegge og etablere 87 nye plasser i bofellesskap og 36 nye institusjonsplasser innen 2030.
2. Planlegge og etablere forsterkede samlokaliserte boliger innen bo- og habiliteringstjenester.
3. Planlegge og etablere nye (ikke forsterkede) samlokaliserte boliger innen bo- og habiliteringstjenester.
4. Gjennomgå tildelings- og registreringspraksis for hjemmebaserte tjenester for å se om høye timetall per bruker er reelt.
5. Endre oppgavefordeling med formål å rendyrke oppgaver for høyskoleutdannede.
6. Utrede overgang til sentralisert kjøkkenløsning.
7. Utrede kjøp av vaskeritjenester fra ekstern leverandør.
8. Planlegge og gjennomføre flytting av institusjonsplasser fra Kleive og Skåla til plansone sentrum.
9. Koordinere innsatsen for et aldersvennlig samfunn der det er lagt til rette for sosialt og aktivt liv for de eldre.
10. Utarbeide helhetlig plan for renovering og utskiftning av bygg til bo- og habiliteringstjenester og Psykisk helse og rustjenester.
11. Planlegge for ytterligere 186 plasser i bofellesskap og ytterligere 25 plasser i institusjon i 2040.

Samlet er det lite trolig at de tiltakene som er skissert over er tilstrekkelig til å oppnå balanse i sektoren i 2024. Det er derfor nødvendig å gjennomføre alle tiltak så langt det er mulig for å redusere merforbruket til et minimum. Arbeidet med å endre og tilpasse tjenesteproduksjonen til rammene må derfor fortsette med full kraft også i 2024.

Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet

Regjeringen foreslår i statsbudsjettet en styrking på ulike områder som påvirker sektoren. Under er de ulike satsningene beskrevet med tilhørende beløp for sektoren.

- Økt satsing innen psykisk helse- og rusfeltet utgjør 0,75 mill. kroner for 2024. Styrkingen foreslås disponert til å redusere sektorens merforbruk.
- Skjønnsmidler for skyss av helsepersonell 0,2 mill. kroner for 2024. Tilsvarende beløp ble bevilget for 2023 og finansierer deler av utgiftene til beredskapsferje til Midsund.

- Styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten utgjør 0,277 mill. kroner for 2024. Styrkingen foreslås disponert til å redusere sektorens merforbruk.
- Pasienttilpasset basistilskudd til fastleger ble innført fra mai 2023. Fra 2024 gis det helårseffekt av styrkingen med en økning fra 2,9 mill. kroner i 2023 til 4,4 mill. kroner i 2024.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan						
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Stabsnivå sektor helse og omsorg				5 000	27 000	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Helseplattformen	73015	82 000		2 000							
Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud	73012	131 600	400 000	3 000	27 000	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000
Bo- og habiliteringstjenester				2 800							
Bo- og habilitering - busser dagsenter			2 800	2 800							
Totalsum				7 800	27 000	50 000	60 000	60 000	60 000	60 000	60 000

Stabsnivå sektor helse og omsorg

Helseplattformen

Helseplattformen blir tatt i bruk i november 2023 og det meste av investeringsutgifter vil da være påløpt, men det forventes at noe innkjøp av utstyr også vil pågå i 2024.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 82,0 mill. kroner.

Lokalisering og dimensjonering av institusjoner og botilbud

I november 2023 skal kommunestyret også behandle sak om oppfølging av tiltak fra PwC rapporten «Kunnskapsgrunnlag og analyser knyttet til utvikling, lokalisering og dimensjonering av helse- og omsorgstjenester i Molde kommune». For å kunne gjennomføre disse tiltakene vil det kreve store investeringer i årene fremover. Denne bevilgningen tar ikke stilling til hvilke prosjekter som skal gjennomføres, men muliggjør gjennomføring dersom kommunestyret vedtar å følge opp rapporten med de konkrete tiltakene som blir skissert. Beløpene utover i perioden er en forenkling av større beløp som vil måtte komme. Tiltaket knyttet til forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig inne Bo- og habilitering er skilt ut som et eget prosjekt.

Totalrammen i prosjektet er økt fra 131,6 til 400,0 mill. kroner. Dette som en konservativt anslag på en rundsum.

Bo- og habiliteringstjenester

Bo- og habilitering - busser dagsenter

Bo- og habiliteringstjenesten har behov for to nye busser til transport av brukere ved aktivitetssenter. En buss ble avskiltet i 2022, og på en annen påløper det nå større reparasjonskostnader på.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 2,8 mill. kroner.

Investeringer i Molde eiendom KF

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Omsorgssenter og omsorgsdistrikt				4 400	3 000							
Glomstua omsorgssenter - varmpumpe og reservekjel	40022	8 500		200								
Pasientvarslingsanlegg	40041	9 000		3 000	3 000							
Råkhaugen omsorgssenter - utbygging	40018	103 000		1 200								
Helsetjenester				5 400								
Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo	40004	46 500		5 400								
Bo- og habiliteringstjenester				10 000	40 000	19 200						
Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig	40042	1 000	70 000	10 000	40 000	19 200						
Totalsum				19 800	43 000	19 200	0	0	0	0	0	

Omsorgssenter og omsorgsdistrikt

Glomstua omsorgssenter – varmpumpe og reservekjel

Prosjektet blir i hovedsak gjennomført i 2023, men noe avsluttende arbeider blir gjennomført i 2024.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 8,5 mill. kroner.

Pasientvarslingsanlegg

Bevilgningen gjelder pasientvarslingsanlegg på flere institusjoner. Midsund omsorgssenter er første lokasjon.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 9,0 mill. kroner.

Råkhaugen omsorgssenter – utbygging

Den nye fløya ved Råkhaugen omsorgssenter ble tatt i bruk høsten 2022. 1,2 mill. kroner videreføres til 2024 til slutføring av prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 103 mill. kroner.

Helsetjenester

Lokaler hjelpemiddelforvaltningen Bergmo

De nye lokalene til hjelpemiddelforvaltningen på Bergmo ble tatt i bruk høsten 2023. 5,4 mill. kroner videreføres til 2024 til slutføring av prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 46,5 mill. kroner.

Bo- og habiliteringstjenester

Forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig

Et av de prioriterte tiltakene i rapporten fra PwC var å bygge en forsterket og tilrettelagt samlokalisert bolig for brukere innen Bo- og habiliteringstjenesten. Bygget er ikke prosjektert, men grunnlaget for den satte rammen er et referanseprosjekt fra Bærum kommune. Det er lagt til grunn et bruksareal på 1250 m² (BTA) inkludert felles aktivitetsareal. Med en pris på 56 000 kr/m². Prosjektet avhenger av hvordan kommunestyret vedtar å følge opp rapporten med de konkrete tiltakene som blir skissert. Det vil også komme egen sak til politisk behandling før bygging igangsettes.

Totalrammen i prosjektet (P50) er økt fra 1,0 til 70,0 mill. kroner.

Teknisk, plan og miljø

Status

Sektoren omfatter fire enheter: stabsenheten kommunalsjef teknisk, plan og miljø, byggesak og geodata, samfunn og plan og Molde bydrift.

Stabsenheten har hovedsakelig oppgaver innen grunnnerv, tilskudd til næringsvirksomhet, boligpolitisk arbeid og oppfølging av store investeringsprosjekt. Enheten har spesiell finansiering av to tiltak over driftsrammen: fiberutbygging og trafikkløsning Kvamkrysset.

Byggesak og geodata behandler søknader om fradeling av eiendom, seksjonering og byggesøknader. I tillegg jobbes det med tilsyn i byggesaker, oppmåling, adressering og matrikkelføring. Enheten har også ansvaret for saksbehandling og administrering av eiendomsskatt og en rekke miljøspørsmål.

Samfunn og plan har oppgaver innen arealplanlegging, samferdsel, landbruk og naturforvaltning. Enheten jobber med å utvikle kommunens egne arealplaner og behandling av private arealplaner. Enheten har ansvaret for utarbeidelse av områdeplan Lundavang.

Molde bydrift forvalter, drifter og vedlikeholder kommunal veg, friområder og parkeringsplasser. I tillegg driver enheten et kommunalt verksted. Enheten har et omfangsrikt og bredt ansvarsområde, noe som er utfordrende både som forvalter og tjenesteleverandør.

Det er stor etterspørsel etter tjenestene fra sektoren og det er følgelig behov for streng prioritering av ressursene. Den største utfordringen sektoren har er å levere på alle oppgaver som er vedtatt skal gjennomføres, da det er et gap mellom økonomiske forutsetninger og etterspurt/forventet tjenesteleveranse.

Korrigert for spesielle forhold, har driften i sektoren historisk sett vært i økonomisk balanse. Konsekvensen av å holde ramme har vært at en rekke oppgaver nedprioriteres og ikke blir gjennomført. Vedlikeholdsetterslepet på kommunale veger er stort og økende. Sektoren har også store utfordringer i å følge opp planarbeid gjennom planstrategien og planleggingsprogrammet.

Økonomisk prognose per 2. tertial 2023 er 1,9 mill. kroner i merforbruk. Avviket skyldes til dels at det meste av bevilgningen på fiberutbygging er flyttet til 2024, men at

utbygging på Sekken vil skje i 2023. I tillegg er prognosen preget av en krevende vinterdrift, samt utbedringsarbeid i forbindelse med ekstremvær.

Plan og strategier

Sektoren har både nasjonale, regionale og kommunale vedtak, styringsdokumenter og planer som legger grunnlaget for prioritering og ressursbehovet i sektoren.

Kommuneplanen til Molde kommune har en samfunnsdel med utviklingsmål som er oppdelt i samfunns mål og organisasjonsmål. Hvorav hvert av disse målene har til sammen 15 hovedmål med 74 strategier for de ulike satsningsområder. I kommuneplanens samfunnsdel ligger det også en arealstrategi med forventninger og føringer for kommunens arbeid med arealforvaltning.

Kommunestyret har i henhold til lovverket utarbeidet og vedtatt en kommunal planstrategi. Planstrategien omfatter kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling; herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Teknisk sektor hadde i valgperioden 2019-2023 ansvaret for utarbeidelse av følgende planer med estimerte kostnader:

- Kommuneplanens arealdel del 1 – Gussiås-Midsund, inklusiv Moldeholmane (oppstart 2022) – 6,0 mill. kroner
- Kommuneplanens arealdel del 2 – tidligere Nesset kommune, Skåla, Bolsøya og Sekken (oppstart 2023) – 4,0 mill. kroner
- Plan for veg og mobilitet (oppstart 2023) – 1,0 mill. kroner
- Plan for trafikksikkerhet (oppstart 2023) – 1,0 mill. kroner
- Interkommunal plan for Romsdalsfjorden (oppstart 2022) – 1,0 mill. kroner
- Plan for boligpolitikk (oppstart 2021) – 1,0 mill. kroner

Sektoren har ikke fått økt ramme til dette planarbeidet.

Hovedutvalget for teknisk, plan og miljø behandlet i 2021 (PS-79/21) planleggingsprogram for prioritering av reguleringsplaner ut fra kommunale behov. 13 planer ble prioritert, hvorav flere av reguleringsarbeidene er områdereguleringer. Alt av planer var forutsatt løst innenfor rammen, med unntak av områderegulering for Lundavang.

Sektoren har i tillegg seks klimatiltak i klimabudsjett 2024 hvor de fleste må finansieres av sektorens egen driftsramme.

Driftsbudsjett

Rammetabell for teknisk, plan og miljø

Hele 1 000

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Utgangspunkt	44 997	44 997	44 997	44 997	44 997	44 997
Tekniske justeringer		828	2 940	2 940	2 940	2 940
Egne prioriteringer	9 384	4 684	4 800	-100	-100	-100
Fiberutbygging	3 230	830	2 400			
Områdeplan Lundavang	3 000	3 000				
Realisering av løsning Kvamkrysset	3 154	654	2 500			
Redusert tilskudd Molde Næringsforum			-100	-100	-100	-100
Vurdering av forurensing "Rottedungen"		200				
Rammetrekk og tiltak			-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Nedleggelse av kommunal veg			-800	-800	-800	-800
Redusere diverse mindre tiltak og innkjøp			-100	-100	-100	-100
Redusere en stilling innen grøntforvaltning			-400	-400	-400	-400
Redusere lisenskostnader			-300	-300	-300	-300
Vinterdrift Midsund tas i egenregi			-200	-200	-200	-200
► Prioriteringer og konsekvenser av statsbudsjettet	30	30	30	0	0	0
Budsjett Totalt	54 411	50 539	50 967	46 037	46 037	46 037

Hovedutvalget for teknisk, plan og miljø vedtok i september sektorens innspill til budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 (PS-60/23). I saken presenterte sektoren blant annet tiltak for å tilpasse seg rammetrekket i økonomiplanperioden.

Egne prioriteringer

Sektoren har bevilgning i driftsrammen til tre spesielle prosjekter. Prosjektene er i samarbeid med eksterne aktører og preges derfor av noe uforutsigbarhet i fremdrift og omfang. Dette kompliserer også budsjettarbeidet.

Molde kommune skal sammen med Møre og Romsdal fylkeskommune finansiere fiberutbygging i kommunen. Utbygging forventes å være ferdigstilt på Sekken ved utgangen av 2023 og på Horsgaard i 2024. I sektorrammen er det bevilget 2,4 mill. kroner til dette formålet i 2024. Det er i tillegg innhentet tilbud på fiberutbygging i områdene Innsidevegen, Kleiveosen, Midøy og Sundsbø/Solholmen. Total netto kostnad til fiberutbygging i 2024 forventes å være 4,6 mill. kroner (etter fratrukket tilskudd fra fylkeskommunen) dersom kommunen velger å inngå avtalen om utbygging i disse områdene. Manglende finansiering i dette tilfellet tilsvarer 2,2 mill. kroner i 2024. Dette er per nå en uløst utfordring for sektoren. Prosjektet vil sannsynligvis gjennomføres i 2024 til tross for dette, og finansiering vil bli vurdert i budsjettrevisjonen 2024.

Sektoren er også tillagt oppgaven å utarbeide områdeplan for Lundavang. Kommunestyret vedtok reduksjon av bevilgingen til dette formålet med totalt 1,5 mill. kroner (PS-99/22). Molde kommune sin andel av finansieringen ble dermed 2,5 mill. kroner i 2022 og 3,0 mill. kroner i 2023. Prosjektet er i tillegg finansiert av tilskudd fra Helseforetaket på 2,0 mill. kroner, 1,0 mill. kroner i BRM-midler og 0,4 mill. kroner i Klimasats-midler. Prosjektet har ikke budsjettbevilgning i 2024, men må finansieres av tilskuddene fra de eksterne partene. Prosjektrapport per september 2023 viser et

behov for 1,5 mill. kroner mer enn midlene som er til rådighet i 2024. Behovet for midler er knyttet til gjennomføring av oppgaver i planprogrammet og det er vanskelig å redusere ambisjonsnivået som er lagt der. Med manglende finansiering til kjøp av eksterne ressurser må en større del av oppgavene løses internt og ressurser fra andre planoppgaver må omprioriteres.

Det er bevilget 0,7 mill. kroner til oppstartsfasen av prosjekt realisering av trafikkløsning på Kvamkrysset i 2023. Arbeidet er i sammenheng med utbyggingen av Kringstadfeltet, og forventes utført i 2024. Bevilgning i 2024 er 2,5 mill. kroner. Fremdriften i prosjektet er noe usikker. Eventuell utsettelse i tid vil gjøre det mulig å omdisponere disse midlene til for eksempel utfordringen med fiberutbygging. Dette vil kommunedirektøren i så fall komme tilbake til budsjettrevisjonen i 2024.

Tilskuddet til Molde Næringsforum reduseres med 0,1 mill. kroner for å delfinansiere ny næringsrådgiverstilling i sentraladministrasjonen. Sektorrammen til teknisk, plan og miljø reduseres tilsvarende med 0,1 mill. kroner.

Den økonomiske situasjonen i sektoren er utfordrende. Sektoren har på det jevne drevet i balanse, men med den konsekvens at mange oppgaver enten ikke har blitt utført eller utført med redusert kvalitet. Dette medfører et stort etterslep av oppgaver, spesielt innenfor området kommunal veg hvor dette kan være kritisk for trafikksikkerheten. Sektoren blir stadig tilført nye driftsoppgaver uten kompensasjon i ramme. Eksempel på dette er Brunvollkvartalet, Sjøfronten, Elgsåslia, Nesbøen, deler av Øvre Eikrem, Røbekklia, Bilbyen, Hasleliåsen, offentlig areal i tilknytning til sykehuset på Hjelset osv.

Sektoren har behov for å bruke ressurser på digitalisering av arkiv og heve kvalitet på karttjenester for å kunne ta ut effekter på sikt, når digitale løsninger er på plass og ressurser kan brukes til andre oppgaver. I tillegg er det behov for innkjøp av maskiner og utstyr for å kunne drifte utearealer mer effektivt. Det er behov for midler til planarbeid og for å gjennomføre tiltak som blant annet reasfaltering.

Sektoren la frem følgende forslag til prioriteringer med tilhørende behov for driftsmidler, i budsjettsaken til hovedutvalget teknisk, plan og miljø (PS-60/23):

- Kommuneplanens arealdel (del 1) – 2,0 mill. kroner i 2024, 3,0 mill. kroner i 2025 og 1,0 mill. kroner i 2026
- Kommuneplanens arealdel (del 2) – 2,0 mill. kroner i 2025 og 2,0 mill. kroner i 2026
- Temaplaner i planstrategien – 2,0 mill. kroner i 2024 og 2,0 mill. kroner i 2025
- Kvalitetsheving av arealplanbaser – 1,0 mill. kroner
- Fresing og asfaltering på deler av Olav Oksviks veg – 3,6 mill. kroner i 2024
- Utbedring Magerøymoloen – 1,6 mill. kroner i 2026

Hovedutvalget vedtok forslaget, men det er ikke funnet rom for å prioritere finansiering av disse oppgavene i økonomiplanperioden.

I tillegg har sektoren kartlagt følgende oppgaver som mangler finansiering:

- Banehaugen – rivekostnader for barnehagebygg – 0,5 mill. kroner
- Lundavang – utbyggingsavtale og utarbeidelse av planomtale – 1,5 mill. kroner
- Interpellasjon Trafikksikringstiltak Opdøvegen (IN-6/23) – 0,2 mill. kroner (totalt 0,5 mill. kroner, kostnader foreslått delt mellom drift og investering)
- Fiberutbygging – Kleivosen, Innsidevegen, Midøy og Sundsbø/Solholmen – 2,2 mill. kroner (ut over gjeldende bevilgning)

Konsekvensen av å drifte i balanse er at mye av arbeidet stagnerer. Ressursmangel gjør at sektoren ikke er i stand til å levere på en rekke etterspurte og vedtatte oppgaver.

Rammetrekk og tiltak

I gjeldende økonomiplan har sektorrammen et trekk på 1,8 mill. kroner i 2024 som vedvarer ut over økonomiplanperioden. I tillegg har sektoren meldt om et merforbruk på 1,9 mill. kroner per 2. tertial 2023. Merforbruket gjelder spesielle forhold og anses dermed å ikke være løpende.

For å håndtere rammetrekket og drifte i balanse har sektoren listet opp følgende tiltak:

Vinterdrift binder opp store deler av budsjettet innenfor kommunal veg, men det er vanskelig å kutte i vinterdriften utover det å redusere omfanget av offentlig veg. Det foreslås nedleggelse av cirka 30 kilometer kommunal veg som kan gi en forventet innsparing på til sammen 1,5 mill. kroner. Effekten i 2024 er anslått 0,8 mill. kroner.

Innleie av tjenester fra private aktører er kostbart for kommunen. Å utføre mer vinterdrift på Midsund i egenregi vil gi en potensiell innsparing på 0,2 mill. kroner.

Reduksjon av saksbehandling innenfor grøntforvaltning vil redusere en stilling. Forventet besparelse er 0,4 mill. kroner.

Videre vil sektoren redusere lisenskostnader for digitale arkiv ved å samle disse til ett. Digitale arkiv er etter kommunesammenslåingen i flere ulike løsninger. Dette kan gi en innsparing på 0,3 mill. kroner, samt at det på sikt vil redusere behovet for personalressurser. Det vil gi en rasjonaliseringsgevinst når det gjelder tidsbruk på informasjonsinnhenting til saksbehandling og produksjon av meglerpakker.

I tillegg vil sektoren spare 0,1 mill. kroner på å redusere diverse mindre tiltak og innkjøp.

Den økonomiske effekten av tiltakene summeres til 1,8 mill. kroner og skal dermed løse rammetrekk-utfordringen i 2024.

Samlede tiltak for å komme i balanse

Hele 1000

	2024	2025	2026	2027
Total utfordring rammetrekk og merforbruk	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Rammetrekk	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Sum tiltak	-1800	-1800	-1800	-1800
Nedleggelse av kommunal veg	-800	-800	-800	-800
Vinterdrift Midsund tas i egenregi	-200	-200	-200	-200
Redusere en stilling innen grøntforvaltning	-400	-400	-400	-400
Redusere lisenskostnader	-300	-300	-300	-300
Redusere diverse mindre tiltak og innkjøp	-100	-100	-100	-100
Manglende tiltak	0	0	0	0

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Kommunalsjef teknisk, plan og miljø

Hele 1000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Boligfelt Akslakleiva	74080	53 500		700	8 200	25 000	9 100	1 000				
Boligfelt Hungnesmarka øst	74072	33 000	34 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Boligfelt Kringstad	74037	242 600		53 500	60 000	40 700	1 000					
Boligfelt Strandelia	74062	65 600	73 000	3 000	3 400	2 250	2 000	2 100	1 900	1 500	1 500	
Diverse erverv og tiltak	74015	Løpende		500	800	900	900	1 000	1 000	1 000	1 100	
Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune	74005	5 150	4 150									
Rammebevilgning - Opparbeidelse av tomtefelt boliger	74007	Løpende					1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Rammebevilgning - Opparbeidelse tomtefelt næring	74008	Løpende		1 000	1 000	1 000	2 000	2 000	2 000	1 000	1 000	
Årødalen Industriområde nord	74073	25 000		5 000	9 800							
Totalsum				64 700	84 200	70 850	17 000	8 100	6 900	5 500	5 600	

Boligfelt Akslakleiva

Kommunestyret vedtok ved behandlingen av budsjett 2023 å fremskynde bygging av boligfeltet Akslakleiva på Midsund. På grunn av kommunens økonomiske situasjon er det ønskelig å bygge ut feltet trinnvis for å fordele investeringskostnadene utover flere år. Det gjør at det blir kortere tid fra utbygging av den enkelte tomt til salg, og dermed redusert gjeldsbelastningen for kommunen. Det er ikke mulig slik feltet i dag er regulert, og en ønsker å bruke 2024 til å justere prosjektet. Byggefase vil dermed først starte i 2025 og utover.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 53,5 mill. kroner.

Boligfelt Hungnesmarka øst

Kommunen kjøpte i 2022 areal til boligutvikling på Hjelset. Før tomter kan bygges ut og selges, må området reguleres. Fram til feltet tas i bruk vil det også påløpe byggelånsrenter. Det er ikke bevilget midler i perioden til å opparbeide eller regulere feltet.

Totalrammen i prosjektet økes fra 33 til 34 mill. kroner.

Boligfelt Kringstad

Utbygging av boligfeltet på Kringstad er nå i gang og vil kreve store låneopptak i årene fremover. Det er i budsjettet lagt til grunn at salg av de første tomtene vil kunne skje i 2026 og fremover. Om fremdrift og/eller salg går senere enn forutsatt vil det ta lenger tid før kommunen kan frigjøre kapital til andre prosjekter. Prosjektet var sist omtalt i PS-19/23 til kommunestyret.

Totalrammen (P85) i prosjektet er uendret på 242,6 mill. kroner.

Boligfelt Strandelia

Det ble i 2012 kjøpt tomtegrunn i Strandelia for å kunne opparbeide tomtefelt der. Det meste som belastes feltet er byggelånsrenter på grunnkjøpet. I tillegg til rentebelastning bevilges det 1 mill. kroner i 2024 og 2025 til oppstart planlegging av Strandelia med tilkobling til E39 og Hesthagen. Etterspørselen etter tomter er styrende for når opparbeiding av feltet kan skje. Det er ikke bevilget midler i perioden til å opparbeide feltet eller tilkobling E39.

Totalrammen i prosjektet øker fra 65,6 til 73,0 mill. kroner.

Diverse erverv og tiltak

Formålet med prosjektet er at kommunen skal kunne håndtere diverse tiltak og mindre grunnkjøp som kommer opp i løpet av budsjettåret og som det ikke er mulig å forutse når budsjettet utarbeides.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Nytt SNR – andre konsekvenser Molde kommune

Etablering av det nye sykehuset på Hjelset gir flere utfordringer og muligheter for kommunen. Bevilgningen var tenkt til å finansiere flere mindre tiltak som kommunen må eller bør gjennomføre. Bevilgningen i 2024 er grunnet den økonomiske situasjonen tatt bort.

Totalrammen i prosjektet reduseres fra 5,2 til 4,2 mill. kroner.

Rammebevilgning - Opparbeidelse av tomtefelt boliger

Prosjektet er løpende og går til kjøp og opparbeiding av tomter til boliger. Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunalsjef teknisk, plan og miljø får fullmakt til å vedta hvilke kjøp og tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2). Det er ikke bevilget midler før i 2027.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Rammebevilgning - Opparbeidelse tomtefelt næring

Prosjektet er løpende og går til kjøp og opparbeiding av tomter til næringsareal. Prosjektet er en rammebevilgning (RB) der kommunalsjef teknisk, plan og miljø får

fullmakt til å vedta hvilke kjøp og tiltak som skal gjennomføres innenfor rammen (jamfør økonomireglementet punkt 3.1.2).

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Årødalen Industriområde nord

Arealet ble kjøpt av kommunen i 2021, og skulle etter planen lyses ut på anbud i 2023. Grunnet reduserte prosjektlederressurser hos Molde vann og avløp KF har det ikke blitt oppstart. Det vurderes andre løsninger for å få fremdrift i prosjektet. Det vil fremmes egen sak til kommunestyret om budsjettramme etter at anbudsrunde på utbygging av infrastruktur er gjennomført.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 25 mill. kroner.

Samfunn og plan

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Flomforebygging	74064	2 000			2 000							
Totalsum					2 000							

Flomforebygging

Molde kommune har mottatt 1,0 mill. kroner i skjønnsmidler fra fylkesmannen til forebygging av flom i Dokkelva og Moldeelva. Prosjektet er et samarbeid mellom Molde bydrift, samfunn og plan og Molde vann og avløp KF. Det er ikke funnet rom for å gjennomføre prosjektet før i 2026.

Totalrammen for prosjektet er uendret på 2,0 mill. kroner.

Molde bydrift

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Beredskapshenger			300			300						
Biler og maskiner	74022	Løpende			3 000	4 300	3 500					
Biler og maskiner – park	74023	Løpende				1 300	1 200					
Gang/sykelveg Lensmannsbrekka		5 000				5 000						
Gangsti mellom Hesthagen og Årølia			500			500						
Kommunale veger	74027	Løpende				4 500	1 800	1 800	1 900	2 000	2 100	
Kroppsøvningsareal Kviltorp - trafikk og mobilitet		1 000				1 000						
Liten feiebil til drift av Sjøfronten			2 500			2 500						
Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus	74082	3 000	4 000	3 500								
Sentrumstiltak	74017	Løpende				600	600	700	700	700	700	
Styringssystem gatelys	74031	16 000			600	3 400						
Trafikksikring – Eikrem	74032	11 000		4 000								
Veg- og gatelys	74034	Løpende			1 500	5 450	8 000	3 500	3 600	4 300	4 300	
Totalsum				7 500	5 100	28 850	15 100	6 000	6 200	7 000	7 100	

Beredskapshenger

Molde bydrift har behov for en beredskapshenger med skiltmateriell, sperremateriell, aggregat, lys og lignende som skal benyttes i ekstremvær-situasjoner. Det vil gjøre kommunen bedre rustet til å takle beredskapssituasjoner. Det er ikke funnet rom for å gjennomføre anskaffelsen før i 2026.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 0,3 mill. kroner

Biler og maskiner

Prosjektet er for utskifting av maskinparken som er brukt på de kommunale vegene, der det er et løpende behov for utskifting. Bevilgningen gjelder anskaffelse av elektrisk lastebil til bruk både i veidrift og kirkegårdsdrift. MAN lastebil (1998) og Mitsubishi Fuso Canter (2013) skal selges. Person og varebiler som kommuner anskaffer skal være nullutslipps-kjøretøy.

I tillegg er det behov for en hjulgående gravemaskin for å erstatte kjøp av gravemaskintjenester fra eksterne leverandører. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2025 og utover.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Biler og maskiner – park

Prosjektet er for utskifting av maskinparken brukt på parker, friområder og gravplasser. Bevilgningen gjelder utskifting av en eldre Kubota-klipper med en ny Husqvarna-klipper, samt kjøp av elektrisk varebil til frakt av klipperen. I tillegg er det behov for

utskifting av gravemaskin til bruk i begravelser på Midsund. Det er ikke funnet rom for prosjektet i 2024. 1,3 mill. kroner bevilges til klipper og elektrisk varebil i 2026, og 1,2 mill. kroner til gravemaskin på Midsund i 2027.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Gang og sykkelveg Lensmannsbrekka

Prosjektet gjelder bygging av gang og sykkelveg på Lensmannsbrekka i Eidsvåg. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2026.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 5,0 mill. kroner.

Gangsti mellom Hesthagen og Årølia

Prosjektet gjelder tilrettelegging for gange og sykling mellom Hestehagen og Årølia. Det er behov for denne forbindelsen nå som nye Årølia skole er i drift, i påvente av regulering av vei i dette området. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2026.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 0,5 mill. kroner.

Kommunale veger

Prosjektet er løpende og går til asfaltering av grusveger og utskifting av sluk tilknyttet vegnettet når Molde vann og avløp KF skifter vann- og avløpsledninger. Grunnet kommunens økonomiske situasjon har ikke prosjektet bevilgning før i 2026.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Kroppsøvingsareal Kviltorp - trafikk og mobilitet

I forbindelse med bygging av kroppsøvingsareal på Kviltorp, for skolene Kviltorp og Bergmo, er det nødvendig å gjennomføre analyser og tiltak knyttet til trafikk og mobilitet i området. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2026.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 1,0 mill. kroner.

Liten feiebil til drift av Sjøfronten

Det er behov for en liten feiebil til drift av Sjøfronten og andre mindre anlegg, da feiebilen som Molde bydrift har i dag er for stor til slikt bruk. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2026.

Prosjektet er nytt og har en totalramme på 2,5 mill. kroner.

Nytt brannalarmanlegg og vifter i Molde parkeringshus

Molde bydrift har gjennomført en omfattende ROS-analyse av Molde parkeringshus. Denne har avdekket en del feil og mangler som må utbedres for å kunne ha Molde parkeringshus åpent. Det må i anlegget etableres nytt brannalarmanlegg og det må installeres nye vifter.

Totalrammen i prosjektet økes fra 3,0 til 4,0 mill. kroner da det i tillegg er avdekket mulig behov for nytt styringssystem til brannvarsling.

Det bevilges 3,5 mill. kroner til prosjektet i 2024.

Sentrumstiltak

Det er løpende behov for midler til mindre tiltak i bysentrum. Bevilgning i 2024 og 2025 faller bort grunnet kommunens økonomiske situasjon. Prosjektet har dermed ikke bevilgning før i 2026.

Prosjektet er løpende og har derfor ingen totalramme.

Styringssystem gatelys

Systemet vil gi kommunen mulighet til å styre gatelyset på krets nivå, og man får mulighet til å overvåke det tekniske anlegget. Systemet vil også bidra til å ivareta miljøhensyn, ettersom det bidrar til energibesparing og reduserer lysforurensing. I tillegg vil vi på sikt få et mer systematisk vedlikehold og en reduksjon i vedlikeholdsbehovet. Det er ikke funnet rom for prosjektet før i 2025, økende i 2026.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 16,0 mill. kroner.

Trafikksikring – Eikrem

I forbindelse med utbyggingen på Eikrem (Tiriltunga borettslag) ble det i 2013 inngått en utbyggingsavtale som også inneholdt trafikksikringstiltak. Tiltaket utføres av utbygger, men det er avtalt en lik fordeling av utgiftene mellom kommunen og utbygger på en del av tiltakene. Prosjektet pågår og 4,0 mill. kroner videreføres til 2024. Det er usikkerhet knyttet til totalrammen i prosjektet.

Totalrammen i prosjektet er uendret på 11,0 mill. kroner.

Veg- og gatelys

Prosjektet er løpende utskifting av den eldste delen av eksisterende veglysnett. Det gjelder tremaster og luftspenn som blir erstattet med stålmaster og jordkabel. Dette arbeidet samkjøres med prosjekter i regi av Molde vann og avløp KF for å redusere utgiftene. Framdriften er avhengig av hvilke prosjekt som blir utført av foretaket. Det er ikke funnet rom for å prioritere prosjektet før i 2025.

Prosjektet er løpende og har ingen totalramme.

Fellesutgifter og samarbeid

Rammetabell for fellesutgifter og samarbeid

Hele 1 000

	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Fellesutgifter og -inntekter	-1 506	-2 314	-2 051	-1 807	-1 678
Pensjon	-43 868	-32 921	-22 121	-22 121	-22 121
Konsesjonskraft	-29 300	-18 300	-18 300	-18 300	-18 300
ROR-IKT	36 772				
Totalsum	-37 902	-53 535	-42 472	-42 228	-42 099

Fellesutgifter og -inntekter

Her er det noen få budsjettposter som ikke passer å legge inn i én bestemt driftsramme, og som ut fra ulike vurderinger bør ligge for seg selv.

Pensjon

Kommunens utgifter til pensjon består av tre komponenter: pensjonspremien, pensjonskostnaden og premieavviket. I utgangspunktet er det pensjonspremiene som er vår årlige utgift. Men siden den kan variere mye fra ett år til det neste, ble det innført en teoretisk pensjonskostnad som kommunene skal utgiftsføre i sine årlige regnskaper. Den skal ha en mer stabil utvikling over år. Typisk er pensjonspremien større enn pensjonskostnaden. For å komme ned til pensjonskostnaden, må vi da inntektsføre differansen. Det er dette vi kaller premieavvik. Premieavviket blir amortisert over de neste syv årene. Det vil si at deler av pensjonspremien blir utsatt og fordelt over de neste syv årene.

Budsjettprognose fra pensjonsleverandørene tilsier at pensjonspremien blir høy også i 2024, men den går ned sammenlignet med 2023. Men da må det understrekes at pensjonspremien for 2023 forventes å bli svært høy. Dette gir et stort premieavvik i 2023, som vi må starte amortiseringen på i 2024. Dette, og dette alene, er grunnen til at samlet pensjon forventes å øke i 2024 med 26,9 mill. kroner. Noe av økningen forventer vi vil bli finansiert gjennom budsjettet til tjenesteproduksjonen. Enheter og avdelinger har fått budsjetttramme til å dekke en pensjonskostnad på 15,2 prosent i Molde kommunale pensjonskasse (MKP) og KLP, og 11,2 prosent i Statens pensjonskasse (SPK). Men vi vil sitte igjen med en økt utgift på 10,9 mill. kroner som må dekkes på pensjonsområdet under fellesutgifter. Når vi tar med at pensjon økte med nesten 20 mill. kroner i budsjettet for 2022, så viser det en veldig kraftig økning de siste to årene.

Også i 2024 vil det bli et stort premieavvik. Det vil igjen gi økt amortisering i 2025. Det forventes derfor en ytterligere økning på 10,8 mill. kroner i 2025.

Konsesjonskraft

Det er inngått en avtale om salg 64,7 GWh av konsesjonskraften til en fastpris på 36,2 øre per kWh for 2024. Det er inngått en fastprisavtale for å sikre kommunen en årlig inntekt som kan brukes til den årlig tjenesteproduksjon. De resterende 20,5 GWh selges i markedet til spotpris gjennom 2024. Bakgrunnen for at ikke all kraften er solgt til fastpris, er et ønske om å sikre kommunen og Molde eiendom KF for store svingninger i strømprisen. Molde eiendom KF, Moldebadet, kulturtjenesten og Molde bydrift er de som bruker mye strøm i organisasjonen, anslagsvis 28 GWh årlig. Denne blir kjøpt til spotpris og nesten 3/4 av strømforbruket er da sikret gjennom vårt salg av kraft til spotpris.

Kommunen inngår avtaler om salg for ett år av gangen. Bakgrunnen for at kommunen kan selge konsesjonskraft, er at større vannkraftverk plikter å levere en andel av kraften de produserer til kommunene som er berørt av kraftutbyggingen.

Prisen kommunen må betale er lovregulert og knytter seg til hva det koster å produsere kraften samt innmatingskostnader. For 2023 budsjetterer Molde kommune med 18,3 mill. kroner i netto inntekt for konsesjonskraften, dette er en reduksjon med 11,3 fra 2023. I årene 2025–2027 budsjetteres det med en pris på 36 øre kWh, som tilsvarer en inntekt på 18,3 mill. kroner.

ROR-IKT

Som en del av omorganiseringen i sentraladministrasjonen har ROR-IKT, som tidligere lå under budsjettområdet fellesutgifter og samarbeid, kommet inn under budsjettområdet til sentraladministrasjonen. Dette medfører at budsjetttrammen til fellesområdet reduseres med 36,8 mill. kroner i 2024. Dette er ikke en prioritering, kun en flytting mellom budsjettområder.

Investeringsbudsjett

Investeringer i Molde kommune

Hele 1 000

	Prosjekt	Totalramme		Budsjett 2024	Økonomiplan							
		gjeldende	ny		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	
Fellesområdet				203 727	206 230	187 660	178 140	218 200	160 560	172 000	161 540	
Egenkapitaltilskudd pensjonskasser	95001	Løpende		11 700	12 000	12 000	12 300	12 300	12 600	13 000	13 500	
Justeringsrett merverdiavgift	95902	Løpende		100	100	100						
Konserninterne utlån	90301	Løpende		191 927	194 130	175 560	165 840	205 900	147 960	159 000	148 040	
Totalsum				203 727	206 230	187 660	178 140	218 200	160 560	172 000	161 540	

Egenkapitaltilskudd pensjonskasser

Kommunen må årlig innbetale egenkapitaltilskudd til KLP og til Molde kommunale pensjonskasse (MKP). Tilskuddet kan ikke lånefinansieres og dekkes ved bruk av kommunens ubundne investeringsfond.

Justeringsrett merverdiavgift

Kommunen har overtatt flere tomtefelt fra private utbyggere der det er inngått avtale at utbygger skal få en andel av merverdiavgiftskompensasjonen som blir utbetalt fra staten. Prosjektet er overføringen til utbygger i tråd med avtalen.

Konserninterne utlån

I prosjektet inngår utlån av midler til Molde eiendom KF og Molde vann og avløp KF.

Overføringer til foretak, fellesråd og selskaper

Molde eiendom KF

Rammetabell for Molde eiendom KF

Overføring driftsramme

Hele 1 000

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Utgangspunkt	101 585	101 585	101 585	101 585	101 585	101 585
Tekniske justeringer		1 442	6 031	4 191	4 151	4 151
Egne prioriteringer		4 622	18 785	9 441	9 441	9 441
Drift og forvaltning Helsehuset Eidsvåg			647	647	647	647
Drift og forvaltning hjelpemiddelforvaltning Bergmo			342	342	342	342
Drift og forvaltning Lillekollen barnehage		261	784	784	784	784
Drift og forvaltning Midsund skule			1 064	1 064	1 064	1 064
Drift og forvaltning ny fløy Råkhaugen omsorgssenter			918	918	918	918
Drift og forvaltning Årølia skole		400	3 586	3 586	3 586	3 586
Inndekning av merforbruk i Molde eiendom KF		3 361	9 344			
Leie av lokaler fra Fylkeshuset AS (PS-33/22)			800	800	800	800
Renhold Årølia skole til Molde eiendom		600	1 300	1 300	1 300	1 300
Rammetrekk og tiltak			-2 900	-2 900	-2 900	-2 900
Budsjett Totalt	101 585	107 649	123 501	112 317	112 277	112 277

Overføring finansutgifter

Hele 1 000

	Opprinnelig	Revidert	Budsjett	Økonomiplan		
	2023	2023	2024	2025	2026	2027
Konserninterne avdrag til Molde eiendom KF	86 850	86 850	91 864	95 056	96 039	97 127
Konserninterne renter til Molde eiendom KF	85 283	85 283	104 007	92 834	87 911	85 907
Sum overføringer finansmidler	172 133	172 133	195 871	187 890	183 950	183 034

Molde eiendom KF er kommunens eiendomsforetak som forvalter kommunens eiendommer. Budsjettrammen til foretaket skilles i to deler. Den ene delen er driftsrammen til foretaket som skal dekke alle driftsutgifter knyttet til formålsbyggene. Den andre delen er en overføring som skal dekke alle finansutgifter knyttet til formålsbyggene. Renter og avdrag knyttet til formålsbyggene skal utgiftsføres i Molde

eiendom KF sitt regnskap. Molde kommune må derfor overføre en budsjetttramme til dekning av renter og avdrag på formålsbygg. Låneopptak til formålsbygg har Molde eiendom KF tatt opp gjennom Molde kommune. Det betyr at de skal betale renter og avdrag til Molde kommune, som igjen sørger for å betale renter og avdrag på all lånegjeld. Dette kalles konserninterne renter og avdrag.

De siste årene har Molde eiendom KF fått tilført drift- og forvaltningsansvar for en rekke nye formålsbygg. Samtidig har noen arealer og ansvarsområder falt bort. Tilnærmet netto arealendring er lagt til grunn ved justeringen av rammeoverføringen til foretaket.

Overføring av driftsramme til Molde eiendom KF er 123,5 mill. kroner i 2024. Driftsrammen justeres for lønns- og prisvekst. Videre kompenseres rammen for drift- og forvaltningsansvar for seks formålsbygg.

Neset Helsehus ble tatt i bruk ved utgangen av 2021. Driftsrammen kompenseres for økte driftsutgifter med helårseffekt på 0,6 mill. kroner, hvorav 0,2 mill. kroner gjelder renhold av bygget.

Høsten 2023 åpnet hjelpemiddelforvaltningen i nye lokaler på Bergmo. Hjelpemiddelforvaltningen var tidligere lokalisert på Råkhaugen. Overføringen kompenseres med 0,3 mill. kroner til drift og forvaltning av bygget.

Lillekollen barnehage ble tatt i bruk ved nytt barnehageår høsten 2023. Rammen økte med 0,3 mill. kroner i 2023, økende til en helårseffekt på 0,8 mill. kroner i 2024.

Arealer ved nye Midsund skole er vesentlig større enn ved gamle Midsund skole. Samtidig er gamle Raknes skole lagt ned. Rammen kompenseres med 1,1 mill. kroner, hvorav økning i renholdskostnader er beregnet til 0,3 mill. kroner.

Ny fløy ved Råkhaugen omsorgssenter åpnet i januar 2023. Deler av gammel fløy er fremdeles i bruk. Rammen styrkes med 0,9 mill. kroner til drift og forvaltning av bygget.

Årølia skole ble tatt i bruk høsten 2023. Rammen til foretaket ble kompensert med 0,4 mill. kroner i 2023, økende til 3,6 mill. kroner i 2024, for drift og forvaltning av skolen. Overføringen styrkes i tillegg for renhold av Årølia skole. I 2023 ble rammen styrket med en halvårseffekt på 0,6 mill. kroner til renhold av skolen. I 2024 øker styrkingen til 1,3 mill. kroner.

I forbindelse med salg av Bispegården er det inngått en intensjonsavtale mellom Molde kommune og Fylkeshuset AS. Det fremgår av avtalen at Molde eiendom KF skal leie lokaler av Fylkeshuset AS ved Bærekraftshuben (kompetansesenter for bygg, eiendom og anleggssektoren). Rammen til foretaket kompenseres med 0,8 mill. kroner til dette formålet.

I 2023 fikk foretaket overført 3,4 mill. kroner til inndekning av merforbruk fra 2021. I 2024 får foretaket 9,3 mill. kroner til inndekning av merforbruk fra 2022.

Samtidig får foretaket et rammetrekk i overføringen på 2,9 mill. kroner i 2024 som vedvarer ut økonomiplanperioden.

Overføringer for å dekke finansutgifter til formålsbygg øker med 23,7 mill. kroner, der økning i avdrag utgjør 5,0 mill. kroner og økning i renteutgifter utgjør 18,7 mill. kroner. Foretaket eier i tillegg rundt 630 utleieboliger der de har husleieinntekter. Dette skal blant annet dekke finansutgiftene knyttet til utleieboliger. Med kraftig renteoppgang vil foretaket få økt utfordring med inndekning av finansutgiftene.

Molde vann og avløp KF

Overføring til Molde vann og avløp KF

Hele 1 000

	Opprinnelig 2023	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
				2025	2026	2027
Differanse mellom flytende rente og kalkylerente			-3 600	100	2 300	3 100
			-3 600	100	2 300	3 100

Kommunestyret vedtok i oktober 2022 (sak 83/22) at «reelle rentekostnader og renteinntekter innenfor vann- og avløpsområdet legges til regnskapet til Molde vann og avløp KF». Slik rentemarkedet ser ut ligger kalkylerenten for 2024 (som skal belastes selvkostområdene) på 4,52 prosent, mens snittrenten på flytende lån (som Molde vann og avløp KF skal betale) ligger på 5,02 prosent. De «reelle rentekostnadene» er altså beregnet til å være høyere enn kalkylerenten. Det budsjetteres derfor med at Molde vann og Avløp må overføre 3,6 mill. kroner til Molde kommune i 2024 for å følge opp vedtaket. Slik rentemarkedet ser ut nå vil forholdet mellom disse rentene snu på lenger sikt, og kommunen vil måtte overføre midler til foretaket.

Overføringer fellesråd og selskaper

Overføringer fellesråd og selskaper

Hele 1 000

	Opprinnelig 2024	Revidert 2023	Budsjett 2024	Økonomiplan		
				2025	2026	2027
Molde kirkelige fellesråd	21 296	21 296	21 608	21 604	21 600	21 600
Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS	42 316	42 316	45 156	45 156	45 156	45 156
Krisesenteret for Molde og omegn IKS	7 237	7 237	8 116	8 116	8 116	8 116
GassROR IKS	1 439	1 439	1 533	1 533	1 533	1 533
IKA Møre og Romsdal IKS	1 308	1 308	1 550	1 550	1 550	1 550
Andre selskaper	2 800	2 800	2 995	2 995	2 995	2 995
Sum overføringer	76 396	76 396	80 958	80 954	80 950	80 950

Molde kirkelige fellesråd

Molde kommune overfører midler til å finansiere driften av Molde kirkelige fellesråd. Dette er et kommunalt finansieringsansvar. Overføringen for 2024 er på 21,6 mill. kroner. Fellesrådet fikk fra og med år 2020 økt overføring med 2,0 mill. kroner per år til vedlikehold av kirkebygg. Dette er tenkt vedvare til og med 2029. Det vil si at det blir gitt 20,0 mill. kroner til vedlikehold av kirkebygg over ti år. Det ligger en forventning om at effektiviseringsgevinst knyttet til sammenslåing av fellesrådene i de tre tidligere kommunene, blir benyttet til ytterligere vedlikehold fra det tidspunktet den kan hentes ut. Det er lagt inn rammetrekk/reduert overføring med 0,6 mill. kroner i årene 2024 - 2027.

Interkommunale selskaper

Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS

Nordmøre og Romsdal brann og redning IKS (NORBR IKS) ble etablert i 2020 og har ansvar for brann- og redningstjenester i eierkommunene.

Selskapet foretok en budsjettrevisjon i 2023 hvor driftstilskuddet ble justert opp med forventet lønns- og prisvekst for 2023. For 2024 er driftstilskuddet justert med KS sitt anslag på lønns- og prisvekst 2024, i tillegg til at Molde kommunes prosentandel (etter innbyggertall) har økt litt. Molde sin andel av overføringen er på 45,2 mill. kroner i 2024, som er en økning på 2,8 mill. kroner fra 2023.

Fra 1. januar 2022 ble selskapsavtalen for IKS-et endret. Eierkommunene skal nå stille lokaler vederlagsfritt til disposisjon for selskapets virksomhet. I den forrige avtalen skulle slike utgifter faktureres til NORBR IKS. I økonomiplanperioden prioriterer Molde kommune nytt bygg for feiing i Molde, samt ny brannstasjon på Midsund.

Krisesenteret for Molde og omegn IKS

Krisesenteret for Molde og omegn IKS ivaretar eierkommunenes ansvar for tilbud til innbyggere som er utsatt for vold eller trusler i nære relasjoner.

Molde kommunes andel av overføringen til Krisesenteret øker med 0,9 mill. kroner og er 8,1 mill. kroner i 2024. Økningen er 0,5 mill. kroner ut over lønns- og prisvekst og tilsvarer 12,2 prosent økning fra 2023. Selskapet venter kraftig økning i husleie, lønnskostnader og matvarer til brukere i 2024.

GassROR IKS

GassROR IKS skal gi tilskudd til nærings- og samfunnsutvikling i regionen. Aukra kommunen og Hustadvika kommune har eiendomsskatteinntekter knyttet til anlegget og overfører 10 prosent av eiendomsskatten fra anlegget til GassROR IKS. De andre kommunene gir et tilskudd som anslagsvis er på 47,1 kroner per innbygger i 2024. Dette tilskuddet blir økt med 5 prosent årlig. For 2024 er dette tilskuddet på 1,53 mill. kroner.

IKA Møre og Romsdal IKS

Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS (IKA Møre og Romsdal IKS) ivaretar arkivmateriale for alle kommunene og fylkeskommunen i Møre og Romsdal. Overføringen til IKA Møre og Romsdal IKS økes med justert depotleie for 2023 og lønns- og prisvekst for 2024. Ny overføring i 2024 er 1,5 mill. kroner.

Andre selskaper

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal og Møre og Romsdal revisjon SA

Molde kommune overfører også driftsmidler til Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal KO og Møre og Romsdal revisjon SA. Kontrollutvalgssekretariatet er et samarbeid for syv kommuner. I denne overføringen ligger det også utgifter til kontrollutvalget i Molde kommune. Totalt for Molde kommune utgjør dette 1,35 mill. kroner. Møre og Romsdal revisjon SA utfører revisjon av kommunens regnskaper, og dette betaler kommunen for gjennom et driftstilskudd til selskapet. I 2024 er beløpet anslått til 1,7 mill. kroner til revisjonen. Samlet blir det et tilskudd på 3,0 mill. kroner. Det ligger inne en økning på cirka 7,0 prosent som gjelder kontrollutvalget.

Vedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak

1	<p>Molde kommunestyre slutter seg til formannskapetets forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2024, klimabudsjett, økonomiplan 2024–2027 og kommuneplanens handlingsdel.</p>
2	<p>Driftsbudsjettet vedtas på rammenivå. Det vedtas en budsjetttramme for hver sektor og for en samlet sentraladministrasjon. Det vedtas også egne rammer for eller overføring til Molde eiendom KF, Molde vann og avløp KF, Molde kirkelige fellesråd, interkommunale selskaper og andre selskaper.</p> <p>Investeringsbudsjettet vedtas med bruttoramme per prosjekt.</p>
3	<p>Molde kommune tar opp lån på 256,8 mill. kroner til finansiering av budsjetterte investeringer i 2024. Bruken fordeler seg slik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Molde kommune: 64,9 mill. kroner • Molde eiendom KF – formålsbygg: 95,7 mill. kroner • Molde eiendom KF – utleieboliger: 14,9 kroner • Molde vann og avløp KF: 81,3 mill. kroner
4	<p>I tillegg til låneopptak i punkt 3, tar Molde kommune opp startlån i Husbanken på 100 mill. kroner for videre utlån. Vilkår følger av Husbankens regler for slike lån.</p>

5

Molde kommune tar opp 500 mill. kroner i likviditetslån eller trekkrettighet i bank.

6

Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2024 normalt indeksreguleres med forventet lønns- og prisvekst (4,3 prosent). I tillegg ble lønns- og prisveksten i 2022 1,4 prosent høyere enn det vi la til grunn i budsjett 2022. Dette legges til i år slik at vi justerer med 5,7 prosent samlet sett.

7

Forslag til budsjett for kontrollarbeid i kommunen vedtas i tråd med forslag fra kontrollutvalg.